

BESTSELER PRODAT
U VIŠE OD 40 ZEMALJA

— SALA SIMUKA —

CRVENA

K A O K R V

SVETSKA KNJIŽEVNA SENZACIJA

www.vulkani.rs

Sala Simuka

Crvena kao krv

Trilogija Snjeguljica

Knjiga 1

Naslov originala:

Salla Simukka

Punainen kuin veri

Lumikki trilogi - Book 1

Jednom davno, na zimski solisticij, dok su se pahulje snijega spuštale poput nebeskog paperja, kraj prozora s okvirom od crne ebanovine vezla je kraljica. Vezući je promatrala bjelinu pa se iglom ubola u prst iz kojeg su nabubrile tri kapljice krvi i pale na snijeg.

Promatrajući ljepotu crvenila na bjelini pomislila je:

"Kada bih barem imala dijete kože bijele kao snijeg, usana crvenih kao krv i kose crne kao ebanovina."

1
**NEDJELJA,
28. VELJAČE**

Posvuda je blistala bjelina. Petnaest minuta ranije preko starog je snijega pao novi, čisti pokrivač mekih pahulja. Petnaest minuta ranije sve je još uvijek bilo moguće. Svijet je izgledao divno, budućnost je treperila negdje u daljini - svjetlija, mirnija, slobodnija. Zbog toga se isplatilo uložiti sve na jednu, posljednju kartu.

Petnaest minuta ranije mekane su pahulje prekrile stari snijeg tankim, pahuljastim pokrivačem. Snijeg je zatim stao padati, naglo kao što je i krenuo, i zrake sunca probile su se kroz oblake. Cijele zime nije bilo tako lijepoga dana.

Sada se svakim trenutkom sve više crvenila miješalo s bjelinom, širilo se, naviralo, prekrivalo kristale snijega mijenjajući njihovu boju. Dio toga crvenila potekao je dalje i obojio snijeg jarkim grimizom.

Natalia Smirnova smeđim je očima promatrala crveni snijeg, ali ništa nije vidjela. Ni o čemu nije razmišljala. Ničemu se nije nadala. Ničega se nije bojala.

Deset minuta ranije Natalia se nadala i strahovala više nego ikada prije. Drhtavim je rukama gurala novčanice u originalnu Louis Vuitton torbicu i cijelo to vrijeme osluškivala zvukove izvana. Pokušala se smiriti i uvjeriti da je sve u redu. Imala je plan. No istovremeno je znala da nijedan plan nije savršen. Zamršenu kulisu koja se mjesecima pažljivo postavlja može urušiti i najmanji udarac.

U torbici je imala i putovnicu i avionsku kartu za Moskvu. Ništa drugo nije nosila sa sobom. Brat će je čekati u moskovskoj zračnoj luci s unajmljenim autom i odvest će se stotine kilometara do dache za koju zna samo nekolicina osoba. Ondje će je čekati majka s trogodišnjom Olgom, kćerkom koju nije vidjela više od godine dana. Hoće li je se njezina djevojčica sjećati? Nije važno. Mjesec ili dva skrivanja na selu dovoljno je vremena da se ponovno upoznaju. Čekat će dok se ona ne uvjeri da su sigurne. Čekat će da svijet zaboravi Nataliju Smirnovu.

Natalia je ignorirala zanovijetajući glas u glavi koji je inzistirao da je nitko neće zaboraviti. Da joj neće dopustiti da nestane. Uvjeravala se da nije tako važna te da će je lako zamijeniti kada će im to biti potrebno. Da će trud potreban da je pronađu za njih biti prevelika gnjavaža.

U ovoj profesiji ljudi ponekad nestanu. Obično sa sobom ponesu i nešto novca. To je jednostavno jedan od rizika poslovanja, neizbježan gubitak poput truloga voća koje supermarketi moraju baciti.

Natalia nije brojala novac. Samo ga je što više nagurala u torbu. Neke su se novčanice izgužvale, ali to nije bilo važno. Izgužvana novčanica od petsto eura vrijedi isto koliko i neizgužvana. I njom možete tri mjeseca kupovati hranu, možda četiri ako pazite. Njome još uvijek možete potplatiti osobu da dovoljno dugo šuti. Mnogim je ljudima cijena šutnje iznosila petsto eura.

Natalia Smirnova, dvadeset godina, ležala je ničice s licem u hladnom snijegu. Nije osjećala bockanje leda na koži. Nije osjećala ledenu hladnoću dvadeset i pet stupnjeva ispod ničice na nepokrivenim ušima.

Zemlja je neobična, proljeće je u njoj hladno. Natalia, ti se smrzavaš.

Muškarac bi joj to pjevao grubim glasom bez sluha. Nataliji se pjesma nije sviđala. Natalia iz te pjesme je Ukrajinka, a ona je Ruskinja. Ali voljela je kad bi muškarac pjevao igladio joj kosu. Samo se trudila ne slušati riječi. Srećom, to je bilo lako. Znala je nešto finskog i razumjela je više nego što je znala reći, ali kad bi se prestala opirati i naprezati um, strane bi se riječi stopile, izgubile bi značenje i postale bi samo kombinacija zvukova koji izlaze iz muškarčevih usta dok pjevuši usana priljubljenih uz njezin vrat.

Pet minuta ranije Natalia je razmišljala o tom muškarcu i njegovim pomalo nespretnim rukama. Hoće li mu nedostajati? Možda malo. Možda samo malo. Ali nedovoljno, jer je nikada nije volio, ne zapravo. Da ju je volio, da ju je stvarno volio, riješio bi njezine probleme umjesto nje, kao što je mnogo puta obećao. Sada je Natalia sama morala riješiti svoje probleme.

Dvije minute ranije Natalia je zatvorila torbicu prepunu love. Brzo je pospremila za sobom pa se promotrila u ogledalu u hodniku.

Izblajhana plava kosa, smeđe oči, tanke obrve i sjajne crvene usne. Bila je blijeda i imala je tamne kolobare ispod očiju jer je predugo ostajala budna. Bila je na odlasku. U ustima je osjećala slobodu i strah; oboje je na jeziku ostavljalo metalni okus.

Dvije minute ranije promotrila je svoj odraz u ogledalu i podigla bradu. Ovo je njezina prilika da pobjegne i iskoristit će je.

Natalia je čula kako se ključ okreće u bravi. Ukočila se i napeto osluhnula. Čula je korake jednog para nogu pa drugog pa trećeg. Troika. Troika dolazi kroz vrata.

Preostalo joj je samo da pobjegne.

Minutu ranije Natalia je projurila kuhinjom prema vratima terase. Petljala je s bravom. Ruke su joj se toliko tresle da nije mogla povući zasun. Zatim ih je nekim čudom otvorila i potrčala preko snijegom prekrivene terase u vrt. Kožne čizme tonule su joj u nanose snijega, ali nastavila je dalje bez osvrtanja. Ništa nije čula. Na trenutak je pomislila da bi ipak mogla uspjeti, da bi mogla pobjeći, da bi mogla pobijediti.

Trideset sekundi ranije pištolj s prigušivačem opalio je tihim praskom, metak je s leđa probio Natalijin kaput i kožu, za dlaku promašio kralježnicu, probio njezine unutarne organe te na kraju ručku Louis Vuitton torbice koju je stezala na prsima. Srušila se u čist i netaknut snijeg.

Sada se crvena mlaka ispod Natalije nastavila širiti i prožimati okolni snijeg. Crvenilo se širilo, nezasitno i toplo, svakom sekundom sve hladnije. Zvuk sporih, teških koraka približio se Nataliji Smirnoj koja je ležala u snijegu. Ona to nije čula.

**PONEDJELJAK,
29. VELJAČE,
RANO UJUTRO**

Tri osobe hrvale su se pred vratima, svaka je željela ući prva.

»Hej, dajte mi malo mjesta da umetnem ključ u bravu.«

»Ti ništa ne znaš umetnuti.«

Smijeh, utišavanje pa još smijeha.

»Čekajte! Dobro. Jesam. Sada ga polako okrenem. Jako sporo. Ideš. Ovo je nevjerovatno. Mislim, možete li vjerovati da samim okretanjem ključa otključavamo vrata? Kako su to ljudi uopće smislili? Ako mene pitate, ovo je trinaesto svjetsko čudo.«

»Začepi i otvori vrata!«

Vrata su se širom otvorila i trio je ušao unutra. Jedna je osoba umalo pala. Druga je počela piskutavo cičati pa se nasmijala tome što zvuk odzvanja velikim, praznim prostorom. Treća se počela po glavi pa ukucala šifru u alarm, znamenku po znamenku.

»Jedan... sedam... tri... dva. To, pogodio sam! To je četrnaesto svjetsko čudo. Da možeš isključiti alarm utipkavanjem nekih brojeva. Opako. Sada znam što ću biti kad odrastem. Želim biti bravar. To je profesija, zar ne? Raditi s bravama? A možda ću biti čuvar.«

Drugo dvoje nije slušalo. Trčali su praznim hodnicima u mraku, dovikivali se i cerekali. Treći je pojurio za njima. Smijeh se odbijao od zidova i odzvanjao stubištem.

»Mi smo prvaci!«

Rvaci. Vaci. Aci. Ci. C.

»I jebeno smo bogati!«

Namjerno su se sudarili, srušili na pod i cerekajući se zakotrljali. Radili su anđele na pločicama hodnika. Zatim se netko od njih sjetio.

»Bogati smo, ali novac je prljav.«

»Da, prljava lova, lova, lova.«

»Trebamo otići u tamnu komoru. Zbog toga smo došli.«

Kad bi se samo mogli sjetiti što se dogodilo. Sjećanja su im bila poput magle kroz koju bi se najedanput probio neki izdvojeni detalj. Netko je povraćao. Drugi su se goli kupali u bazenu. Zaključana vrata koja su trebala biti otključana. Razbijena kristalna vaza i komadi stakla na koje je netko porezao stopalo. Krv. Glazba koja preglasno trešti. Oops, I did it again.

Davno zaboravljen singl koji je netko neprekidno svirao, tko zna zašto. I played with your heart, got lost in the game. Cura koja je neutješno plakala i jecala da ne želi pomoć. Pod klizav zbog prolivenog ruma koji je istovremeno mirisao oštro i slatko.

Sjećanja su se odbijala logično posložiti. Tko je donio plastičnu vrećicu? Kada su je donijeli? Tko ju je otvorio, gurnuo ruku unutra, naglo je izvukao i polizao prst? Kada su shvatili?

Moramo nešto uzeti. Brzo. Odmah.

»Je li vama što ostalo? Trebam nešto za živce.«

»Ja imam ovo.«

Tri tablete. Svakome jedna. Istovremeno su ih položili na jezik i ostavili da se rastope.

»To udara, o da. Baš dobro udara.«

U tamnu komoru. Tama. Zatim je jedan od njih pritisnuo prekidač.

»Neka bude svjetlo. I bi svjetlo.«

Plastičnu vrećicu stavili su na stol i otvorili.

»Bože, kako smrdi.«

»Ne smrdi novac. Novac nikada ne smrdi.«

»To je jebeno puno love.«

»Dijelimo je jednako, na tri dijela.«

»Ovo je bolesno! Nikada mi se ovakvo što nije dogodilo. Dečki, volim vas. Volim čitav svijet.«

»Nećemo se ljubiti. Napalit ću se i izgubiti koncentraciju.«

»Možemo se poševiti tu na podu.«

»Nema ševe. Sada je vrijeme za čišćenje.« Posude za razvijanje. Voda. Lova. Preostalo im je samo da svaku novčanicu objese kako bi se posušila.

»E, ovo je pravo pranje novca.«

3

PONEDJELJAK

29. VELJAČE

»Na noge lagane! Hajde, ustaj spavalice! Da ti nije palo napamet okrenuti se na drugu stranu!«

U ušima Lumikki Andersson odzvanjala je buka. Nažalost, to deranje joj je bilo i previše poznato, bio je to njezin glas. Snimila se na mobitel umjesto alarma jer je zaključila da će je to, više od ičeg drugog, natjerati da ustane iz toploga kreveta. I djelovalo je. Nije joj ni palo napamet da se okrene na drugu stranu.

Krmeljavih očiju sjela je na rub kreveta i pogledala zidni kalendar s likovima iz crtica Mumini. Ponedjeljak, 29. veljače. Prijestupna godina. Najbesmisleniji dan na svijetu. Zašto to jednostavno nije međunarodni praznik? Ionako je to dan viška pa zašto bi itko radio nešto korisno ili produktivno?

Lumikki je gurnula stopala u plave krznene papuče i polako otišla do čajne kuhinje. U kuhalo za kavu je ulila vodu i stavila kavu pa ju je stavila na štednjak da zakipi. Jutros se neće pridružiti svijetu živih bez šalice jakog espresso. Vani je još uvijek bio mrak, bilo je previše mračno za ustajanje. Nije bilo svjetla koje bi visoki nanosi snijega reflektirali pa od njih nije bilo nikakve koristi. Ta sumorna atmosfera potrajat će još sto godina, držat će cijelu Finsku u svom mučnom stisku sve do polovice ožujka.

Mrzila je ovaj dio zime. Snijeg i hladnoća. I jednog i drugog bilo je previše. Proljeće nije bilo iza ugla. Zima se samo nastavljala, bez naznake kraja, usporavala je svijet koji je smrzavala iz čiste dosade. Bilo joj je hladno kod kuće. Bilo joj je hladno vani. Bilo joj je hladno u školi. Začudo, ali ponekad joj se činilo kako joj nije hladno samo dok pliva u odležanoj rupi dolje na kupačkoj plaži, ali nije mogla čitavo vrijeme provoditi ondje. Lumikki je navukla velik, sivi, vuneni džemper i natočila si šalicu kave. Zatim se uputila u jedinu pravu sobu u svojoj garsonijeri, u prostranih sedamnaest kvadratnih

metara, i sklopčala se u trošnoj fotelji kako bi se ugrijala. Kroz prozor je puhalo iako je ujesen nalijepila dodatnu izolacijsku traku.

Kava je imala okus kave. Nije od nje ni očekivala nešto drugo. Nije podnosila sve one čudne slatke kave s čokoladom, lješnjakom, kardamomom i vanilijom. Jaka, crna kava, jasno iznesene činjenice i stan u kojem se može živjeti. Tako je željela živjeti svoj život.

Mama joj je bila šokirana prilikom zadnjeg posjeta. »Zar uopće ne želiš urediti stan? Zar ne želiš da izgleda poput doma?« Ne, nije. Lumikki je živjela u tom stanu oko godinu i pol. Imala je samo debeli madrac na kojem je spavala, stol, laptop i udobnu fotelju. Prvih nekoliko mjeseci njezina je majka inzistirala da joj kupi okvir za krevet i policu za knjige, ali Lumikki je uporno odbijala. Knjige su joj stajale u kupovima na podu. Jedina »dekoracija« bio je crno-bijeli kalendar s Muminima. Zašto bi se potrudila da savije gnijezdo? Ovo nije reality emisija. Živjet će ovdje samo dok ne završi srednju školu. Ova garsonijera nije dom u smislu da ovdje pusti korijene na neko duže vrijeme. Kad maturira, Lumikki će moći otići kamo god poželi i nitko i ništa joj neće nedostajati.

A dom nije ni sto dvanaest kilometra južnije u Riihimakiju s njezinim roditeljima. Sada se ondje osjećala poput stranca. Namještaj i ukrasi podsjećali su je na stvari koje je željela zaboraviti. Stvari kojih se dovoljno često prisjećala u snovima i morama.

Reakcija roditelja na njezino iseljavanje bila je puna neobičnih kontradikcija. Ponekadse činilo kako oboje osjećaju olakšanje. Istina, atmosfera kod kuće bila je napeta, ali oduvijek je bila takva. Barem otkad Lumikki pamti. Nikada nije shvatila odakle dolaze te tenzije, zato što nikada ustvari nije vidjela roditelje da se svađaju niti je ona ikada na njih podigla glas. Kako se njezina selidba bližila, mama i tata su je često i dugo grlili, što je bilo čudno i pomalo iritantno, jer to nije bio običaj u njezinoj obitelji.

Poslije zagrljaja majka bi dlanovima primila Lumikkino lice i gledala bi u nju tako dugo da bi se ona počela čudno osjećati.

»Samo tebe imamo. Samo tebe.«

Mama bi to ponavljala kao da bi svakog trena mogla briznuti u plač. Lumikki se počela osjećati napastovano. Kad je konačno uz pomoć roditelja preselila svoje stvari u Tampere i po prvi put zatvorila vrata

nakon njihova odlaska, osjećala se kao da joj je s ramena pao teški teret kojeg nije bila ni svjesna.

»Jesi li sigurna da ćeš ovdje biti dobro?«

Mama ju je uvijek to pitala. Tata je imao praktičniji pristup.

»Flickan blir snart myndig. Hon maste ju klara sig1.« I upravo će to i učiniti. Tatina odrasla flicka će se brinuti za sebe. Svakim danom sve lakše.

Cura koja joj je jutros uzvraćala pogled iz kupaonskog zrcala bila je umorna. Kofein u njezinu tijelu djelovao je presporo. Umila se hladnom vodom te svezala smeđu kosu u konjski rep. Roditelji su joj podarili ime koje nije imalo veze sa stvarnošću. Kosa joj nije bila crna, koža joj nije blistala poput svježeg snijega, a usne joj nisu bile izrazito crvene. Mislim stvarno, tko djetetu nadjene ime Snjeguljica? Na finskom to nije tako grozno, ali opet. Zašto joj jednostavno nisu dali neko švedsko ime s tatine strane obitelji? Naravno, mogla je odraz u zrcalu prilagoditi imenu uz pomoć boje za kosu i šminke, ali to joj se činilo besmislenim. Pogled na njezin stvaran odraz bio joj je dovoljan, a mišljenja drugih ljudi bila su joj nebitna.

Lumikki je točno tri sekunde razmišljala što obući za školu. Zatim je odlučila ostati u sivoj vesti i obući traperice. Vojničke čizme, crna vunena jakna, zeleni šal i rukavice, siva uska kapa. Planinarski ruksak.

U želucu joj je krulilo. U hladnjaku nije imala ni žarulju. Prestala je raditi prije nekoliko tjedana, a njoj je se nije dalo promijeniti. Morat će kupiti sendvič na školskom kiosku. Možda dva. I definitivno još kave.

Na vratima škole preplavio ju je poznati užurbani žamor. Svi su jurili i osjećali potrebu da glasno obznanjuju kako im se žuri. Srednjoškolci su tako izražajni, imaju tako kreativne metode izražavanja. Lumikki je znala da je zlobna, ali bilo je dana kada je teže podnosila šarenu odjeću i dramatične geste. A bio je tu i prešutni sporazum, koji kao da postojao između učenika, o granicama kojih će se držati kako bi bili »drugačiji« i »jedinствени« na manje-više isti način. No nakon iritacije Lumikki je ustvari osjećala zahvalnost. Pohađanje ove škole bila je povlastica. Nije više morala biti u Riihimakiju. Prijavila se u ovu školu kako bi otišla odande. Njezinim bi roditeljima inače bilo teško prihvatiti njezino preseljenje u tako velik grad, ali prestižno mjesto u elitnoj primijenjenoj školi bio je

dovoljno dobar razlog. Za vrijeme prvih polugodišta Lumikki se osjećala kao da je u raju. Međutim, taj je osjećaj polako splasnuo kad je zapala u rutinu i počela uviđati koliko se ljubomore, prenemaganja, glume, busanja i nesigurnosti skriva iza svih sretnih osmijeha.

Srećom, škola nije bila samo bučna, bila je i topla, i Lumikkini ukočeni udovi polako su se počeli buditi. Znala je da će uskoro započeti nepodnošljivi trnci kad joj krv počne cirkulirati prstima na rukama i nogama. Trebala je navući dva para vunениh čarapa. Lumikki je objesila kaput pa požurila u prizemlje prema kantini kraj koje je bio kiosk sa sendvičima.

»Želiš li danas vegetarijanski sendvič ili samo pecivo?« pitala je kuharica kad je ugledala Lumikki.

»Jedno pecivo i jedan vegetarijanski sendvič, molim«, odgovorila je. »I duplu kavu.«

»I ne moram ostaviti mjesta za mlijeko«, rekla je kuharica, nasmijala se i napunila papirnatu čašu do vrha.

Lumikki je sjela za stol i pričekala da joj toplina polako prožme tijelo. Au, au, au. Trnci su bili neizbježni. Na trenutak je ruke ovila oko kave pa je odgrizla komad sendviča. Pecivo je bilo veliko i ukusno, rajčica zrela, a paprika hrskava. Lumikki je bila vegetarijanka iz financijskih razloga. Nije kupovala meso svojim novcem. Ako ga je netko drugi kupovao i pripremao, onda je jela meso. Možda se čini licemjernim, ali taj princip joj je odgovarao.

Za susjedni stol smjestile su se tri djevojke. Plavuša je zabacila kosu. Brineta je motala tamne, kratke uvojke oko prsta. Riđokosa je proučila ispucale vrhove. U zraku su se pomiješali mirisi parfema YSL Baby Doll, Britney Spears Fantasy i Miss Dior Cherie.

»Ako će se danas ponašati kao da sam nevidljiva, glava će mi eksplodirati. Ako on misli da može brijati sa mnom na tulumima pa me ignorirati u školi, neka si opet razmisli. Ne mogu vjerovati da on ima osamnaest godina.«

»Meni će glava definitivno puknuti. Nisam trebala popiti onu zadnju rundu. Uopće ne znam što je bilo u čaši.«

»Pa... Barem smo samo pile.«

Lažni šokirani pogledi. Raskolačene oči.

»Ne misliš valjda... ?«

»Pa samo slijepac ne bi primijetio Elisine zjenice. I bila je jako nervozna.« »Uvijek je takva.« »Ovo je bilo na n-tu.«

Zavjernički pogledi. Tri glave približene, šaputanje. Lumikki je ispila kavu i pogledala na sat. Još deset minuta do prvog sata. Ustala je, uzela pecivo i otišla. Više nije mogla slušati parfemsku mafiju za susjednim stolom i trpjeti taj miris.

Društvena struktura škole bila je prilično jednostavna.

Bilo je tu plitkih cura kojima je najvažniji bio izgled i koje su željele upisati pravo ili ekonomiju. Upisale su primijenjenu jer su imale dobre ocijene i jer su »ono, stvarno jako kreativne«.

Zatim je bilo sjajnih umjetnika i velikih intelektualaca kojima je škola bila način da se prave važni.

Bilo je lumena za matematiku koji su uvijek izgledali pomalo izgubljeno.

A tu su bili i normalni, prosječni klinci koji su ispunjavali hodnike, stvarali gužvu na stubištima, formirali duge redove u kantini i koji su svi izgledali, zvučali i mirisali jednako. Za nekoliko godina nitko se neće sjećati njihovih imena. Ni sada ih nitko nije znao.

Bilo je i pametnih klinaca koji su uz to bili i dragi. Lumikki obično ni na koga nije gledala s visoka. Znala je da su uloge koje mnogi igraju samo maske koje stavljaju na početku svakog dana kako bi lakše pronašli svoje mjesto u gomili. Nikoga nije krivila zbog toga. Međutim, ona je prvog dana škole odlučila kako neće dopustiti da je svrstaju u neku kategoriju. Neće dopustiti drugima da je pridruže nekoj skupini kako bi lakše donosili zaključke o njoj.

Lumikki je s blagim interesom promatrala formiranje divizija, grupacija i klika. Držala se postrance, izvan svega. No nije bila neki čudni usamljenik koji se šulja uza zidove odjevena od glave do pete u crno. Ljudi su znali njezino ime.

Lumikki Andersson. Cura švedsko-finskog porijekla iz Riihimakija. Cura koja pažljivo razmisli

O svemu. Cura koja ima same desetke iz fizike i filozofije.

Cura koja je odglumila Ofeliju tako dobro da se dvoje profesora razljutilo, a ostali su bili ganuti do suza. Cura koja nije sudjelovala u školskim smicalicama i tulumima.

Cura koja je uvijek jela sama, ali nije izgledala usamljeno.

Bila je komadić slagalice koji nije imao svoje mjesto, ali mogla se u svakom trenu prilagoditi mjestu na koje je stavite.

Nije bila poput drugih.

Bila je posve ista kao i ostali.

Lumikki je prišla vratima tamne komore pa se osvrnula po hodniku. Nije bilo nikoga. Ušla je kroz vrata i zatvorila ih za sobom. Tama. Automatski je, bez oklijevanja otvorila unutarnja vrata. Ruka joj je prema sjećanju znala koju udaljenost mora prevaliti. Potpuna tama. Tišina. Spokoj. Trenutak mira prije nego što započne školski dan. Mogla se opustiti. Napuniti baterije. Bio je to dnevni ritual za koji nitko drugi nije znao. Navika koja je bila i odjek prošlosti i sastavni dio sadašnjosti. Lumikki je dugi niz godina morala nalaziti skrovišta jer se bojala. Pronalaženje tajnih udubina i sigurnih mjesta održavalo ju je na životu. Danas u pitanju nije bio strah već želja da pronađe svoj kutak na mjestu koje svi dijele. Tamna je komora bila utočište u kojem se na nekoliko sekundi mogla sabrati prije nego što opet izađe u more tuđih razgovora, zvukova, mišljenja i osjećaja.

Lumikki se naslonila na zid i zaklopljenih se očiju zagledala u tamu. Opustila se izbacivši jednu po jednu misao iz glave. Najlakše se bilo riješiti svakodnevnih, uglavnom trivijalnih briga koje su se vrtjele oko sljedećeg sata matematike, toga da bi mogla otići u supermarket poslije škole ili da bi navečer mogla otići na borilački trening. Danas iz nekog razloga nije mogla potisnuti pozadinsku buku. Nešto joj je to onemogućavalo. Nešto ju je smetalo.

Miris.

Tamna komora mirisala je drugačije nego inače. Nije mogla odrediti kakav je to miris. Zakoračila je prema naprijed. Nešto joj je nježno dodirnulo obraz pa je odskočila i upalila crveno sigurnosno svjetlo.

Bila je to novčanica od petsto eura.

Deseci novčanica od petsto eura visjeli su i sušili se u tamnoj komori. Jesu li stvarne? Lumikki je dodirnula najbližu novčanicu. Papir je djelovao autentično. Provjerila je jesu li posude za razvijanje prazne pa je upalila normalno svjetlo.

Proučila je novčanice. Imale su vodeni žig, kao i prozirne brojeve. Uočila je i zaštitne niti i holograme. Ako novčanice nisu prave, onda su stvarno dobre krivotvorine.

Tekućina u posudama za razvijanje bila je narančasto-smeđe boje. Lumikki je umočila prst u posudu. Voda.

Pogledala je pod tamne komore i vidjela da je prekriven crveno-smeđim mrljama. Pogledala je rub jedne novčanice s istom mrljom boje hrđe. Shvatila je što ju je smetalo u tami.

Smrad stare, sasušene krvi.

4

Lumikki je kroz prozor učionice zurila u blistave, zaleđene grane drveća i stare, sitne nadgrobne spomenike. Nije je zanimao idiličan zimski krajolik. Bilo joj je jednostavnije gledati van nego gledati integral na ploči jer se nije željela koncentrirati na matematiku već na nešto drugo.

Ostavila je novac u tamnoj komori. Ostavila ga je, zatvorila vrata i došla u razred. Nikome to nije spomenula. Imala je jedan školski sat da smisli što će učiniti.

Najlakši način da mirno živite jest da se što manje petljate.

To je godinama bio Lumikkin moto. Nema petljanja, nema zavrzlake, nema zabadanja nosa. Ako ste tihi i progovorite samo kada želite reći nešto o čemu ste stvarno promislili, možete živjeti u miru. Čak je i sada jednostavno željela sve zaboraviti. Zaboraviti novčanice s kojih je isprana krv. Nažalost, znala je da to nije mogućnost. Novčanice su joj se već čvrsto uglavile u mozgu, baš kao i miris koji se zadržao na njima. Znala je da neće imati mira sve dok barem nešto ne poduzme da riješi taj misterij.

Vjerojatno bi trebala reći ravnatelju. Tako Lumikki može svaliti brigu na nekoga drugoga, izbaciti to iz glave. Možda novac ima veze s nekim projektom iz likovnog. No u tom slučaju ne bi bio pravi. Zašto bi se netko toliko pomučio da napravi lažan novac? Novčanice su izgledale tako stvarno da bi ih policija morala smatrati krivotvorinama, a krivotvorenje je zločin.

Ili su novčanice prave.

Lumikki nije mogla smisliti nijedan dobar razlog zašto bi netko odlučio oprati toliko novca u tamnoj komori srednje škole. Pa ih još ostaviti iza otključanih vrata. To je bilo suludo. Mozak joj se bezuspješno mučio da pronađe logično rješenje. Zaklopila je oči i ugledala novčanice kako se suše u komori. Slika koju je vidjela pred očima nije sadržavala nikakav ključan, odlučujući faktor koji bi joj razotkrio odgovor. Nije bila Sherlock Holmes pa da nakon jednog pogleda smjesti rekonstruirani zamršeni lanac događaja koji je doveo do toga da se novčanice suše u tamnoj komori.

Lumikki mora porazgovarati s ravnateljem. Trebala bi otići po novac i odnijeti ga ravnatelju. Ili je bolje da ga ne dira?

Sunce je nemilosrdno obasjavalo grane drveća koje su odgovorile prkosnim svjetlucanjem, tako jarkim da je morala odvratiti pogled. Čak i u toploj učionici Lumikki je čula zavijanje zime vani. Zadrhtala je. Ustajali zrak učionice ju je uspavljivao i usporavao joj misli kao da se probijaju kroz ljepilo.

Donijela je odluku.

Lumikki je koračala prema tamnoj komori kako bi potvrdila ono što je vidjela. Cijeli je prizor bio tako apsurdan da ga je možda zamislila. Ili pogrešno shvatila. Što ako je samo jedna novčanica stvarna, a ostalo je novac iz Monopolyja?

Nikada ne treba naprečac zaključivati. To je bio Lumikkin drugi moto.

Možda je pretjerano govoriti o motu. To su više bile ideje ili misli koje su se u nekom trenutku pokazale korisnima.

Lumikki je poskočila kad se iza ugla pojavio dečko. Tuukka. Imao je osamnaest godina, bio je ravnateljev sin, htio je biti glumac i mislio je da mu ni sam Bog u tome nije ravan. Bilo je zabavno promatrati kako profesori snalažljivo toleriraju Tuukkin nametljiv i arogantan način govora i vječito kašnjenje. Sada se i Tuukka žurilo. Vjerojatno bi gurnuo Lumikki laktom ili ruksakom da se nije diskretno izmaknula.

Naučila je stati u stranu, a da ljudi to ne primijete. Morate to izvesti na vrijeme i učiniti to dovoljno neprimjetno da izgleda prirodno, a ne kao da vas je netko drugi na to natjerao. Lumikki je morala naučiti da ne bude ni iritantna ni ponizna.

Tuukka je nastavio koračati pa ubrzao gotovo u trk. Jedva da je primijetio Lumikki. Ipak, bolje je pričekati da nestane prije nego što skrene u tamnu komoru. Kad je bila sigurna da je stvarno otišao, Lumikki je otvorila vanjska vrata, zatvorila ih, otvorila vrata tamne komore i upalila crveno svjetlo.

Zatim je dva puta trepnula.

Prizor se nije promijenio. Novac je nestao.

Lumikki je potihom opsovala. Eto što se dogodi kad ne reagira odmah. Što da sada napravi? Da kaže da je vidjela tisuće eura kako vise u tamnoj komori, ali da to ne može dokazati? Da čeka da je

netko pita o tome pa da onda kaže što je vidjela? Da sve to zaboravi i pripiše halucinacijama uzrokovanima manjkom sna i viškom kave?

Naslonila se na zid komore i zaklopila oči. Opet ju je nešto smetalo. Nešto se nije uklapalo, nešto je bilo neobično. Mozak joj je nešto zamijetio i sada je pokušavao shvatiti što. Lumikki je otvorila oči i shvatila o čemu se radi.

Ruksak.

Tuukka nikada nije nosio ruksak. Nosio je crnu kožnu torbu Marimekko preko ramena u koju bi jedva ugurao knjige koje su mu toga dana trebale. Ako sve nisu stale, neke bi ostavio kod kuće. Torbe

Marimekko šarenog uzorka bile su dio standardne uniforme srednjoškolki, ali Lumikki nikoga osim Tuukke nije vidjela da nosi takav kožni model. Kao modni dodatak predstavljala je sivu zonu između konformizma i individualnosti, bio je to pažljivo osmišljen potez koji ga nije izdvajao iz stada, a opet je pružao dašak originalnosti. Ali Tuukka je danas preko ramena imao prebačen prljavi sivi ruksak izlizan oko šavova i zamrljan na krajevima. To se definitivno nije uklapalo u imidž poluboga koji se spustio s visina kako bi obične smrtnike počastio svojom prisutnošću. Ruksak je bio pun, a nije izgledao kao da je težak. Lumikki je istoga trena shvatila što to znači.

U Kavani na trgu sjedili su tipični jutarnji gosti: mame s bebama, kašicama i razgovorima o rasporedu spavanja, studentice koje si nisu mogle priuštiti preskupu bijelu kavu koju su pile pretvarajući se da uče dok su sanjale o budućnosti te nekolicina muškaraca u odijelima koji su igrali Angry Birds ili provjeravali Facebook umjesto da rade na PowerPoint prezentacijama. Aparati za kavu su zujali i brujali. Miris cappuccina i lješnjaka zadržavao se u zraku. Peciva su izgledala ukusnije nego što su bila. Oznojili biste se istoga trena kada biste u zimskom kaputu prošli kroz vrata.

Lumikki je sjedila u kutu leđima okrenuta ostatku kafića, listala je časopis i pila čaj. Za obližnjem stolom sjedili su Tuukka, Elisa i Kasper.

Lumikki je pojurila za Tuukkom čim je shvatila da je novac kod njega u ruksaku. Zgrabila je kaput, rukavice, šal i kapu s vješalice. Istrčala je iz škole, proklizala pored mjesta gdje su učenici obično

pušili pa stala kod dvorišta crkve i pogledom potražila Tuukku. Na kraju puteljka koji je vodio iz parka, gotovo na Ulici Harne, uočila je sivi ruksak kako mu se klata s ramena. Ignorirajući hladan zrak koji joj je otežavao disanje, Lumikki je nastavila trčati pa je usporila i na kraju brzo hodala kako bi ostala dovoljno udaljena od Tuukke. Da ga vidi, ali da on ne vidi nju. Da ga ne izgubi u mnoštvu.

Njezin se dah, odnosno dahtanje, odmah pretvaralo u ledeno inje na trepavicama i na pramenovima koji su joj stršali ispod kape. Kad bi se temperature spustile ovako nisko ispod ništice, svi su izgledali kao da su prerano posijedjeli.

Lumikki je vidjela da Tuukka ulazi u Kavanu pa je pričekala nekoliko minuta prije ulaska. On je tada već bio zadubljen u razgovor s Elisom i Kasperom.

Lumikki je sada pokušavala biti nevidljiva. Neprimjetna. Srećom, znala je kako se pretvarati da je netko drugi. Čim je ušla u kafić, Lumikki je otišla u zahod, skinula jaknu i vestu, raspustila kosu i isplela bočnu pletenicu koju nikada nije nosila. Umjesto kavenaručila je čaj. Listala je ženski časopis iako bi inače čitala sportske novosti ili Image. Sjedila je na drugačiji način, držala ruke u drugom položaju, naginjala glavu kao da je druga osoba.

Ljudi misle da nekoga prepoznaju iz daljine zbog odjeće i kose. To je na površini možda točno, ali u stvari je prepoznavanje druge osobe puno složeniji proces na koji utječu stotine, možda čak i tisuće različitih faktora. Visina, držanje, hod, stav, proporcije tijela i lica, izrazi, čak i mikroizrazi koji preko lica prelete tako brzo da ih gotovo nikada svjesno ne primijetimo. Zato se tako teško prerušiti u drugu osobu. Neki kažu da je to nemoguće bez plastične operacije i višegodišnjeg vježbanja.

Međutim, začudno malim promjenama možete sakriti najprepoznatljivije karakteristike ako znate što vam je činiti. Da je netko svjesno tražio Lumikki, da je znao da se ona nalazi u kafiću, naravno da bi je prepoznali. Ali ako netko samo preleti pogledom preko prostorije očekujući hrpu stranaca, pomislit će da je Lumikki samo još jedna hipijevska pjesnička duša koja sjedi i pije čaj od kamilice. Bit će samo djevojka na kojoj ništa nije upadljivo poznato.

I tako Tuukka, Elisa i Kasper nisu uočili Lumikki iako su sjedili tako blizu nje. Uostalom, imali su važnije brige. Imali su problem.

»Što ćemo učiniti s time?« upitala je Elisa dečke.

Čim je ušla u kafić, Lumikki je primijetila da Elisa izgleda užasno. Koža joj je inače bila blijeda, ali sada je izgledala sivo. Imala je tamne kolobare ispod očiju i nemarno je oprala ili obrisala sinoćnji sloj šminke. Neoprana izblajhana kosa bila joj je slijepljena uz glavu. Nije bila sređena, izgledala je kao da je navukla prvo što joj je palo pod ruku. Elisa ne bi ni mrtva došla u školu tako obučena. Neobično je bilo i to što se usudila u takvom stanju doći u kafić.

Elisa je bila jedna od najljepših cura u školi. Tako se i ponašala, njezino je držanje još više uvjeralo ostale u njezinu ljepotu. Kad je vidite ovakvu, iscrpljenu i preplašenu, shvatite da je ljepota pažljivo osmišljena maska čiji najvažniji faktor nije prava boja sjajila za usne ili profesionalno naneseo sjenilo već golema doza samopouzdanja i koketnosti. Od Elisina smiješka dečkima bi jače zakucalo srce, a dlanovi bi im se oznojili.

Do dana današnjeg Lumikki nikada nije otkrila pravu prirodu veze između Elise i Tuukke. Očito su prije izlazili, ali činilo se da su sada samo prijatelji. Možda prijatelji s povlasticama. Elisa se poigravala s malom muškom populacijom u primijenjenoj kako joj je odgovaralo, dok je o Tuukki, budući da se spustio iz neke više sfere, sanjao ženski dio škole. Međutim, kao da ih je još nešto povezivalo. Možda su si umislili da im, zato što su glavne face u školi, nitko nije ni do koljena te da ne mogu ni razmotriti ozbiljnu vezu s nekim drugim.

»Što ćemo napraviti? Pa sačuvati ga, naravno. I šutjeti«, rekao je Kasper.

Lumikki se pitala kako je Kasper upao u njihovu školu. Činilo joj se da se više koncentrira na markiranje nego na zadaću. Po hodnicima se šaptalo da mu prijete izbacivanje ako se nešto ne promijeni. Kasper se oblačio u crno i nosio blještav zlatni nakit. Kosu je zalizivao obilnom količinom gela i očito je mislio da je talentirani reper iako su njegovi nastupi zapravo kod publike izazivali sažaljenje, a ne uzbuđenje. Kasper je bio čudna sorta i teško je bilo odrediti je li blesav ili je pravi sitni kriminalac. Lumikki se godinama pitala zašto se Elisa i Tuukka uopće druže s njim. Elisa se osvrnula i tiše progovorila.

»Ne možemo ga zadržati«, rekla je. U glasu joj se čula panika.

»Što ti misliš da trebamo učiniti?« pitao je Tuukka. »Reći policiji?«

Kasper se zacerekao. Elisin tata bio je policajac. Ponekad su je drugi zbog toga zadirkivali dobronamjerno, a ponekad manje dobronamjerno.

»To nije naše. Slučajno smo to našli. Netko to traži i ako nas pronađu, najebali smo.« Elisa je očajno pokušavala uvjeriti dečke.

»Daj mućni glavom. Što uopće možemo? Kako možemo objasniti sve što se dogodilo, a da i sami ne nadrljamo? Trebali smo nešto poduzeti odmah te noći«, istaknuo je Tuukka.

»Nešto i jesmo poduzeli«, nasmijao se Kasper.

Elisa je uzdahnula. »Da. Ponašali smo se poput pravih bisera.«

»To se u tom trenu činilo logičnim«, rekao je Tuukka. »Ali kužiš me. Ako kažemo o... tome... moramo ispričati i sve ostalo. Ne znam za vas, ali ja si to ne mogu priuštiti.«

»Ne mogu ni ja«, rekao je Kasper.

Lumikki je slušala kako Elisa nervozno lupka noktima po stolu.

»Moje je sjećanje premutno da bih išta rekla sa sigurnošću. Ne mogu shvatiti što se kada dogodilo. Samo znam da mi je kuća ujutro bila pravi svinjac. Ne želite ni znati gdje sam sve pronašla bljuvotinu.«

»Vjerojatno te čeka puno ribanja ako ne želiš da ti tata sazna da cijeli vikend nisi učila fiziku.« Kasper se zaljuljao na stolici očito se zabavljajući.

»Jesi li ti lud? Danas dolazi čistačica. Ona to upravo sada čisti. Obećala sam da ću joj platiti dvostruko ako očisti kuću u duplo kraćem roku od uobičajenog i ako nikome ne zucne o tome. Kad bi se samo mogla svega sjetiti, možda bih mogla... «

»Sve nas uvaliti u goleme neprilike? To zvuči poput super plana.« Tuukkin glas bio je hladan i prijeteći.

Elisa je na trenutak zašutjela. Za susjednim stolom netko je prešao na sljedeći nivo u Angry Birds i zadovoljno povikao: »To!«

»Dobro«, rekla je Elisa. »Znači šutjet ćemo. Zasada. Čekat ćemo i vidjeti što će se dogoditi. Moram vam reći da imam jako loš predosjećaj.«

»Možda te deset tisuća smekša«, rekao je Tuukka.

»Molim? Ne, ne želim ništa.«

»Naravno da želiš. Imam tri vrećice. Svakome deset tisuća. Svi smo upleteni u to.«

Začulo se šuškanje pa zvuk zatvarača i Tuukka je ispod stola otvorio ruksak. Lumikki je malo okrenula glavu i krajičkom oka vidjela kako Tuukka ispod stola prebacuje dvije crne plastične vrećice iz svog ruksaka u Elisinu i Kasperovu torbu.

Elisa je rukama zaklonila lice i nervozno uzdahnula. »Jebemu. Jutros kad sam se probudila, stvarno sam se nadala da je ovo samo ružan san.«

»Nitko te nije vidio, zar ne?« pitao je Kasper Tuukku.

»Ne.«

»I nitko nije bio u tamnoj komori?« nastavio je Kasper.

»Pa ostavio sve ovo za sobom? Sumnjam.« Ali čula je nervozu u Tuukkinu smijehu. Naglo je ustao.

»Ovaj sastanak je završen. Možete ići.«

»Ali još uvijek pijem chai«, rekla je Elisa.

»Da ja tako izgledam, ne bih se u gradu zadržavao dulje nego što moram«, rekao je Tuukka. »I to govorim s puno ljubavi, mala.«

»Da, pravi se javlja«, odvratila mu je Elisa, ali je ustala.

Lumikki je pričekala da trojac izađe. Zatim je pokušala popiti ostatak čaja. Koji vrag? Zar ljudi ovo stvarno piju dobrovoljno? Na kraju je ostavila preskupu splačinu u šalici. Kad je prošlo dovoljno vremena, zabundala se i izašla na oštru zimu. Razmišljat će o svemu na putu kući.

5

Oštar, ledeni vjetar puhao je preko kamenog mosta, preko brzaca koji su tekli centrom grada. Lumikki je žurno koračala i analizirala razgovor koji je čula. Tuukka, Elisa i Kasper nekako su se prethodne noći dočepali novca. Lumikki nije znala kako. Čiji je to novac? Znaju li to oni uopće? Možda ne znaju. Vjerojatno. Djelovali su izgubljenije nego obično dok su se prisjećali protekle noći.

Novac je očito već bio krvav i njih troje smislilo je genijalan plan da ga operu u školi u tamnoj komori. To je bilo najteže shvatiti. Zašto bi ikome palo na pamet otići u školu usred noći i oprati hrpu novaca?

Barem smo samo pile.

U glavi su joj odjednom zazvonile riječi parfemske mafije. Znači ljudi su još nešto konzumirali sinoć na zabavi. Barem neki od njih. Možda Elisa, Tuukka i Kasper. To bi objasnilo činjenicu da su smislili tako suludo rješenje. I to bi objasnilo zašto nisu drugima mogli ispričati što se dogodilo.

Kći policajca. Sin ravnatelja. Scenarij je bio tako klasičan da je Lumikki zadrhtala. Radi li se o djeci iz dobrih obitelji koja se očajno žele pobuniti? Koja igraju opasne igrice jer ih ništa drugo ne uzbuđuje? Ili su se samo željela uništiti na tulumu?

Križanje kod stanice vlaka bilo je zaleđeno. Koliko se god bacalo šljunka, nije ga bilo dovoljno na mjestu gdje tisuće para nogu svakodnevno lašti led. Lumikki je koračala opreznije u svojim vojničkim čizmama.

Situacija je postala puno složenija. Nije željela razgovarati s ravnateljem. Ni s policijom. Nije se uopće željela uplitati u to iako joj nitko od njih troje nije bio prijatelj. Nisu joj ništa značili. Ali nije željela završiti u centru oluje koja bi se svakako podigla kada bi ih cinkala.

Anonimna dojava policiji? To je svakako jedna opcija. Hoće li je ozbiljno shvatiti? Vjerojatno, ako je netko prijavio nestanak 30000 eura. Uostalom, ako je ne shvate ozbiljno, to više neće biti njezin problem. Ona će obaviti svoju dužnost.

Približavajući se Tammeli, Lumikki je osjetila neobičan nalet emocija. Njezin stan nije bio njezin dom, to je bilo očito, ali zar se

počela privikavati na kvart? Ta ideja joj je bila simpatična. Krvavice i mlijeko na trgu Tammela. Povici navijača TPV-a s tammelskog nogometnog stadiona. Stvari koje su svi lokalci radili. Nostalgija koju su osjećali gledajući nekolicinu drvenih zgrada koje su preostale od stare Tammele i poštovanje prema zgradama od crvene cigle bivše tvornice cipela Aaltonen. To uopće nije bilo nalik Lumikki Andersson koja je izbjegavala pretjerani patos. Međutim, iz nekog se razloga ovdje osjećala malo opuštenije i malo toplije nego u drugim dijelovima grada. Ponos na vlastitu četvrt nije bio pojam koji je postojao u njezinu vokabularu, ali vjerojatno na svijetu postoje gore stvari od toga da vam se sviđa mjesto gdje živite. Možda bi ova četvrt mogla postati njezin dom. Možda bi ove ulice mogla početi smatrati svojim. Možda se to već dogodilo iako se Lumikki na svjesnoj razini nije željela vezati za mjesta.

Iz dvorišta škole Tammela dopirali su smijeh i povici djece. Lumikki je promatrala dječake i djevojčice kako trče, skaču, njišu se i penju, kako im dah izlazi u oblačcima dok su im obrazi rumeni od hladnoće. Zabundani u zimsku odjeću izgledali su poput bucmastih, šarenih snjegovića. Pogledom je pretražila zakutke igrališta tražeći usamljenu djecu koju su vršnjaci odbacili. Usredotočila se kako bi mogla razlikovati povike pravog straha od radosnih uskliku. Lumikki je znala da je nekima ovo dvorište koje blista na zimskom suncu svijet iz noćne more u kojemu su dani dugi i mračni poput noći.

Mala djevojčica sama je koračala uz secesijsku zgradu škole boje limuna. Hodala je polako, pognute glave. Lumikki ju pažljivije promotrila. Osvrće li se ona prije nego što skrene iza ugla? Zar ona svako malo zadrhti? Skriva li njezin spuštenu pogled bol? Ne. Kad je Lumikki konačno ugledala njezino lice, vidjela je da se smješka sebi u bradu. Micala je usnama. Vjerojatno je u sebi smišljala priču zbog koje su joj i oči blistale.

Ta djevojčica nije kao što sam ja bila, pomislila je Lumikki. Srećom.

Zatim je shvatila da je nešto smeta. Nešto nije bilo u redu. Netko je bio preblizu.

Prekasno je to shvatila.

Snažne ruke naglo su je zgrabile i povukle u sjenu obližnjeg prolaza pa ju je netko grubo gurnuo uza kamenu zid. Lumikin obraz bio je pritisnut na ledeni kamen. Nagli napad ju je iznenadio i napadač je

bez otpora povukao njezine ruke iza leđa u bolan stisak. Lumikki je jedva suspregnula jecaj.

Prepoznala je napadača po mirisu prije nego što je izustio i riječ.

Tuukka.

»Nisi jedina koja zna pratiti ljude.«

Tuukkine riječi popratila je neugodna toplina na njezinu obrazu. Dah mu je smrdio na kavu koju je upravo popio i cigaretu koju je nedavno popušio. Lumikki se oštro ukorila. Kako je mogla počinuti takvu početničku pogrešku? Kako je mogla tako neoprezno izaći iz kafića?

Nikada ne smijete precijeniti vlastitu pamet. Nikada nemojte misliti da ste posve sigurni. To je već trebala znati. Vještine su joj zahrđale u Tampereu jer ih više nije trebala svaki dan.

»Primijetio sam te u kafiću. Dobro, ne tebe, već taj tvoj ruksak. I zatim sam shvatio da sam se umalo zaletio u tebe blizu tamne komore. Kakva slučajnost, zar ne?« rekao je Tuukka pritišćući Lumikkinu ruku.

Lumikki je brzo procijenila situaciju.

Ako se dovoljno brzo pokrene, možda se uspije osloboditi njegova stiska. No možda neće uspjeti. Tuukka je brz. Jednostavno će je opet uloviti. Bolje da se ne opire i da štedi snagu. Najbolje da čuje što joj želi reći.

»Što si vidjela? Što znaš?« upitao je Tuukka.

»Bila sam u tamnoj komori. Čula sam što ste govorili u kafiću. To je sve«, odgovorila je Lumikki mirno.

Neće ništa postići time da ga sada provocira. »Kvragu«, rekao je Tuukka. »Nitko ne smije znati za to.«

Lumikki nije odgovorila. Grub, ledeni kamen zida grebao joj je obraz. Trudila se što manje pomicati.

»Ti ćeš biti kuš. Nikome nećeš reći. Ništa ne znaš. Nitko ti ne bi vjerovao.«

Tuukka je pokušavao zvučati prijeteće, ali u glasu mu je čula nesigurnost. Lumikki je i dalje šutjela.

»Čuješ li me?«

Tuukkin je glas sada bio glasniji i još nesigurniji. Bojao se. Bojao se više nego Lumikki.

»Čujem te«, odgovorila je.

Tuukka je na trenutak razmišljao.

»Dobro. Koliko tražiš?« pitao je.

Sad je zvučao kao da joj se ulizuje. Očito je strahovao za svoj ugled.

»Ne želim ništa«, odvrátila je Lumikki. »Ali sada ćeš me pustiti.«

To nije bila ni molba ni zapovijed, već izjava. Činjenica.

Nemojte ljudima davati izbor, dajte im samo jednostavne naputke.

Nemojte moliti ili zahtijevati, samo im recite kako stvari stoje. Zbog Lumikkine uvjerenosti Tuukka je popustio stisak, a ona se okrenula polako masirajući zglobove.

»Evo što ćemo učiniti«, rekla je gledajući ga strogo u oči. »Nemam nikakve želje uplesti se u to. Ništa nisam vidjela i ništa nisam čula. Osim ako me netko izravno nešto ne upita.

Neću nikoga cinkati, ali neću ni lagati. Mislim da će vas ovo uvaliti u neprilike i nemam vas nikakve namjere spašavati.«

Tuukka ju je pogledao s oklijevanjem. Uši su mu bile crvene od hladnoće. Nije nosio kapu. Čini se da je odabrao taštinu umjesto praktičnosti. Očito je odvagivao Lumikkine riječi i razmišljao o rizicima svih mogućnosti.

»Dobro. Dogovoreno«, rekao je konačno i pružio ruku.

Lumikki se nije rukovala s njime. Tuukka je ruku provukao kroz kosu i nasmijao se.

»Iznenadujuće si opaka. Možda sam te podcijenio.«

Mnogi to čine, pomislila je Lumikki.

U pokušaju da ponovno stekne nadmoć, Tuukka je umišljeno odmaknuo pramen kose s Lumikkina lica.

»Znaš što? Čak bi mogla dobro izgledati kad bi promijenila ovu užasnu frizuru, riješila se te aktivističke odjeće i naučila se šminkati«, rekao je izvivši kut usana.

Lumikki se nasmiješila.

»Znaš što?« odgovorila je. »Ti bi čak mogao biti pametan i drag tip kad bi iz temelja promijenio svoj užasan karakter.«

Nije se zadržala da čuje Tuukkin odgovor, udaljila se bez osvrtnja. Znala je da je neće slijediti.

Lumikki se u stanu pogledala u zrcalo i proučila crven i bolan obraz. Tragovi će se i sutra vidjeti. Nije bilo strašno i ona je prošla puno gore. Popila je hladnu vodu iz slavine i odlučila da sljedeći dan neće

otići u školu. Može si dopustiti da taj jedan dan ostane kod kuće. Zatim će se sve vratiti u normalu. Ići će u školu. Zaboravit će novac. Neće se ni na koji način uplesti.

6

UTORAK

1. OŽUJKA

Bilo je 3:45 ujutro.

Boris Sokolov zurio je u mobitel kao da gleda velikog žohara i poželio ga je baciti u zid. Zvonjava ga je prenela iz sna. Lagali su mu. Prijetili su mu. Mogao je tolerirati to da ga netko probudi. Laganje mu se gadilo. Ali Boris Sokolov je stvarno mrzio prijetnje. Pogotovo kad mu prijeti čovjek koji si to nije mogao priuštiti.

Boris Sokolov promijenio je SIM karticu na mobitelu i otipkao broj.

Kad je mobitel tri puta zazvonio, Estonac se javio. Čuo mu je po glasu da ga je probudio. Njegove riječi zvučale su ljepljivo i udaljeno iako je živio samo nekoliko kilometara dalje.

»I?«

Boris se Estoncu obratio na ruskom. »Zvao je. Kaže da nije dobio novac.«

»On je lud«, odgovorio je Estonac. »Odnijeli smo ga do njegove kuće.«

Boris je ustao i odšetao do prozora spavaće sobe. Parket mu je bio hladan pod nogama. Možda je trebao staviti tepih. Koga briga ako se zaprlja. Može ga jednostavno zamijeniti svakih nekoliko godina. Mjesečina je bila neugodno jarka. Vrt je bio prošaran s dva para zečjih stopa. Estonac mu je pomogao ukloniti neke druge tragove i utabati stazu koja je izgledala prirodno i vodila do drugog kraja vrta. Pažljivo su uklonili sav snijeg koji nije bio posve bijel.

»Rekao je da je bio budan cijele noći. Sinoć.«

»Koji vrag? Rekli smo mu da stiže u isto vrijeme, ali na drugo mjesto.«

Estonac se sada razbudio.

Boris je zagundao. »Spominjao je neki nesporazum. Da je jučer bio dvadeset i deveti veljače, prijestupna godina i zadnji dan u mjesecu.«

Kucnuo je prstima po prozorskoj dasci. Zar zečevi glođu stablo jabuke? Morat će podići nekakvu ogradu oko debla. Ili stražariti jedne noći pa spremi dva zeca u zamrzivač za roštilj. Ovog puta u svoj zamrzivač.

»Da, da, ali 28. ne postaje 29. zbog prijestupne godine. I zašto je sinoć bio budan kad smo jučer isporučili novac?«

»O tome se radi. Kaže da nismo. Da nije ništa pronašao. Nula bodova.«

Estonac je jedan tren šutio. Boris je pričekao da vidi hoće li njegov podređeni doći do istog zaključka kao i on.

»Sere. Ima novac. Shvatio je što se dogodilo i sad nas pokušava ucjenjivati.« Da, isti zaključak.

»Govnar mi je pokušao prijetiti. Rekao je da će sve razotkriti.« Boris se opet naljutio ponavljajući te riječi. Stisnuo je mobitel u šaci zamišljajući da mu u ruci pucketa egzoskelet žohara. »Prije ću gorjeti u paklu nego to dopustiti!«

I Estonac je bio bijesan. Dobro. Definitivno su bili na istoj strani. Posve mu je dovoljno što ga je u proteklih trideset i osam sati dvoje ljudi izdalo. Ne, i to je bilo previše. Taj je broj trebao biti na nuli. Stroj može odjedanput izgubiti samo određeni broj dijelova prije nego što mora na popravak.

»Pobrinut ćemo se da ne propjeva.« Boris je te riječi rekao s užitkom. Njemu nitko ne

prijeti bez posljedica. Njemu ne možete muljati i izvući se.

Mislio je da će plastična vrećica puna krvavog novca biti dovoljno upozorenje.

Čini se da se prevario.

Znaju i oni igrati grubo. Razlika je u tome što će oni pobijediti.

Terho Vaisanen znao je da neće moći ponovno zaspati. Ležao je na jednoj strani bračnog kreveta iako se mogao rastegnuti preko cijelog madraca da je želio. Osjećao se kao da netko povlači okvir ispod njega i da će svakog trena pasti na pod kroz koji će zatim propasti. Nešto se urušavalo, nešto za što je on mislio da će potrajati.

Terho Vaisanen nije mogao reći da se ponosi sobom. Bilo je jutara kada se nije mogao pogledati u oči, ali taj bi osjećaj uglavnom nestao kada bi stigao na posao i prisjetio se koliko je dobra učinio u

proteklih deset godina. Koliko je slučajeva riješeno zahvaljujući njemu? To je dolazilo s cijenom, ali što sad?

Povukao je pokrivač čvrsto oko vrata i udahnuo njegov svjež miris. Poželio je da može nekoga zagrliti i grijati u naručju.

Terho je još jedanput pokušao nazvati. Mobitel je zvonio i zvonio, ali nitko se nije javljao. Osjetio je kako se neki nejasan strah oblikuje u njegovim grudima. Osjetio je da će nakon ove noći sve biti drugačije.

Jednom davno trajala je noć bez kraja. Tama je proždrla sunce, ugušila svu svjetlost i ovila svoje hladne, crne ruke oko zemlje. U toj noći, oči ljudi zauvijek su se slijepile, snovi su postali dublji i čudniji, muškarci i žene su zaboravili tko su i koračali su rukom pod ruku sa zamišljenim stvorenjima izgubivši vlastite uspomene. Na zidovima zgrada noć je oslikala najstrašnije slike iz kojih su pobjegle sve boje. Noć je dahtala hladan, opori zrak u lica ljudi, zrak koji je prodirao u pluća te bi ona pocrnjela iznutra.

Lumikki se probudila dašćući. Bila je oblivena znojem, a zbog težine prekrivača osjećala je kao da je netko davi. Morala ga je odbaciti i sjesti. Obula je papuče. Otišla je do prozora pogledati prema parku kako bi poznati prizor ublažio nervozu koju je donijela noćna mora i pretvorio ga u običnu nelagodu. Mjesec je obasjavao nanose snijega, ljuljačke i penjalicu na igralištu, a krovovi zgrada izgledali su kao da su omotani aluminijskom folijom. Nepomične sjene izgledale su poput figurica na snijegu obojene u crno.

Svjetlost je dopirala kroz prozore u dva stana. Još je netko bio budan u 3:45 ujutro. Stvarno je perverzno i neprirodno biti budan u ovo doba. Samo su slike iz mora bile prisutne u ovo vrijeme, ljudsko ih oko nije moglo razlikovati od drugih sjena. Donji rub prozora bio je ukrašen laticama mraza. Lumikki je instinktivno dotaknula hladno staklo, iako je znala da su kristali leda s druge strane. Toplina njezine ruke neće ih otopiti. Kroz napuklinu u prozoru osjetila je hladan zrak na prstima. Lumikki je povukla ruku i zadrhtala.

Postojalo je vrijeme kada se budila u nadi da noć nikada neće završiti i da jutro nikada neće svanuti. I tada je sanjala o beskonačnim noćima, ali to su bili snovi ispunjeni nadom. Sada su to bile more. Mnogo se toga promijenilo. Tada se Lumikki ujutro budila razočarana što mora ustati i proživjeti još jedan dan koji vjerojatno neće donijeti ništa dobro. Znala je da će biti obasuta s više zla nego što normalna osoba može pretrpjeti. Ali pretrpjela je - godinama je trpjela. Možda je bila nenormalna kao što su govorili.

Lumikki se sada zavukla ispod pokrivača u topli krevet. Umor ju je natjerao da zatvori oči i ostatak noći više nije ružno sanjala; ili se barem sljedeće jutro nije ničega sjećala.

Kad se Lumikki opet probudila, sunce je sjalo. Prošlo je deset sati. Osjećala je kako joj je cijelo tijelo osvježeno i odmoreno. Možda se ljudi tako trebaju osjećati ujutro, a ne poput zombija koji je po stoti put probuđen iz mrtvih. Nije imala pozitivno mišljenje o markiranju, ali ovaj put je to vjerojatno bila dobra ideja. Željela je malo odgoditi pogled na Tuukkinu samodopadnu facu.

Lumikki se protegnula u krevetu. Što da radi danas? Može otići u teretanu. Teta Kaisa joj je za Božić poklonila godišnje članstvo u teretani. Lumikki se nije uvijek osjećala ugodno okružena živahnim curama s aerobika, ali znojenje joj je dobro došlo i morala je ojačati. Tuukka ju je uspio iznenaditi i u trenu ju je svladao. Da se Lumikki mogla pouzdati u svoju snagu, lako bi se oslobodila i pokazala mu kako je to kad ti je obraz prilijepljen za hladni zid.

Ne traži moć radi osvete. Traži moć kako bi izbjegao situacije nakon kojih se želiš osvetiti. To je zvučalo plemenito. Zapravo je samo značilo da se Lumikki više nikada ne želi naći u situaciji u kojoj je u nepovoljnom položaju.

Nije željela razmišljati o jučerašnjem danu. Samo je željela misliti o današnjem. Bio je to njezin dan.

Mama i teta ponekad su pričale o tome kako je za ženu važno da nađe malo vremena za sebe i da se razmazi. Time su mislile na šoping, čokoladu, pjenušave kupke, listanje ženskih časopisa i lakiranje noktiju. Lumikki je zadrhtala. Za nju takav dan ne bi bio uživanje već pretvaranje.

Za nju je uživanje podrazumijevalo stripove, bombone od korijena sladića, dobar trening, curry s povrćem i prije svega, samoću. Njezina se majka uvijek čudila što joj je takougodno samoj. Zar joj nikada nije dosadno? Lumikki se nije ni trudila istaknuti kako su veće šanse da će se dosađivati u društvu drugih dok sluša njihovo besmisleno čavrljanje. Bolje je biti sam nego u lošem društvu. Kad je bila sama, mogla je biti stvarno svoja. Slobodna. Od nje nitko ništa nije zahtijevao. Nitko nije govorio kad je ona željela tišinu. Nitko je nije dodirivao kad ona nije željela da je dodiruju.

Lumikki je voljela ići na izložbe. Oslobodila bi si nekoliko sati, napunila mobitel s dovoljno glazbe, po mogućnosti s Massive Attackom, i otišla bez ikakvih očekivanja jer prije toga ne bi proučila umjetnika ili temu izložbe. Kad bi kupila kartu, ušla bi u prvu prostoriju zureći u pod, upalila glazbu i zatvorila oči. Ispraznila bi glavu od misli i napunila je glazbom. Koncentrirala bi se na ravnomjerno disanje i pričekala da joj se otkucaji srca posve primire. Kad bi dosadan okolni svijet nestao, otvorila bi oči i izgubila se u prvom izlošku.

Ponekad bi posve izgubila osjećaj za vrijeme. Slike, boje, raspoloženja, osjećaj pokreta na platnu, papiru ili fotografiji, osjećaj dubine, nepravilnosti i tekture površine, sve bi je to uvuklo u svijet koji nije ni posve prepoznavala ni razumjela, ali koji je ipak bio njezin. Drugi su Finci imali svoja jezera i šume, ali ovo je bio krajolik njezine duše. Umjetnost joj se obraćala jezikom koji je, pomiješan s glazbom, stvarao puteve koji su vodili u tamu ili na svjetlost. Tema slike rijetko kad joj je bila važna. Još joj je manje bilo bitno što su slike prikazivale i jesu li uopće nešto prikazivale. Bitan je bio samo osjećaj.

Lumikki je rijetko otišla s izložbe, a da od nje nije profitirala. Ponekad se i to dogodilo, ali uglavnom zbog nekog vanjskog uzroka poput gladi, umora ili stresa. Ili su drugi ljudi bili nepristojni i toliko su bučili da ih nije mogla isključiti glazbom. Neke su izložbe bile poput tornada od kojeg je morala uloviti dah i povratiti ravnotežu. Neke je pamtila još danima po plamenu koji je osjećala u grudima. Neke joj nisu izlazile iz glave. Boje bi se zadržale na njezinim šarenicama i obojile joj snove novim nijansama. Ta iskustva su je mijenjala.

Međutim, danas neće otići na izložbu jer je već pogledala gostujuću izložbu u Muzeju umjetnosti Tampere, muzeju Sara Hilden i u TR1

Kunsthalle, a vidjela je i njihove stalne postavbe. Obično bi izložbu pogledala nedugo nakon otvorenja, ali ne za vrijeme prvih nekoliko tjedana. Na izložbe je odlazila poslije prvog vala ljubitelja umjetnosti, a prije onih koji će se s kauča pokrenuti tek u zadnji tren.

Latice mraza na njezinu prozoru blistale su na suncu. Lumikki je razmišljala o odlasku na trčanje prije doručka. Pogledala je termometar, bilo je oko dvadeset i pet stupnjeva ispod ništice. Ne, hvala. Previše bi opteretila pluća trčanjem po toj hladnoći.

Odjednom joj je zazvonio mobitel. Lumikki ga je podigla. Nije prepoznala broj.

Ne javljaj se na nepoznate brojeve. Nikada. Toga se prije slijepo držala, ali sada više ne. Sada je morala imati hrabrosti javiti se i na takve pozive jer je živjela sama i brinula se o sebi.

»Lumikki Andersson«, rekla je službenim tonom.

»Hej, Elisa je.«

Elisa? Zašto je ona zove?

»Tuukka mi je rekao da znaš«, nastavila je brzo.

Lumikki je uzdahnula. Zar sada mora i Elisu uvjeravati da neće nikome reći?

»Nisam znala koga bih drugog nazvala. Dečki ne žele razgovarati o tome. Mislim da gubim razum. Moraš doći ovamo. Ne mogu biti sama. Bojim se. Pomozi mi.«

Elisin je glas bio visok i paničan. Očito se bojala.

»Pa, ne znam...« počela je Lumikki, ali prekinulo ju je Elisino jecanje.

Lumikki se zagledala u latice mraza. Što ako samo pritisne crvenu tipku? I ugasi mobitel. Ne miješaj se. Ne uplići se. Brini se za sebe. Zašto joj je sada bilo tako teško držati se svojih odluka? Možda zato što je Elisa plakala. Možda zato što je nitko prije nije izravno zamolio za pomoć.

»Dobro, doći ću«, začula je svoj glas na telefonu. Znači, ništa od dana za sebe.

Elisa je živjela u Pynikki, s druge strane rijeke u podnožju duguljastog brda s kojeg je pucao pogled na grad Tampere i okolna jezera. Bilo je to najskuplje susjedstvo u gradu. Stojeći ispred ulaznih vrata u otrcanom zimskom kaputu, Lumikki je zaključila kako ne pripada tamo. S ulične strane je veliki vrt pred kućom bio omeđen kamenim zidom. Iza kuće je počinjao nagib brda koje je bilo slavno po pošumljenim stazama za pješaćenje. Bijela i impozantna, sama je kuća bila iznenađujuće velika. Lumikki je uvijek zamišljala da barem dvije obitelji žive u svakom od tih zdanja, ali čini se da to nije bilo tako, barem ne ovdje. Iako nigdje nije vidjela pločice s prezimenima. Stanari ovih domova nisu željeli da njihovi poštanski sandučići ili pločice s imenima otkrivaju previše o njihovim obiteljima.

Još je jedanput provjerila poruku na mobitelu. Da, bila je na točnoj adresi.

Dva brončana lava sjedila su na kamenim stupovima. Svaki je šapu zaštitnički držao na metalnoj kugli. Čuvajte se lavova.

Lumikki je pritisnula zvono. Za nekoliko sekundi Elisa je otvorila ulazna vrata i potrčala prema ulaznim vratima u nekakvom kratkom ružičastom kombinezonu. Lumikki je možda nosila staru, iznošenu odjeću iz trgovine rabljenom robom, ali barem nije izgledala kao da je pobjegla iz ludnice. Elisa je otvorila ulazna vrata i bacila ruke oko Lumikki prije nego što se ona stigla izmaknuti.

»Puno ti hvala što si došla! Nisam znala kako ćeš reagirati budući da se ne poznajemo dobro«, brzo je rekla Elisa.

Mirisala je na ruže i bogatstvo. Lumikki nije nosila parfem, ali naučila ih je razlikovati. Ustvari, postala je prilično dobra u tome. Postojalo je vrijeme kada joj je sposobnost da osobu iz daljine prepozna po parfemu pružala one ključne sekunde potrebne da pobjegne.

»Joy od Jean Patoua«, rekla je brzo i izvukla se iz zagrljaja. Za nju je nedavna kulturna inovacija Finaca da grle strance bila poput tvrdoglave prehlade koju brzo treba izliječiti.

Elisa je zapanjeno pogledala Lumikki.

»Nisam znala da voliš parfeme. To sam dobila od tate za prošli Božić. Kažu da je to najskuplji miris na svijetu.«

»Aha.«

Lumikki nije imala ni najmanju želju zaplesti se u neki besmisleni razgovor o parfemima i božićnim poklonima. Nije željela čavrljati. Došla je jer je Elisa paničarila i plakala. Ako je ovdje samo da Elisi malo skрати vrijeme, odmah će se okrenuti i vratiti kući. Još uvijek stigne na trening.

Elisa je skakutala uokolo poput pretjerano razigranog ružičastog zeca. Čini se da nije shvatila koliko je vani hladno.

»Hajdemo unutra«, rekla je.

Lumikki je kimnula.

Kuća je iznutra bila ljepša nego izvana. Visoki stropovi, izbočeni prozori, svijetlo drvo, namještaj koji je očito stajao više od Lumikkine godišnje stanarine, puno zimskog sunca koje je obasjavalo podove i ostale površine, a nije otkrivalo niti jedno zrnce prašine. Spremačica

koju je Elisa spomenula dan ranije u kafiću sjajno je obavila posao za koji je dvostruko plaćena.

»Dolje su sauna i bazen«, Elisa je osjetila potrebu obavijestiti Lumikki koja je izula crne čizme i skinula kaput, a rukavice, šal i kapu bacila na policu iznad vješalice za kapute.

»Nisam došla na plivanje«, odgovorila je kratko.

Elisa se smela.

»Ne, naravno. Oprosti. Što ćeš popiti? Cappuccino, mochaccino, bijelu kavu?«

»Može običnu kavu. Bez mlijeka.«

»Dobro, idem je skuhati. Možeš gore pričekati u mojoj sobi.«

Lumikki se počela uspinjati stepenicama. Na odmorištu se nalazilo zrcalo u kojem je bacila pogled na djevojku koja ovamo nije pripadala. Koga vruga ona radi ovdje? Pogriješila je kad je došla. Unatoč svojim načelima uvlači se sve dublje i dublje u močvaru koja svakim trenom sve više smrdi.

Elisina je soba izgledala kao da je u njoj eksplodiralo nešto ružičasto i crno. Te su dvije boje dominirale svime, od sagova do zidova i od zastora do laptopa. Je li to neka produljena faza male princeze pomiješana s malo punk rocka da bude više cool? Soba je bila dva puta veća od Lumikkine garsonijere. Imala je i vrata koja su vodila na mali balkon.

Činilo se da Elisa ima beskonačne količine nakita i šminke. Polica s filmovima bila je puna hororaca i romantičnih komedija.

Lumikki je tražila neku manu u sobi. Sve sobe imaju neku manu, nešto što se ne uklapa u cjelinu, nešto što se ne slaže s predrasudama koje imamo o osobi.

Elisina je soba imala dvije mane.

Na najnižoj razini police za knjige stajao je red knjiga o astronomiji. Gurnute su dolje kao da ih je netko želio sakriti od pogleda, ali sudeći prema broju knjiga, one nisu bile jedan promašeni poklon niti su tamo bile slučajno. Lumikki se sjetila da je Elisa bila prilično dobra u matematici i fizici.

Druga je mana bilo okruglo klupko vune i igle za pletenje na kojima je vidjela početak nečeg nalik vesti. Znači, Elisa nije sve stvari kupovala u dućanima.

Zanimljivo. Ili bi bilo zanimljivo da je Lumikki osjećala ikakvu želju da upozna Elisu. Sada je samo zamijetila te nepravilnosti i upamtila ih.

»Crna kava!« najavila je Elisa na vratima i pružila Lumikki šalicu.

Bila je crna. Elisina je šalica bila roza. Lumikki je to sa zanimanjem primijetila. Ali sociološko istraživanje će stati na tome.

»Zašto si me pozvala?« pitala je.

Elisa je sjela na krevet i uzdahnula.

»Stvarno se bojim i ne znam što da radim.«

»Čega se sjećaš s noći tuluma?«

»Ne pamtim puno. Mislim, pamtim svašta, ali teško mi je bilo što povezati.«

»Ispričaj mi sve od početka, sa što više detalja, o svemu što se dogodilo na tulumu i kako ste došli do novca«, predložila je Lumikki.

»Zatim možemo smisliti kako bi bilo najbolje postupiti.«

Mrzila je didaktičan ton svoga glasa, ali sada je morala razgovarati s Elisom kao s djetetom. Elisi su se tresle ruke, iako je pokušavala čvrsto držati šalicu.

Polako je počela pripovijedati svoju priču, koja je bila gotovo nesuvisla zbog svih digresija. Saznala je da joj roditelji neće biti kod kuće u nedjelju. Mama joj je u subotu otputovala na tjedan dana na poslovni put, a tata je isto te noći imao poslovnih obaveza. Elisa je neko vrijeme govorila o tome koliko je vremena provela razmišljajući koga pozvati i što će piti i jesti na tulumu. Daj više, pomislila je Lumikki. Nije na to mislila kad je tražila detalje. Ako je Elisa željela tračati, trebala je pozvati nekog drugoga.

»Željela sam se dodatno zabaviti na tulumu. Zamolila sam Kaspera da meni i Tuukki nabavi neke tablete. Ponekad smo ih zajedno uzimali. Puno te bolje udare od alkohola. Ja uvijek povraćam kad previše popijem.«

Lumikki se zamalo nasmijala Elisinom turobnom izrazu. Kome ne pozli od previše alkohola? Zar to nije jedna od osnovnih značajki alkohola?

»Gdje ih je Kasper nabavio?« pitala je.

»Ne znam. Ne želim znati. On se ponekad smuca sa sumnjivim tipovima kakve je najbolje izbjegavati.«

Najednom je zvučala kreposno. Kao da se sjetila da je policajčeva kći.

»Je li još tko uzeo te tablete?«

»Koliko ja znam, nije. Kasper poprilično pazi kome dila. Ne želi da ga uhvate.«

Naravno da ne želi. Lumikki joj je mogla reći da barem parfemska mafija savršeno dobro zna da ljudi na tulumu nisu konzumirali samo alkohol.

»Većina ljudi počela je odlaziti poslije ponoći.« Elisa se nasmijala. »Dobra dječica nisu željela biti mamurna sutradan u školi.«

Lumikki se nije nasmijala pa se i Elisa uozbiljila.

»Dobro, kad sada razmislim o tome, to sam i ja trebala učiniti. Tada su svi već bili prilično pijani. Znam da sam ja bila u komi i sve dalje mi je prilično mutno. Neki su ljudi povraćali po sobama. Netko je razbio kristalnu vazuu, a ja sam se porezala na staklo. Cijela je kuća bila svinjac. Mislim da sam zamolila Tuukku da izbaci neke pijane kretene.«

Elisa je odložila šalicu na stol. Počela je proučavati zanoktice. Ružičasti lak bio joj je oguljen. Ruke su joj malo podrhtavale. Lumikki nije ništa rekla. Bolje je da pusti Elisuu da ispriča priču nego da je navodi pitanjima.

Sjećanje je pouzdanije kada ga netko drugi ne navodi u nekom smjeru prema svojim pretpostavkama.

»Do dva su svi otišli i ostali su samo Tuukka i Kasper. Uglavnom smo bili u mojoj sobi i zezali se. Više se nismo morali pretvarati da smo samo pili. Onda... Bilo je oko tri ujutro.«

Elisa je odjednom utihnula. Progutala je slinu. Namrštila se.

»Mislim da sam izašla na ovaj balkon i zapalila«, nastavila je. »Da, jesam. I onda sam ugledala tu čudnu plastičnu vrećicu u vrtu. Stajala je tamo najviše pola sata jer sam stalno izlazila pušiti. Inače ne pušim, ali na tulumima mi uvijek dođe da zapalim.«

Opet taj kreposni ton i zamjena uloga. Lumikki bi se divila njezinu nastupu da je u ovoj situaciji nije toliko iritirao.

»Što si onda učinila?« upitala je kad se nije mogla suzdržati.

Elisa se počela igrati sa zlatnim srcem koje je visjelo sa zatvarača njezina ružičastog kombinezona. Povukla ga je dolje nekoliko centimetra pa vratila natrag gore. Raskopčala i zakopčala.

Raskopčala i zakopčala. Lumikki je otpila gutljaj kave. Bila je preslaba.

»Iz nekog sam se razloga počela histerično smijati jer je izgledala tako čudno dolje na snijegu. Ne mogu ti to objasniti. Valjda sam zbilja bila strgana. Ostavila sam dečke u sobi i spustila se po vrećicu. Kad sam ušla, otvorila sam je dolje na hodniku.«

Elisa je opet progutala knedlu.

»Isprva nisam razumjela što je to. Mislila sam da je obično smeće. Onda sam izvukla jednu novčanicu i shvatila da je novac. Prekriven krvlju. Cijela plastična vrećica bila je puna krvavih novčanica od petsto eura. Kopala sam po vrećici i ruke su mi se zamrljale krvlju. Zlo mi je kad se toga sjetim. Tada sam se samo smijala. Iz nekog razloga, to mi je bilo urnebesno smiješno.«

Elisa se zagledala u ružičasti tepih na crnome podu. Preko lica su joj preletjeli mučnina, gađenje, sram i strah.

»Nisam uopće razmišljala o tome zašto je novac krvav. Viknula sam dečkima da dođu pogledati. I oni su se počeli smijati i stalno su ponavljali kako smo sada jebeno bogati. Nismo tada prebrajali novac, ali u vrećici je bilo trideset tisuća eura. Nismo uopće razmišljali. Dobro, samo o tome da nekako moramo očistiti taj novac.«

Zaključili su da novac ne mogu oprati u svojim domovima jer bi ga netko primijetio dok se suši. Zatim se Tuukka sjetio tamne komore u školi jer je išao u fotografsku grupu. Imao je kopiju tatinog ključa od škole koju je davno izradio. Znao je šifru alarma.

»U tom trenu smatrali smo kako je to najpametnija ideja na svijetu«, objasnila je Elisa molećivo promatrajući Lumikki. »Možeš li nas shvatiti?«

Ne, pomislila je Lumikki, ali nije to izgovorila naglas.

»Ujutro se Tuukka morao požuriti da iznese novac«, rekla je umjesto toga.

»Što se mene tiče, mogli smo ga tamo ostaviti. Nisam ga više željela ni dotaknuti. Stalno se pitam odakle ona krv. Je li ljudska? I zašto je vreća bila u mom vrtu? Tko ju je ondjestavio? Više nikada neću uzeti jebene tablete. Da sam bila trijezna, možda bih vidjela tko je donio tu vrećicu.«

Elisa je ustala i nervozno se ushodala prostorijom.

Lumikki je također ustala, prišla balkonskim vratima i otvorila ih. Osjetila je trenutni nalet hladnoga zraka, ali nije marila. Izašla je na balkon i zagledala se u vrt.

»Jesu li ulazna vrata te noći bila zaključana?« pitala je.

»Jesu«, odgovorila je Elisa. »Provjerila sam oko dva ujutro.«

Lumikki je procijenila udaljenost od ceste do vrta. Dovoljno jakim zamahom ne bi bilo teško plastičnu vrećicu baciti preko kamene ograde.

»Imate li sigurnosnu kameru na cesti?«

Elisa je odmahнула glavom.

»Ima jedna na vratima i jedna na kući, ali ne na ulici.«

Lumikki se zamislila. Pustila je da joj hladni zrak gricka prste. To joj je pomagalo da jasnije razmišlja.

Netko je bacio vrećicu punu krvavog novca preko zida usred noći. Novac bi značio da je to isplata. Krv je ukazivala na upozorenje. Je li taj novac bio prijetnja ili znak zahvale? Kome? Jesu li bacili vrećicu u pravi vrt?

Gledano s ulice, kuća s desne strane nije nalikovala Elisinoj kući i imala je prostraniji vrt. Cesta je blago zavijala kod Elisine kuće koja je bila udaljenija od ulice.

»Tko tamo živi?« pitala je Lumikki i pokazala prema kući s desne strane.

»Dvije obitelji s malom djecom. Mislim da su u obje obitelji mame odvjeticice. Jedan tata je nekakav umjetnik, a drugi radi za grad. Njihova djeca još ne idu u školu.«

Lumikki je odmjerila dvojni objekt i vrt. Nije baš vjerojatno da bi ga netko zamijenio s Elisinom kućom. Međutim, kuća s lijeve strane, iako je očito bila novija, bila je slične veličine, oblika i boje. Čak je i zid koji ju je okruživao bio nastavak zida Elisine obitelji. Netko ih je lako mogao pomiješati.

»A ona?«

Elisa je stajala uz nju i već je poprilično drhtala.

»Oh, on? Taj je totalni čudak. Mislim da ima četrdesetak godina, ali pokušava izgledati mlađe. Kao da živi u svojoj verziji Sumraka, stalno nosi duge kožne kapute. Sigurno misli da izgleda poput nekakvoga vampirskog princa. Ustvari izgleda patetično. Nemam pojma što radi. Negdje radi jer svako jutro odlazi, a svake se noći

vraća. Živi sam u onoj velikoj kući i nikada nisam vidjela da ima goste. Čak ni ne pozdravlja na ulici.«

Lumikki je pogledala Elisu koja je raskolačila oči.

»Novac je sigurno bio za njega! Samo je završio u krivom vrtu! Da, on je baš tip koji bi bio upleten u nešto sumnjivo. U neko žrtvovanje životinja ili tako nešto.«

Elisa je zvučala gotovo zadovoljno.

»To je jedna mogućnost«, odvratila je Lumikki. »Ali nije jedina.«

Ako je novac ubačen u pravi vrt, onda je bio namijenjen Elisi, njezinu ocu ili majci.

Lumikki je pogledala Elisu koja je sada cvokotala. Izgleda je poput plišane životinje kojoj je ispao veći dio punjenja pa sada drhti na hladnoći. Bilo je teško zamisliti da ona može biti upletena u nešto zbog čega bi je potplatili s 30 000 eura. Iako nikad ne možete znati. Lumikki je smatrala kako zna uočiti lašca bolje od prosječne osobe. Elisa joj se nije činila poput lažljivice. Barem ne dovoljno dobre da nju zavara. Lumikki su lagali previše puta pa je znala osjetiti promjene u boji glasa i izrazu koji su otkrivali prosječnog lašca.

»Bilo kako bilo, imam gadan osjećaj da netko želi natrag taj novac. I to odmah«, šapnula je Elisa.

Lumikki nije imala riječi kojima bi je utješila.

Potpuno se slagala s njome.

8

Viivo Tamm je drhtao. Nije pamtio kada mu je zadnji put bilo tako hladno. Pokušao se zagrijati skakutanjem na mjestu, ali ukočene noge su odbijale suradnju.

Tek je sat vremena stražario na stazi za trčanje na brdu Pyynikki, ali osjećao je kako se već bliži granicama izdržljivosti. Nosio je debelu parku ispod koje je imao gusto pletenu vestu, kapu Thinsulate je navukao preko ušiju, no hladnoća se ipak probijala kroz te slojeve. Napadala je kroz najmanju rupicu u tkanju i nemilosrdno mu ujedala tijelo koje se očajno trudilo održati tjelesnu toplinu. Viivo Tamm je odlučio telefonirati.

Ukočenim je prstima nespretno pikao po tvrdim tipkama mobitela. Nije mu ni palo na pamet skinuti podstavljene kožne rukavice. Trebalo mu je pet minuta da nađe ime koje traži u kontaktima i pritisne zelenu slušalicu.

»I?« napeto je upitao sugovornik.

»Ni traga ni glasa. Ne mogu ostati ovdje puno duže. Smrznut ću se.«

»Stisni zube«, odbrusio je Boris Sokolov i poklopio.

Viivo je zaškrgutao zubima i pogledao mobitel. Sokolov i Linnart Kask sjedili su u dostavnom kombiju parkirani na kraju lice. Lako je njima izdavati naredbe kad sjede na toplom.

Što ako djevojka danas uopće ne izađe? Ili ako ne izađe uskoro. Sva trojica su znala da ne mogu satima čekati u zasjedi. Netko će primijetiti kombi i postati sumnjičav. Shvatit će da nitko u blizini nije pozvao majstore. Potrošili bi i vrijeme i novac kad bi mijenjali tablice i logo na kombiju, a nitko od njih nije htio u ovu operaciju ulagati nepotreban trud.

Prokletstvo. Bili su uvjereni da će pogled na krv biti dovoljan. Nisu znali da tip ima tako čelične živce. Međutim, nije si mogao priuštiti igru koju je sada igrao. Stvarno si ništa nije mogao priuštiti. Nitko od njih nije to mogao. Čak i Sokolov, iako je volio glumiti velikog šefa. No bio je na jednako kratkoj uzici kao i oni. Omča oko vrata i dalje je omča, čak i kad je optočena dijamantima.

Možda Finac nije mario za djevojku kako su oni mislili. Možda je to sve bila gluma. Ali ako mu otmu kćer, to će mu lijepo skresati krila.

Lumikki je gledala rezance u zdjelici, bili su neke boje između sive i bež. Elisa nije lagala kad je rekla da ne zna kuhati. Navodno je u zamrzivaču imala jela koja joj je majka pripremila, ali bila joj je »takva gnjavaža« to podgrijavati da je radije jela instant rezance. Lumikki je kušala mlitave rezance koji su plutali u slanoj juhi i odlučila da ih može pojesti. Ustvari, kruljenje u želucu je donijelo tu odluku umjesto nje.

Umirala je od gladi. Jutro se razvuklo u poslijepodne i Lumikki se sada samo pitala kada će stići kući. Svaki put kad je pokušala otići, Elisa je smislila neku izliku da je zadrži. Stvarno se bojala ostati sama.

Razgovor nije urodio nikakvim plodom. Prošle su kroz sve detalje vezane uz novac. Razmotrile su mogućnost da je bio namijenjen susjedu u kožnom kaputu. Elisa je bila uvjerena u to.

»Moji roditelji ne bi mogli biti upleteni u nešto ovako čudno. Ono su iskreni, pošteni građani.«

Lumikki nije smatrala da mogu odbaciti mogućnost da je novac bio namijenjen Elisinim roditeljima. Pitala je čime se Elisina majka bavi. Navodno je radila za kozmetičku tvrtku, bila je dio ekipe koja se bavi međunarodnim poslovanjem. Nije bila veliki izvršni direktor, ali Elisa je rekla da dobro zarađuje.

»Pola vremena provodi na putu«, rekla je Elisa gledajući kroz prozor.

Lumikki je vidjela mješavinu razdraženosti i čežnje na njezinu licu.

»Srećom, tata je gotovo uvijek kod kuće«, nastavila je Elisa s osmijehom. »Osim, naravno, prošli vikend.«

Elisin tata, policajac.

»Što radi u policiji?« upitala je Lumikki.

Elisa je posramljeno pognula glavu.

»Odjel za narkotike«, odvratila je.

Naravno, postolareva djeca hodaju bosa. Lumikki bi se nasmijala da je Elisina glupost nije razljutila. Kći inspektora Odjela za narkotike koja se zeza s ilegalnim drogama. Čovjek bi pomislio kako Elisa nema potrebe za takvim riskantnim ponašanjem. Lumikki nije ništa rekla, ali Elisa je ispravno protumačila njezinu šutnju.

»Daj, to samo povremeno uzimam iz zabave!« branila se. »Nisam narkić. Znam svoje granice. I već sam rekla da to više nikada neću konzumirati. Od sada nadalje bit ću čistunka.«

»Vjerojatno bi mogla koji put pitati oca koliko je >povremenih rekreativnih korisnika< potpuno uništilo svoje živote. Ali nisam ti došla držati prodike zbog konzumiranja droge. Samo sam došla razgovarati o novcu.«

»Ali ne mogu o tome razgovarati s tatom u slučaju da se bavi nečim sumnjivim«, rekla je Elisa i po deseti put uzdahnula. »U što, naravno, ne vjerujem. Ali u tom mu slučaju ne mogu vjerovati. Mogao bi meni lagati kao što laže drugima. I ne mogu se obratiti policiji zato što mi je on otac. Čak i da je upleten u nešto, ne mogu ga izdati. Što ako je na nekom tajnom zadatku? Bože, glava će mi eksplodirati.«

»Kada se on danas vraća kući?« pitala je Lumikki.

»Za nekoliko sati.«

»Je li se jučer normalno ponašao?«

»Mislim da je. Ali ja sam se koncentrirala samo na to da sakrijem činjenicu da sam imala tulum i da u dnu ormara skrivam golemu tajnu tako da je mogao nositi uši Mickeyja Mousea i plesati polku, a ja to ne bih primijetila.«

»Obrati pažnju. Razgovaraj s njime. Nemoj ga ništa izravno pitati, ali gledaj hoće li što odati izrazima lica i gestama. Ljudi jako puno toga otkriju i kada šute«, rekla je Lumikki. »I pripazi na onog susjeda. Ako je novac bio namijenjen njemu, sigurno će se početi čudno ponašati sada kada ga nije dobio.«

Elisa ju je pogledala, ustala i prišla joj.

»Hvala ti«, rekla je i brzo je zagrlila.

Lumikki je zaprepastilo to što joj ovaj put zagrljaj nije bio neugodan. Elisa se vratila na stolicu i nastavila jesti rezance, srkala ih je uvukavši obraze, a na kraju je ispila juhu. Odjednom je izgledala poput djevojčice.

»Razgovarat ću s tatom. I špijunirat ću susjeda. Možda otkrijem neko savršeno logično objašnjenje za sve to. A onda mogu razmisliti o tome što s novcem. Tuukki i Kasper u neće biti drago vratiti njihov dio, ali mogu ih dovesti u red ako treba«, rekla je Elisa i nasmiješila se.

Iz nekog je razloga njezino samopouzdanje bilo dirljivo.

»Još uvijek se bojiš?« pitala je Lumikki.

»Puno manje.«

»Dobro. Onda idem kući.«

Elisa ju je pokušala pogledati poput razočaranog psića, ali Lumikki se nije dala. Dovoljno je vremena danas provela igrajući se dobre prijateljice. Odradila je svoje.

Obukla je kaput, čvrsto zavezala vojničke čizme i zamotala šal oko vrata. Dohvatila je rukavice s police pa pipkala pokušavajući pronaći kapu. Morala je stati na vrhove prstiju kako bi je dohvatila. Povukla je i čula zloslutan zvuk.

»O, ne!« uskliknula je Elisa, a Lumikki spustila razderanu kapu. »Otraga su neke kuke koje nikada nismo objesili. I ja sam na njih poderala nekoliko stvari.«

»Pa dobro, mogu nekako omotati šal oko ušiju«, rekla je Lumikki.

»Ne, uzmi neku moju kapu, imam ih mnogo«, rekla je Elisa koja je već stavljala crvenu kapu na Lumikkinu glavu. »Popravit ću tvoju i bit će kao nova.«

»Super. Dobro, hvala ti.«

Lumikki je još nekoliko sekundi stajala na hodniku. Osjećala je da mora reći nešto ohrabrujuće.

»Pazi se«, rekla je na kraju jer nije ništa drugo smislila.

Nije bila dobra u ulozi sućutne prijateljice.

»Dobro«, odvratila je Elisa. »Ako želiš, možeš izaći sa stražnje strane. Stepenice sprijeda znaju biti stvarno skliske.«

Grizla se za usnu, kao da još nešto želi reći. Lumikki nije pitala kako će dalje postupiti. Imala je neugodan osjećaj da ovo nije njezin zadnji posjet Elisinu domu.

Pogriješila je što je došla.

Boris Sokolov javio se na mobitel prije nego što je prvi takt »You only live twice« odsvirao do kraja. »I?«

»Upravo je izašla na stražnji izlaz. Približava mi se na brdu«, rekao je Viivo Tamm.

Sokolov je brzo kimnuo Estoncu koji je sjedio kraj njega da zapali motor.

»Jesi li siguran da je to ta cura?« pitao je Boris.

»Da. Ima istu crvenu kapu kao i prije«, odvratio je Viivo.

»Otrči do nje kad se mi približimo. Ništa ne govori. Moramo je uloviti iz prve«, rekao je Boris i poklopio.

Protrljao je promrzle ruke da ih ugrije. Moraju zgrabiti curu i odmah je ubaciti u kombi. Nitko ih ne smije vidjeti. A što manje cura vidi, to bolje. Međutim, ne smiju biti pregrubi. Ne smiju je ozlijediti. No, nekoliko modrica neće škoditi. Mora misliti da su ozbiljni.

Zato što i jesu. Možda na malo drugačiji način nego što će ona misliti, ali svejedno su ozbiljni.

Kad je ugrabe, poslat će video snimku njezinu dragom tatici na mobitel. To će ga opametiti. Požalit će što ih je pokušao nadmudriti. Boris se barem tomu nadao. Da će obećati da će od sada nadalje biti dobar. Da će u znak dobre volje pristati zaboraviti na sljedeću isplatu. Da će se zakleti kako će učiniti sve što oni zatraže.

To će biti dovoljno.

Tada će djevojku pustiti iz kombija te otići zamijeniti tablice i naljepnicu. To je veliko ulaganje za jedno zastrašivanje, ali u ovom će se slučaju trošak isplatiti. Boris Sokolov primao je naredbe visoko iz zapovjednog lanca i oni su obećali da će platiti sve troškove i ubaciti mali bonus. Nisu si mogli priuštiti to da izgube svog doušnika. No još bitnije, on si nije mogao priuštiti da izgubi njih.

Naravno da će djevojka otrčati kući i reći tati da su je oteli strašni muškarci. On će izgledati iznenađeno i šokirano, tražit će detalje i opis, obećat će da će podnijeti policijski izvještaj i uloviti te gadove.

Ne, ona ne mora davati izjavu na policiji. Dovoljno je što je rekla tati. Tata zna da takvo iskustvo zna biti izrazito traumatično i ne želi

joj priuštiti stresno ispitivanje u stanici.

Boris se umalo nasmijao zamišljajući kako muškarac pokušava potisnuti bijes što ne može nikome reći.

No kako tko prostre, tako će i spavati.

Lumikki se odlučila vratiti kući dužim putem niz brdo. Mora se riješiti glavobolje uzrokovane Elisinim parfemom i cjelodnevnim ispitivanjem. Nažalost, crvena je kapa bila natopljena istim tim parfemom. Međutim, ako je skine, dobit će ozeblina na ušima.

Prisjetila se vremena kada se prije godinu i pol doselila u Tampere i kada je prvi put došla trčati na brdo Pyynikki. Bila je opijena novostečenom slobodom i sprintala je cijelim dugim, iscrpljujućim usponom do opservacijskog tornja. Na vrhu su joj noge drhtale, a miris svježih krafni koje su prodavali kraj tornja mamio ju je da se odmori. Zašto ne bi sjela i počastila se kavom i slasticom? Lumikki je ipak u trku prošla kraj tornja i skrenula sa staze za trčanje. Noge su joj prestale drhtati i opet je osjetila radost trčanja.

Puteljak se lagano uspinjao i najednom se pred njom pojavio divan prizor jezera Pyhajarvi. Daleko iza starih ciglenih zgrada tvornice trikotaže, nisko je kolovoško sunce milovalo vodu na jugu. Skrenula je sa staze prema klisurama kako bi se divila pogledu i okružio ju je zeleni miris kasnog ljeta. Promatrala je jezero, otok Jalkasaari i drveno predgrađe Tampere koje se naziralo na udaljenoj obali i osjećala se posve sretno. Po prvi put nakon dugo vremena. To je bio početak njezina života. To je bio početak slobode.

Sada su sloboda i sreća bile mutna sjećanja. Lumikki se trudila ne razmišljati. Misli su joj se vrtjele ukруг. Nije vidjela rješenja, nije vidjela izlaza.

Ustvari, postojalo je jedno rješenje. Očito i jednostavno. Otići na policiju i sve ispričati. Bez obzira na to što bi Elisa mogla upasti u nevolje. Ili njezina obitelj. To nije bio njezin problem. Ali Elisa joj je vjerovala. Lumikki je znala da ne može izdati njezino povjerenje. To je bio kraj priče.

Lumikki se uspinjala cestom koja je vodila do opservacijskog tornja. Oblaci su sakrili sunce. Smračilo se. Bijele grane smrznutoga drveća račvale su u svim smjerovima. Pošumljeno brdo izgledalo je kao iz bajke, ali sjene su izgledale kao da bi mogle skrivati i najstrašnija stvorenja iz tih priča. Stravična bića koja pokreće strah, koja se

pojave iza vas i povuku vas u snijeg, u hladnoću, u tihu smrt. Ili još gore, pretvore osobu u živi ledeni kip koji se ne može pomaknuti ili progovoriti. Vječno živ. Vječno mrtav.

Lumikkin je dah izlazio u oblačcima dok je pokušavala raščistiti misli, isprazniti se kako bi mogla smisliti nove ideje. Bila je nadomak nečega kad je shvatila da je netko prati. Opet. Nije se morala osvrutati kako bi znala da ima pravo.

No ipak se osvrnula. Muškarac koji je hodao iza nje nisko je navukao usku kapu, a šal je omotao oko usta i nosa. Iza njega, dostavni kombi polako je klizio cestom i vozio paralelno uz njega.

Lumikki nije razmišljala. Samo je potrčala i čula kako je i muškarac iza nje potrčao. Zatim je kombi ubrzao.

Ledeni zrak ju je gušio, a potplati njezinih vojničkih čizama klizali su se na ledenoj cesti. Lumikki se uspjela osvrnuti i vidjeti da su u kombiju dva muškarca. I oni su prekrili lica i samo im je vidjela oči. Ista banda.

Ispred nje nije bilo nikoga. Sa strane nije bilo nikoga. Ako zavrišti, nitko je neće čuti.

Lumikki je trčala brže nego ikada prije. Muškarac iza nje je zaostao, ali kombi ju je u trenu sustigao. Vrata su se otvorila i netko je iznutra posegnuo prema Lumikki i nešto je zgrabio. Lumikki je začula zvuk paranja, pukla je igla koja je držala reflektirajuću traku na njezinom rukavu i komad tkanine se rasparao. Lumikki se bacila u stranu, brzo promijenila smjer i pobjegla s ceste u šumu.

Preskakivala je kamenje i nanose snijega, vijugala između drveća i ignorirala grane koje su joj grebale lice. Čula je škripu kočnica kombija. Čula je da muškarci trče za njom. Čula je povike i zaključila da govore ruski. Znala je da pomutnja uzrokovana njezinim naglim skretanjem neće dugo trajati. Znala je da nema šanse ako je uspiju okružiti. Imala je samo nekoliko sekundi prednosti.

Mora ih dobro iskoristiti.

Neće joj se pružiti druga prilika.

Viivo Tamm je opsovao kad mu je noga opet utonula u snijeg. Cura kao da je znala kako izbjegavati najdublje nanose snijega. Srećom, po tragovima je znao kamo je otišla, iako bi je povremeno izgubio s vida.

»Ulovi je!« vikao je Boris koji je bio iza njega.

Ti je ulovi, debeli, Viivo bi volio odgovoriti. Ubrzao je. Toplina mu se polako vraćala u mišiće koji su svakim korakom sve bolje prihvaćali njegove naredbe. Ulovit će tu malu kuju. Može bježati, ali ne može pobjeći. I ona će se uskoro umoriti od trčanja po snijegu. Viivo možda nije brži, ali ima dobru kondiciju.

U ovom trenu nije vidio djevojku. Tragovi su vodili iz gustiša na osvjetljenu pješačku stazu. Vjerojatno se nadala da će naići na nekog usputnog trkača koji će je spasiti. Nema šanse. Nitko normalan ne odlazi trčati po ovakvoj hladnoći. Viivo se osvrnuo lijevo i desno.

Cure nije bilo. Prokletstvo.

Zatim je ugledao nešto crveno niže na stazi. Njezina kapa.

Pala joj je s glave, ostavljena poput putokaza. Jedna mala Crvenkapica. Nije pametno ostavljati takve tragove velikom zločestom vuku. Boris i Linnart upravo s izlazili iz šume. Viivo je već trčao u smjeru u kojem ga je uputila kapa i povikao im da ga slijede. Djevojka nije daleko.

Lumikki je s grane drveta, stisnuta uz deblo, gledala kako tri muškarca trče u pogrešnom smjeru. Istrčala je na stazu i skočila na drvo, ostavljajući za sobom što manje tragova pa se brzo uspela. Zatim je bacila kapu što je dalje mogla niz stazu.

Upalilo je. Ali to ih neće zavarati zadugo.

Ignorirala je bol u stopalima prilikom doskoka i opet se bacila u trk. Sada joj je surovi zrak napadao i uši i pluća. Jedva da je to osjećala.

Što dalje. Pobjeći. Vratiti se na cestu gdje je bio parkiran kombi. Na njemu je pisalo Makinen grijanje i klimatizacija. Lumikki se dala kladiti da se nitko od njih ne zove Makinen. Zapamtila je tablice, premda je zaključila da od toga neće imati koristi.

Srce joj je nabijalo u ušima.

S brda je opet skrenula na cestu Pyynikki. Sada je već vidjela aute i ljude. Svjetla busa koji je prilazio bila su najljepši prizor na svijetu. Lumikki je iz daljine mahnula vozaču, koji joj se smilovao jer trči po hladnoći i stao iako nije bila stanica. Lumikki je zadihano ušla, kupila kartu i sjela na najbliže slobodno sjedalo.

Noge su joj drhtale. Osjećala je bol prilikom disanja. Topli je zrak ulazio u njezina nahlađena pluća pa je počela nekontrolirano kašljati.

Starica koja joj je sjedila preko puta uputila joj je pogled koji je istovremeno bio suosjećajan i negodujuć.

»Trebala bi nositi kapu po ovakvom vremenu, mlada damo«, ponudila je. »Inače ćeš se prehladiti.«

Lumikkin je odgovor bio kašalj. Osjet joj se počeo vraćati u uši koje su je počele peckati i boljeti. Prekrila ih je dlanovima u pokušaju da ih zagrije. Koji se vrug upravo dogodio? Zašto ju je netko pokušao oteti? Ako je to bio samo pokušaj silovanja, čudno je što su je muškarci tako manijakalno nastavili slijediti. Morali su nekako biti povezani s novcem. Ali zašto su pokušali ščepati Lumikki koja je samo usputni promatrač?

»Najbolja je vunena kapa«, rekla je starica koja je i dalje popovala.

Kapa. Crvena pletena kapa. Lumikki je istog trena shvatila da muškarci uopće nisu lovili nju. Lovili su djevojku s crvenom kapom. A kome je crvena kapa zapravo pripadala? Točno. Htjeli su uloviti Elisu. Naravno. To je imalo puno više smisla. Nažalost, to je značilo kako više nema sumnje da je novac ubačen u pravi vrt. To je potvrdila činjenica da su lovili curu za koju su mislili da je Elisa.

Lumikki je zamislila što bi se dogodilo da je Elisa izašla iz kuće noseći tu crvenu kapu. Instinktivno je znala. Elisa im ne bi izmakla. Ona bi sada bila u kombiju, bespomoćna, zatvorenica, prepuštena na milost i nemilost svojim lovcima. Lumikki je brzo izvadila mobitel i poslala Elisi poruku.

Nipošto ne izlazi iz kuće. Zaključaj vrata. Ne puštaj unutra nikoga koga ne poznaješ.

Jednom davno živjela je djevojčica koja se nije bojala.

Djevojčica je trčala onako kako trče osobe koje se ne boje padanja. Njezine su sitne, snažne i spretne noge skakale preko kamenja i panjeva. Pod stopalima je osjećala meku mahovinu, suncem zagrijan pijesak, bockave iglice bora, travu prekrivenu rosom. Uzdala se u to da će je noge odvesti kamo god poželi.

Djevojčica se smijala smijehom osobe koja se još nije upoznala s poniženjem. Njezin je smijeh nastajao duboko u njezinu želucu. Ispunjavao joj je prsa, žuborio u grlu i islijevao se preko jezika. Konačno bi joj istekao iz usta, uzletio zrakom i raspršio se među krošnjama jabuka. Njezin je smijeh zagrijao i

ulepšao sve oko nje. Često je završio sa štucanjem, ali to nije bilo važno jer ju je štucanje samo još više nasmijavalo.

Djevojčica je vjerovala onako kako vjeruju oni kojima se nikada nije izmaklo tlo pod nogama, koje nitko nikada nije izdao. Visjela je naglavačke uvjereni da nikada neće pasti. Ili da će je, ako padne, netko uloviti prije nego što udari o tlo.

Jednom davno živjela je djevojčica koja je naučila bojati se.

Bajke tako ne započinju. Tako započinju drugačije, mračnije priče.

Lumikki je opet bila malena. Imala je devet godina. Ili deset. Ili dvanaest. U tom su se paklu sve godine ispremiješale, pomaknule prema naprijed i slijepile u jednu crnu, neprepoznatljivu masu. Bilo je nemoguće razlikovati ih i prisjetiti se što se kada dogodilo. Što je bilo stvarno, a što noćna mora.

Jedno je znala. Nikada se nije bojala bez razloga.

Lumikki se sklupčala i osluškivala. Znala je kako se uvući u najmanje prostore. Mogla se zavući u ormariće. Mogla se zavući u mračne, pretrpane ormare. Mogla se zavući na ravna mjesta na koja nitko nikada nije gledao. Znala je kako biti tako tiho da bi normalno disanje u usporedbi s time zvučalo poput udaranja čekića.

Curio joj je nos. Pustila je da curi i kontrolirala silovitu želju da šmrkne ili obriše nos rukavom. Rijetka vodenasta sluz tekla joj je prema usnama. Nije ih polizala. Sluz joj se nastavila spuštati niz čeljust, a zatim u sitnim kapima kapatu na koljeno. To nije bilo bitno. Traperice su joj ionako već bile prljave. Mama će se zapitati zašto su prljave kada dođe kući. Mama će se pitati, a ona će šutjeti.

O nekim je stvarima najbolje ne govoriti.

Neke stvari postanu još gore kad ih izgovorite naglas.

Lumikki je osluškivala. Čula je kako joj prilaze koraci. Koncentrirala se na njih kako bi ostala mirna. Ako se prepusti strahu, neće moći biti tiha. Zatvorila je oči i pomislila na netaknut, čisti snijeg. Zamislila je plavičasti suton. U mislima je stvorila zeca koji skakuće po snijegu i ostavlja divne i ravnomjerne tragove. Dva kružića, jedan ispred drugoga pa dva duguljasta traga sa strane. Ti tragovi su je smirili.

Ništa se loše ne može dogoditi nakon što zec sigurno pretrči preko snijega.

Ništa se loše ne može dogoditi kad se prve zvijezde pojave na nebu.

Ništa se loše ne može dogoditi kad je samo nekoliko koraka dalje udobna koliba, a lampa na trijemu baca jarku svjetlost. Lumikki je čula da se koraci povlače. Malo je slobodnije udahнула.

Uspjela je ostati skrivena. Nije pronađena.

Kakav bi to bio osjećaj kad se ne bi morala bojati svakoga dana?

Lumikki se nije probudila s trzajem. Polako je prešla iz stanja sna u javu, osjetila kako joj noge i ruke rastu, kako tijelo djevojčice prerasta u tijelo žene i odmotava se iz klupka. Prihvatila je godine koje su je odvajale od Lumikki iz njezinih snova. Više nije bila malena. Imala je sedamnaest godina. I već se dugo vremena nije svakoga dana morala bojati.

Međutim, sada se opet bojala. Zato što se upetljala u nešto što je se ne tiče.

Elisa ju je zivkala cijele noći, bila je histerična i poskakivala je svaki put kad je začula škripu i pucketanje zime te je željela čuti Lumikkine utješne riječi. Uspaničila se kad joj otac nije stigao kući u uobičajeno vrijeme. Elisa je odjednom vrisnula usred jednog razgovora. Lumikki je zatim čula kako trči, lupa vratima za sobom i zaključava se.

»Netko je upravo ušao na ulazna vrata«, istisnula je Elisa vrativši se na mobitel.

»Dobro. Gdje si sada?«

»Zaključala sam se u kupaonici.«

Lumikki je to i zaključila iz zvukova. Elisa se očito nije znala tiho kretati. Nikada to nije morala naučiti. Da je u kuću provalio profesionalni ubojica, buka koju je ona stvarala odmah bi ga odvela do nje. Uostalom, zaključana kupaonica vjerojatno je najgore skrovište. Tamo je laka meta, poput obroka u mikrovalnoj. Samo trebate upotrijebiti dovoljno sile da otvorite paket pa proždrijeti sadržaj. To čak niste morali ni zagrijati.

»Je li osoba razvalila vrata?« pitala je.

»Ne, imala je ključ.«

Lumikki je istoga trena poželjela poklopiti, a ne pričekati Elisinu sljedeću rečenicu koja je bila posve predvidljiva čak i prije nego što je otvorila usta.

»Uf, možda je to tata. Da, zove me«, šapnula je Elisa na mobitel.

Ma daj, genijalno.

»Dobro, poklapam«, rekla je Lumikki strogo.

»Ne idi! Mislim, prvo mi obećaj da ćeš sutra opet doći. Ne mogu biti ovdje sama i ne mogu nikamo otići.«

Elisin je glas bio iznenađujuće snažan.

Lumikki je željela odbiti. Željela se izvući iz te zavrzlane dok je to još moguće. Njezini gonitelji nisu je dobro pogledali. Može oprati ruke od svega. Još čak i nisu prljave. Nije ona uronila s obje ruke u vreću punu krvavih novčanica.

Lumikki je poželjela udarati glavom o zid kad je poklopila. Obećala je Elisi da će doći.

Opet.

Boris Sokolov bubnjao je prstima po čaši piva. Bilo je ishlapljeno i neukusno. Savršeno je pristajalo uz njegovo raspoloženje. Prvi crvi žedni pive ispuzali su iz svojih rupa i već su sjedili za svojim stolovima u mutno osvijetljenoj prostoriji. Boris je rezervirao separe za sebe i Estonce. Bilo je očito da se nitko nije potrudio obrisati stol poslije noćne smjene. Zašto bi se trudili? I to se savršeno uklapalo u njegovo raspoloženje.

Zasrali su. Pošteno su zeznuli, rekli bi Finci koji su sjedili za svojim stolovima, a ovoga se puta Boris morao složiti s njima. Morali su odustati od plana otmice. Imali su jednu šansu, jednu priliku i sada su je potratili. Boris je primio kratku poruku u kojoj je pisalo samo da mora riješiti tu situaciju. On je osobno bio odgovoran.

Mora smisliti drugi način da utjera tom tipu strah u kosti i dovede ga u red.

»Što ako ne shvaća da je Natalia mrtva?« predložio je Viivo Tamm pa otpio dugi gutljaj.

»Sigurno to zna. Što onda misli čija je krv na novčanicama?« pitao je Boris.

Viivo je slegnuo ramenima. Linnart Kask nije ništa rekao. Boris je ponekad mislio kako je Linnart još prostodušniji nego što se činio.

Boris je razmotrio Viivine riječi. Može li u njima biti istine? Što ako policajac stvarno ne shvaća da je njegova voljena Natalia mrtva? Možda mu nije spomenula svoj plan da pobjegne s novcem. Možda je policajac samo ljut što je dobio vreću zaprljanoga novca. Možda zato tvrdi da novac nije primio.

Boris je vjerovao da postoji iskrena veza između policajca i Natalije. Bio je uvjeren da su zajedno osmislili njezin plan bijega. Možda je podcijenio Natalijinu sposobnost da sama odlučuje. Možda je ona konačno shvatila da se ne isplati nikome previše vjerovati i da je nitko neće spasiti. Na neki je način Boris razumio Natalijinu odluku.

Nije to nikada rekao Nataliji, ali na trenutke ju je smatrao kćerkom koju nikada nije imao. Dio Borisa želio je pustiti Nataliju da pobjegne. No veći dio njega je shvaćao u kakve bi se neprilike uvalio da je to dopustio. Zbog toga je morao potisnuti osjećaje i razmišljati o Nataliji koja trči preko snijega kao o zecu. Kao o običnoj štetočini. Tek je tada mogao povući okidač.

No čak i da policajac nije znao za Natalijin plan, to nije rješavalo njihov trenutni problem. To da ih pokušava ucijeniti. Moraju to brzo zaustaviti.

Boris je pregledavao kalendar na mobitelu kako bi smirio živce. Obično je to djelovalo. Sada mu je dalo ideju.

»Mislim da će Natalia uskoro poslati našem policajcu pozivnicu za zabavu«, rekao je s osmijehom.

Estonci su ga zbunjeno pogledali. Budale. Boris je smatrao kako je on jedini član trija s malo soli u glavi. Srećom pa je on znao razmišljati. Ostavio je ostatak splačine u čaši i otišao do šanka po dupli viski. Zaslužio ga je.

Lumikki se umalo okrenula na peti kad je ugledala dva poznata para cipela na ulazu. Muška obuća, broj 41 i 43. Nije pristala doći na tajni sastanak s Ljutkom, Pospankom i Tupkom.

»Objasni mi još jedanput zašto sam dolazila kad su Tuukka i Kasper već ovdje«, rekla je Elisi koja je posramljeno gledala u svoja stopala.

Stopala u ružičastim čarapama s crnim prugama, naravno.

»Pa, znaš... Ti si jedina koja zna kako ovo ispraviti. Jer si tako pametna«, rekla je Elisa.

Udvorni ulizivački ton i pretjerano sladunjav osmijeh obio joj se o glavu. Lumikki je počela ponovno obuvati čizme.

»Mislila sam da dolazim jer se bojiš i jer si sama. Ne, zapravo si zahtijevala da dođem. Zato što ne možeš biti sama. Očito više nisi sama. To je riješeno. Sada mogu ići.«

Elisa se postavila između Lumikki i vrata.

»Ne možeš sada otići. Tuukka i Kasper su me natjerali da ih pustim u kuću kad su vidjeli da nisam u školi. Nisu mi vjerovali kad sam rekla da imam migrenu. Ne mogu ovo prolaziti bez tebe«, preklinjala ju je Elisa.

Lumikki je nekoliko sekundi petljala s vezicama čizama.

Obećala je samoj sebi da više neće živjeti u strahu. No tada je mislila samo na sebe. Nije razmišljala o tome da se može bojati za nekog drugog. Ako sada ode i zatvori vrata za sobom, mogla bi se izvući iz ove situacije. Ali neće pobjeći od straha. Može ignorirati Elisine poruke i pozive. Može čak nabaviti novi broj koji nije u imeniku. Može izbjegavati Elisu u školi. Može se ponašati kao da ona ne postoji.

Ali ne može zaustaviti svoje misli. Ne može se spriječiti da mozga o tome što će se dogoditi Elisi i hoće li je muškarci koji su sinoć gonili Lumikki s vremenom uloviti. Strahovat će za Elisu. Nije to željela.

Lumikki je znala da se već duboko uplela. Sada više nije važno hoće li utonuti do koljena, struka ili grla.

U vruću kašu. U govna. Nije slobodna. Lumikki je to mrzila. Ali nije to mogla promijeniti.

Duboko je uzdahnula pa počela skidati čizme.

»Ostat ću. Samo da znaš, ako Tuukka opet pokuša izigravati grubijana, istog trena zovem policiju i prepuštam vas njima na milost.«

Elisa je entuzijastično zapljeskala. Lumikki se osjećala kao da sluša svoja mrtvačka zvona.

»Jesi li sinoć saznala što od tate?« pitao je Tuukka Elisu koja im je u dnevni boravak donijela velike čaše Cole.

Kasper je zatražio da njegovu pojača, ali prestao se cerekati kad ga je Elisa ošinula pogledom.

Lumikki je pogledala Tuukku. Čini se da je Elisa dečkima sve ispričala. Lajavica. No možda je tako najbolje. Razgovor će lakše teći ako su svi upoznati s činjenicama.

»Mozak mi nije funkcionirao, bila sam posve izvan sebe zbog onih tipova koji su lovili Lumikki. Mislim, lovili su nju jer su mislili da love mene. Bila sam u takvom stanju da je super što se nisam izlajala, ali definitivno ga nisam bila u stanju ispitivati.«

Elisa je položila pladanj s čašama na stol u dnevnom boravku. Kockice leda su zazveckale. Izgledala je umornije nego dan ranije. Kolobari su joj bili tamniji, nije oprala kosu i nije bila našminkana. Izgledala je poput mrlje na čistoj lanenoj tkanini elegantnog dnevnog boravka, fleke na komadu dizajnerskog namještaja Boknas i Artek. Sa stropa je visjela gomoljasta lampa od tankih komadića drva. Skandinavske linije, elegancija koja je dolazila sa cijenom.

Lumikki se opet zapitala kako sve to plaćaju s plaćom policajca i prodavačice kozmetike. Nitko u policiji ne zgrće lovu, a ni plaća Elisine mame nije mogla biti astronomska. Možda neko nasljedstvo?

Ili to možda ima veze s plastičnom vrećicom punom krvavoga novca.

»Dobro. Sljedeći korak je da pregledamo računala tvojih roditelja«, rekao je Kasper, samouvjeren poput budućeg lopova.

»Mama je ponijela laptop na put, ali tatino računalo je u njegovu uredu. Ne znam... «

Elisa nije ni završila rečenicu, a Kasper je već koračao prema vratima ureda.

»Ja ću pretražiti računalo. Vi pregledajte spise i slično«, rekao je Kasper.

Lumikki, Tuukka i Elisa pošli su za njim u ured.

»Nije li ovo ilegalno?« pitala je Elisa kopajući po ladicama očeva radnog stola.

»Otkada se ti brineš je li nešto legalno«, dobacio je Tuukka i nasmijao se.

Elisa je uzdahnula. »Možda bih trebala.«

Lumikki se slagala s njom, ali nije to rekla. Rekla je nešto drugo što ju je brinulo.

»Tvoj tata neće ovdje držati ništa što ima veze s njegovim poslom. Sigurno ima jako stroga pravila o tome koje papire smije nositi kući. Vjerojatno ništa ne smije donositi. Ovo je kućno računalo. Sve poslovne stvari bit će mu na poslovnom računalu.«

»Istina. Zašto se ja toga nisam sjetila?«

»Idemo ipak pogledati«, rekao je Tuukka. »Nema šanse da će na poslu držati nešto što ga povezuje s kriminalnim radnjama. Tamo sigurno ima hrpu doušnika.«

Elisa se namrštila pa je Tuukka osmijeh ograničio na blago izvijanje usana. Tražili su u tišini i ništa nisu pronašli. Ured im je otkrio samo da je Elisin tata pedantan, da čuva porezne prijave, police osiguranja i račune, a da su mape na njegovu računalu čiste.

»Nije posjetio čak ni porno stranice«, nestrpljivo je promrmljao Kasper.

»Fuj, naravno da nije.« Elisa je zadrhtala.

»Ali ti jesi«, nacerio se Tuukka. »Dovoljno sam kopao po tvom računalu da to znam.«

»Možda jedanput kad mi je prijateljica poslala link pa sam ga kliknula bez razmišljanja«, obranila se Elisa.

Lumikki nije bila raspoložena za njihovo besmisleno klepetanje. Najviše ju je iritirao Elisin glas koji je zbog dečki postao viši dok su joj komentari postajali sve gluplji i gluplji. Lumikki je bila upoznata s tim fenomenom. Začudoeno je promatrala kad se počeo javljati u višim razredima osnovne škole. Nakon ljeta između šestog i sedmog razreda neke su se cure vratile u školu i počele ponašati kao da su pola mozga bacile u neko jezero. Cure koje su prije bile pametne odjednom nisu znale riješiti najjednostavnije zadatke iz matematike ili pretrčati sto metara, a da se ne žale da će »umrijeti«.

»Ozbiljno, umirem!« neprestano su cičale po cijele dane, ponekad oduševljeno, ponekad glumeći da su bespomoćne. Šminkale su oči i

radile balone od žvakače. Lumikki je trebalo vremena da shvati kako cure glume da su glupe zbog dečki. Da je njihovo ponašanje signal da su malene, slatke i bezopasne. I seksi na onaj način koji neki dečki vole.

Smanjile su se i poglupjele tako da bi se najzgodniji dečki u razredu osjećali pametnije i snažnije. Lumikki se uvijek pitala zašto dečki ne vide kroz tu glumu. Zar im nije ponižavajuće to da cure misle da se moraju pretvarati kako bi se dečki osjećali nadmoćnije? Neki su vidjeli kroz tu glumu, ali ona nije bila namijenjena njima. Oni su bili prepametni da bi bili seksi.

Iz nekog razloga u višim razredima osnovne škole pamet nije bila seksi. Ako ste htjeli biti seksi, morali ste pamet izbjegavati poput kuge. Pametan je bio sinonim za dosadan, iritantan i ne nužno ružan, ali posve nebitan.

Lumikki je mislila da će se situacija promijeniti poslije osnovne škole. Djelomice je, ali ne posve. Sada je znala da i neke odrasle žene, koje su svašta postigle, poglupe u muškom društvu. Bilo joj je neugodno to gledati. Nadala se da je Elisa još uvijek jednom nogom u osnovnoj školi i da se zbog toga tako ponaša, da to nije neka dublja karakteristika ili naučeni obrazac ponašanja.

»Daj da i ja bacim oko na to računalo«, rekla je Lumikki Kasperu.

On ju je sumnjičavo pogledao. »Nema ničeg na njemu«, rekao je.

»Daj da ipak pogledam«, mirno je inzistirala Lumikki.

»Ponekad računala skrivaju puno više nego što vidimo na prvi pogled.«

»Oho, naša super detektivka je i jebeni kompjutorski genij«, narugao se Tuukka.

»Da. Ja sam tajni plod ljubavi Hercula Poirota i Lisbeth Salander«, odvratila je Lumikki ne mijenjajući izraz lica pa je sjela pred računalo na mjesto koje je Kasper dramatično napustio.

Trojac je stajao iza nje i promatrao. Lumikki je to mrzila.

»Znači ti si Lumikki Poisander?« pitao je Kasper u pokušaju da nastavi s tom šalom. Nitko se nije nasmijao. »Lumikki, Lumikki.«

Kasper kao da je uživao u imenu dok je razvlačio slogove.

»Sigurno imaš nadimak«, rekao je na kraju.

»Ne, nemam«, odgovorila je Lumikki bez okretanja.

»Lumi?«

»Ne.«

»Mikki?«

»Misliš?«

»Dobro, možda ne. Što kažeš na Snjeguljica?«

Lumikki je tako naglo odgurnula stolac da je naslonom udarila Kaspera pa se okrenula.

»Au, daj pazi.« Kasper je ljutito masirao koljeno.

»Smirite se, ovo bi moglo potrajati«, rekla je Lumikki i značajno pogledala Elisu.

Srećom, ponekad je ipak uključila mozak.

»Hajdemo u dnevni popiti Cole«, rekla je Elisa.

»Javi ako nešto pronađeš.«

Lumikki je kimnula i okrenula se prema monitoru. Trenutak kasnije čula je kako se zatvaraju vrata iza nje. Blagoslovljena tišina.

Morala je brzo raditi. Nema šanse da će tišina potrajati.

12

Terho Vaisanen je podigao ovratnik i preko usta povukao zeleni šal koji mu je isplela kći. Onoga trena kad je izašao van, hladnoća je zarila zube u svaki goli komadić njegove kože. Razmislio je o tome da se iz policijske stanice u Pyynikki vrati autom, ali ipak je odlučio pješaćiti. Možda mu hladnoća pokrene mozak koji je bio neprihvatljivo trom.

Terha su mučile dvije stvari.

Gdje je njegov novac?

Gdje je Natalia?

Je li to poredak kojim su ga mučile? Naravno da ne, ali ponekad se Natalia nije javljala po nekoliko dana, ponekad čak nekoliko tjedana. Nije uvijek imala vremena odgovoriti na Terhove SMS i e-mail poruke. Bio je naviknut na to. Tako da to još uvijek nije ništa značilo. Važnije mu je bilo to što je Boris Sokolov gotovo prošao kroz mobitel kako bi zadavio Terha kada je nazvao da pita za novac. Sokolov je rekao da su ga isporučili. Nisu.

Ili je lagao Sokolov ili su Estonci lagali njemu. Druga je pretpostavka bila vjerojatnija. Terho se ustvari čudio što su tako dugo radili, a da se nitko nije pomamio i pokušao na brzinu zaraditi. Tu je disciplinu pripisivao tome da su Estonci vidjeli kako Sokolov postupa prema onima koji mu nisu vjerni. Nitko nije želio doživjeti Sokolovu odmazdu. A kao i svi ostali, i Sokolov je naredbe primao odozgo. Hijerarhija moći i straha sve ih je držala u stroju.

Sve do sada. Sada je netko odlučio za sebe uzeti nešto više.

Terhu se nije sviđalo to što se sustav koji je do sada tako dobro funkcionirao možda raspada. On je svoju ulogu izvršavao bez pitanja. Od početka je ovo radio zbog novca koji je još uvijek trebao. Ako novac prestane stizati, neće imati mnogo mogućnosti. Nije si stvorio sigurnosnu zalihu za budućnost iako je znao da je trebao. Iznos koji je imao na štednji bio je bijedan. Naravno da uvijek može iz osвете izdati Sokolova i ostale, ali to ne može izvesti, a da pritom ne uplete i sebe. Uništio bi sve za što je radio.

Nije to mogao dopustiti.

Pregovori sa Sokolovom nisu urodili plodom pa će pokušati sklopiti dogovor direktno s Polarnim medvjedom. To neće biti lako. Polarni medvjed ima svoja pravila i ako mu ne odgovaraju, druge igrače jednostavno sruši s ploče.

Terho je hodao autocestom Tampere i psovao samog sebe zato što se uopće upleo u sve to. Ne samo da je bilo protuzakonito, bilo je nemoralno. Bilo je nemoralno bez obzira na brojna jutra kada bi, dok mu je ostatak obitelji još spavao, gledao kroz prozor i racionalizirao kako taj dogovor ima svoje dobre strane. Za policiju i za zajednicu. Od Sokolova je primao informacije koje su policiji pomogle uhititi brojne dilere i preprodavače. Podzemlje Tamperea su očistili tako temeljito da je Terhova jedinica primila pohvale najviših razina Vlade. Terho se podsjećao na to dok bi ujutro promatrao domove susjeda kako se bude. Međutim, sunce bi polako izvirilo i narugalo se njegovu samozavaravanju. Morao bi odvratiti pogled od sunca, uliti još mlijeka u kavu i nastaviti si lagati.

Tada, prije mnogo godina, prihvaćanje te ponude činilo se poput jedine prihvatljive opcije. Za vratom je imao kockarske dugove i neplaćene kredite. Terho je neprimjetno utonuo u pakao kockanja. U početku je to bio jednostavan način da se opusti i raščisti misli nakon napornog dana na poslu, ali malo-pomalo preraslo je u pravu ovisnost. Kockanje na internetu činilo je sve još jednostavnijim. Morao je igrati za novac da bude stvarnije, da osjeti potrebnu navalu adrenalina. Uz to je kod kuće imao ženu koja je voljela skupe stvari, a u to joj je vrijeme Terho još uvijek želio pružiti sve najbolje što je život nudio. Tu je naravno i njegova kći koju je volio više nego što je mislio da je moguće.

Radio je to i zbog Elise. Sve što je radio, bilo je zbog nje. Tako da se ona nikada ne mora sramiti kuće u kojoj živi i odjeće koju nosi. Da se nikada ne mora pitati imaju li dovoljno novaca za nešto što želi. Kao dijete i tinejdžer, Terho je prečesto morao lagati kako su rabljene traperice ustvari nove, ili kako je kaput koji je dobio od rođaka kupljen dok je bio na putu u inozemstvu. Sve prihode obitelji iz srednje klase njegov otac je zapio. Toga se Terho najviše sramio pa nikada nije pio i to ga je motiviralo da se pridruži odjelu za narkotike jer protiv smrtonosnog alkohola nije mogao ništa poduzeti.

No ipak, sklonost porocima očito je naslijedio od oca. Potrebu da iz nečeg izvuče užitak, brzo i bez puno razmišljanja. Terho je uvijek pazio da njegovo kockanje ne utječe na obitelj. Bio je to njegov privatn i osoban porok. Uspio je srezati količinu kockanja u usporedbi s najgorim danima ovisnosti, ali to i dalje nije značilo da je mogao bez dnevne doze adrenalina.

Prošle je godine Terho nastavio surađivati sa Sokolovom dijelom i zbog Natalije. Iako je bila puno mlađa od njega, bio je beznadno zaljubljen, zatelebao se poput tinejdžera. Od početka je znao da je to suludo, beznadno i opasno, ali nije mogao odoljeti Natalijinu osmijehu i tim velikim, nevinim očima za koje nikada ne biste rekli da su toliko toga vidjele.

Već je žalovao zbog toga što će u nekom trenutku biti prisiljen rasti se od nje, njezine svilene kože i jamica na njezinim obrazima. Jer to će se kad-tad dogoditi. Ta se veza ne može nastaviti ako Terho nije spreman žrtvovati brak, obitelj i u konačnosti karijeru. Nije bio spreman za to, iako joj je u trenucima nježnosti govorio da će ostaviti ženu i započeti novi život s njom. Obećanja zaljubljenog muškarca koja nikada neće ispuniti. Natalia je to razumjela. Bila je pametna mlada žena, pametnija nego što je izgledala.

Ali Terho joj je želio pomoći. Barem joj je to dugovao. Želio je da Natalia ima bolji život i da više ne mora raditi za Sokolova. Nije još znao kako će to postići, ali vjerovao je da će nešto smisliti. To je bio drugi razlog zbog čega se sve nije moglo još raspasti samo zato što su Estonci imali dugačke prste.

S jezera u parku puhao je bolno hladan vjetar i Terho je zažalio što nije uzeo auto. Čak i njegov vrhunski kaput Haglofs nije bio primjeren za ovako hladno vrijeme.

Sastanak na koji je trebao otići je otkazan pa je imao sat vremena slobodno. Odlučio je to vrijeme iskoristiti tako da ode kući i skuha ručak za sebe i Elisu koja je patila od migrene ili nekog drugog ženskog problema.

Možda je samo bila lijena. Terho je morao razmotriti i tu mogućnost. Kći mu je bila slatka i popularna i njemu najdraža osoba na svijetu, ali nije bila najpametnija. Možda srednja škola ipak nije bila za nju.

Terho je razmislio o svom planu.

Mora se javiti Polarnom medvjedu. To može samo preko e-maila, i to samo sa svog osobnog računala jer se ne usudi riskirati na poslu ili mobitelom.

Istovremeno može Nataliji poslati još jedan mail i pitati je zašto se ne javlja. Stvarno mu je nedostajala. Žudnja mu je ohladila kosti jače od zimskoga vjetra.

Smeđe oči. Obojena kosa s tek neznatnim tamnijim izrastom. Poneki pramen svjetliji od ostalih. Umeci. Tanke, počupane obrve. Usne koje su možda napumpane, a možda su prirodno pune.

Dob: između sedamnaest i dvadeset i pet?

Na većini je slika pozirala ozbiljno, blago rastvorenih usana. Međutim, na jednoj se slici smijala i otkrivala duboke jamice. Kad se smijala, izgledala je mlađe i pristupačnije. Na istoj je slici bio i sredovječan muškarac koji je imao isti nos kao i Elisa. Žena na slici nosila je odjeću za koju se na prvi pogled vidjelo da je skupa. Našla je još jednu sliku muškarca i žene, vjerojatno su to sami uslikali mobitelom i na slici su se ljubili i smijali. Izgledali su jako sretno.

Lumikki se osjećala poput voajera dok je gledala slike koje su bile površno skrivene na računalu. Prije nego što ih je pronašla, već je našla korisničko ime i adresu za anonimnu e-mail adresu. Mape su bile prazne. Elisin tata adresu ili nije koristio ili je - vjerojatnije - uvijek brisao poruke kada bi ih pročitao.

»Elisa«, zazvala je Lumikki.

Elisa je došla na vrata. Srećom, Tuukka i Kasper su odlučili nastaviti igrati Wii u dnevnom boravku.

»Zatvori vrata, molim te«, zatražila je Lumikki, što je Elisa i učinila. Zatim je Lumikki nastavila.

»Pretpostavljam da žena na ovim slikama nije tvoja mama.«

Elisa se obgrlila rukama. Odjednom joj je bilo hladno. Željela je zatvoriti oči kako ne bi vidjela slike, ali ni to ne bi pomoglo. Već su joj bile urezane u mozak i vrtjet će joj se na projektoru u glavi kad navečer zatvori oči i pokuša zaspati.

Kako joj je tata to mogao učiniti? I mami?

Elisa nije bila glupa. Dugo je znala da veza njezinih roditelja nije baš sretna i da su uglavnom zajedno iz navike i komocije. Ipak, nije mogla vjerovati da joj otac vara majku. Tata nije takav. Tata je iskren, častan i osoba na koju se možete osloniti. Tata je osoba koja bi se prvo rastala, a zatim započela nešto s novom ženom. Ustvari, Elisa nije bila toliko sigurna za svoju majku. Ne bi je iznenadilo kada bi saznala da joj mama ne spava uvijek sama na poslovnim putovanjima. To nije samo moguće, mislila je, to je vjerojatno.

Tata. S mlađom ženom, malo starijom od Elise. Bilo joj je zlo od toga. Od te afere još joj je gora bila tajnovitost i laganje, manjak povjerenja. Ako je to uopće prava veza. Možda je samo... Ali zašto bi tata onda sačuvao slike na računalu? Sigurno su mu nešto značile ako ih je želio ponovno pogledati.

»Možda... «

Elisa je čula Lumikkin glas kao kroza san. Što ako je ovo san i ona se može probuditi... baš sada!

Odjednom su se otvorila vrata i u sobu su upali Tuukka i Kasper.

»Vodite neki važan ženski razgovor? Ili je naša genijalka stvarno nešto pronašla? Ideš.«

Lumikki je bilo neugodno dok su Elisa, Kasper i Tuukka preko njezina ramena gledali slike. Najgore je bilo to što je osjećala Elisin sram iako joj je bila okrenuta leđima.

»Možda je samo... mislim, možda tata samo...«, rekla je očajno pokušavajući smisliti neko objašnjenje.

»Pomiri se s time«, rekao je Kasper. »Tata ti ševi neku mladu ženu.«

Naglas je izgovorio ono što su svi mislili. Možda ne točno tim riječima, ali tu negdje.

»Možda postoji drugo objašnjenje za te slike«, slabašno je odvrtila Elisa.

Lumikki joj je u glasu čula da zna kako Kasper ima pravo.

»Kladim se da to ima veze s novcem«, rekao je

Tuukka. »Dvije ovakve tajne istovremeno ne mogu biti slučajnost.«

»Ali kako?« pitala je Elisa.

»Ne mislite da ona izgleda poput Ruskinje?« pitao je Kasper.

»Možda je kur - oprost, prostitutka. Možda ti je tata upleten u nešto s prostitucijom.«

Elisa je odmahнула glavom. Lumikki ju je pogledala i shvatila da je na rubu suza.

»Ili možda...« Sad će Tuukka pokušati smisliti neku teoriju.

No u tom se trenu računalo oglasilo zvukom nove poruke. Lumikki je ostavila anonimnu e-mail adresu otvorenu u pregledniku u slučaju da se pojavi neka zanimljiva poruka.

Pun pogodak.

Pošiljatelj je također koristio anonimnu adresu. Ime »Beautifulrose« i poznata domena nisu puno otkrivali. Lumikki je naglas pročitala poruku. Bila je napisana na engleskom.

Ljubavi, morala sam otvoriti novu e-mail adresu. Iz opreza. Polarni medvjed ima zabavu u petak. Zeli da dođeš. I ja to želim. Crni automobil će doći po tebe u osam sati. Tema zabave su bajke. Znam što voliš pa ću se maskirati u Snježnu kraljicu. Moram ti reći nešto važno.

Pusa, N.

P.S. Molim te da obrišeš poruku čim je pročitaš, kao i uvijek. Moramo biti jako oprezni.

Tuukka, Kasper i Elisa su se pogledali.

»Što to, koga vraga znači?« pitala je Elisa.

»Polarni medvjed, Polarni medvjed... « ponovio je Kasper. »Isuse, Polarni medvjed. Tvoj tata je upravo dobio pozivnicu za zabavu Polarnog medvjeda.«

»Gdje? Čija je to zabava?«

»Od Polarnog medvjeda!« Kasper je umalo viknuo. »On je legenda. Mislim, samo znam da je on jako važna zvjerka i da ga svi poštuju.

Čuo sam da vodi raznorazne legalne i ilegalne poslove i da ga nitko nikada nije vidio. Kruže glasine da priređuje genijalne zabave. Navodno ima neku ludu vilu ili dvorac u kojoj priređuje te vrhunske tulumе. Svi idu na njih. Mislim, svi bogati i važni ljudi.«

»Koje je pravo ime tog Polarnog medvjeda?« pitala je Lumikki.

Kasper ju je pogledao sa smiješkom. »Odakle da ja to znam? Moraš biti duboko unutra da bi znao takvo nešto.«

»Je li on nekakav mafijaški šef?« Elisa je instinktivno šapnula.

Kasper je raširio ruke. »Pa sumnjam da bi želio da policija zna o svim njegovim poslovima. Ali što ja znam. Tip je tako pametan i bogat da ga nikada ne ulove. Nikada ne zaprlja svoje ruke.«

»Kako znaš toliko o njemu?« upitao je Tuukka.

Kasper se samozadovoljno nasmiješio. Lumikki je bilo jasno kako mu se sviđa to što zna nešto što oni ne znaju.

»Imam svoje izvore. Kada provodite vrijeme na ulici, čujete stvari. I nemojte me ništa više ispitivati. Ja vam nabavljam tablete i informacije. To je sve što trebate znati.«

Dok su ostali razgovarali, Lumikki je riječ po riječ prepisala mail na komad papira koji je zatim spremila u džep.

»Bilo kako bilo, moramo izbrisati ovaj mail«, rekla je. »Nažalost, sada je očito da je pročitana pa bi tvoj tata znao da mu je netko gledao poštu.«

Lumikki se pripremila da obriše poruku.

Terhu Vaisanenu su se zaledili prsti iako su mu rukavice trebale biti sačinjene od izolacijskih slojeva kroz koje se ne može probiti vjetar. Pokušao je malo razgibati prste kako bi mogao umetnuti ključ u bravu.

Sjetio se prošloga prosinca. Bilo je samo nekoliko stupnjeva ispod ništice, a snijeg je tako nježno padao da je bio neprimjetan. Stajao je s Natalijom kraj svjetleće skulpture u Tampelli. Skulptura je isijavala plavo svjetlo pa je Natalijino lice izgledalo nestvarno.

Vraćali su se s kave. Nova četvrt na rijeci bila je relativno sigurna. Nitko od njegovih poznanika nije ondje živio. Njegova žena i Elisa nisu imale razloga da dođu onamo. Mogli su susresti samo lokalce jer kvart nije nudio razloga za dolazak. Nije bilo dućana ili restorana koji bi privukli ljude. Kafić je jedva poslovao od eura koje su trošili

lokalni stanovnici. U Tampelli su se usudili zajedno pojaviti u javnosti. Premda je i to bilo riskantno.

Ponekad morate riskirati. Uostalom, strah da bi ih mogli uloviti činio je sve to uzbudljivijim. Naravno da je Terho imao spremnu priču u slučaju da ga vidi neki prijatelj ili prijatelj prijatelja. Mogao je spomenuti posao, prikupljanje podataka i nužnost za povjerljivošću. Mogao ih je navesti da pomisle da mu Natalia daje podatke, ali da im ništa drugo ne može otkriti. Strogo čuvana tajna. Terho je osjećao olakšanje što još nikada nije bio primoran iskoristiti tu lažnu priču.

Natalia je zaboravila rukavice. Puhala je na svoje male ruke. Terho ih je primio među dlanove da ih zagrije. Natalia se nasmiješila. U kosi je imala pahulje koje su reflektirale plavo svjetlo skulpture. Nosila je bijeli kaput i bijele čizme. Izgledala je ljepše nego ikada.

»Moja Snježna kraljica«, dahnuo joj je Terho na uho.

Osjetio je naglu želju da zagrije cijelo Natalijino tijelo, da utisne vrele dlanove na njezinu hladnu kožu, da rastopi svaku pahulju snijega.

»Hajdemo«, dahnuo je promuklo, ubrzao korak i povukao Nataliju za sobom. Za pet minuta bili su na recepciji hotela Tammer. Unajmili su sobu. Brzo je nazvao ženu i rekao joj da će ostati raditi do kasno. Zatim se okrenuo Nataliji koja više nije izgledala poput bića iz bajke na toplom žutom svjetlu hotelske sobe. No to nije bilo važno. Slika u glavi već je stvorila želju. Privukao je Nataliju uz sebe i zaklopio oči.

Terho Vaisanen se vratio u sadašnjost i nespretnim se prstima mučio s ključem psujući ispod daha.

Lumikki je prva začula zvukove.

Tiho je progovorila:

»Netko dolazi.«

Elisa je poskočila.

»Ljudi koji su te lovili! Ubojice!«

Lumikki je potisnula poriv da Elisi stavi ruku preko usta. Zar stvarno ima tako slab nagon za preživljavanjem? Zar život u ružičasto-crnoj sobi ukiseli mozak, a misli pretvori u kašu?

»Moramo ostati mirni i biti tiho. Očito je da ima ključ. Mislim da je to tvoj tata. Najvažnije je da ne bučimo previše kako mu ne bismo otkrili da smo bili u ovoj sobi.«

Lumikki je govoreći to mirno obrisala e-mail poruku, odlogirala se s računara, zatvorila tajnu mapu sa slikama i preglednik te ugasila računalo. Svaki korak je trajao čitavu vječnost. Znala je, međutim, da joj se to samo čini. Ustvari se sve odvijalo u nekoliko sekundi.

S druge strane, i osobi koja je otključavala vrata trebalo je samo nekoliko sekundi da gurne ključ u bravu i otključa vrata.

»Brzo. Gore.«

Lumikki je tiho izdala naredbu. Uspjela je uvjeriti Elisu, Tuukku i Kaspera koji su se iskrili iz radne sobe i potrčali prema stubištu. Vjerojatno su mislili da su tihi, ali Lumikki je njihov bijeg zvučao poput stada goveda kad začuje riku lava.

Ugasi se više. Ugasi se.

Prozor »Isključivanje« ostao je predugo otvoren na računalu. Lumikki je zaključila da je to isti problem koji se njoj javlja na laptopu, ponekad se jednostavno bez ikakvog razloga odbijao isključiti.

Čula je otvaranje vrata. Srećom, ulazna vrata nisu gledala prema radnoj sobi. Krupna osoba zakoračila je u prostoriju. Muškarac.

Lumikki je kontrolirala disanje i koncentrirala se da primiri puls. Čvrsto je pritisnula gumb za gašenje na računalu i držala ga je. Sljedeći put kada se uključi, računalo bi moglo javiti da nije bilo ispravno isključeno, što bi Elisinom tati moglo biti sumnjivo, ali sada joj je taj rizik bio jedina opcija. Vjerojatno će poput većine ljudi provesti dvije sekunde razmišljajući zašto se sustav srušio pa slegnuti ramenima i početi razmišljati kako bi uskoro trebao kupiti novo računalo.

Ugasi se više.

Ekran se zacrnio.

»Elisa! Odlučio sam ipak doći kući! Skuhat ću nam nešto«, povikao je prema prvom katu. Dobro, Lumikki je ispravno zaključila.

Tiho je stala iza vrata radne sobe u nadi da se Elisin tata neće uputiti ondje.

Čula ga je kako skida toplu zimsku odjeću. Zatim su se njegovi koraci približili uredu.

Samo produži.

Činilo se da će nastaviti dalje prema kuhinji, no predomislio se i zakoračio je u prostoriju. Lumikki je zadržala dah. Sljubila se sa zidom. Nije imala mirisa. Nije postojala.

Nemoj sjesti. Lumikki je znala da je stolica još uvijek topla.

Elisin tata nije sjeo. Stajao je nad stolom i razvrstavao poštu. Lumikki je i dalje zadržavala dah. Znala je da može mirno držati dah barem dvije minute. Elisin tata bacio jenekoliko omotnica, valjda računa, prema stražnjoj strani stola. Zatim se uputio prema kuhinji.

»Što želiš? Da skuham špagete? Ili pileću juhu s curryjem koju voliš? Moram pojesti nešto toplo, smrznuo sam se vani.«

Lumikki je čula kako otvara vrata hladnjaka.

Sada. Iskoračila je iz zaklona vrata, uzela zalet od dva koraka pa se tiho u čarapama proklizala preko gotovo neprirodno glatkog parketa do stubišta. Uspinjala se tiho poput lava koji vreba stado goveda. Tako je bešumno ušla u Elisinu sobu da je prepala trojac koji je čekao unutra.

»Bože, zamalo mi je srce stalo«, šapnula je Elisa. »Uđi u ormar.«

»Zašto?«

Lumikki nije razumjela Elisin plan. Tuukka i Kasper zadovoljno su se rastegnuli na kauču i bilo je očito da se nemaju namjere skrivati.

Teški koraci uspinjali su se stepenicama.

»Objasnit ću poslije«, prosiktala je Elisa, gurnula Lumikki u ugradbeni ormar pa brzo zatvorila vrata.

»Je li netko ovdje?« pitao je Elisin tata s vrha stepenica.

»Da. Tuukka i Kasper su mi došli praviti društvo«, odgovorila je Elisa lažno radosnim glasom za koji je bilo posve očito da je gluma.

»Zar nisi rekla da imaš migrenu?« pitao je sumnjičavo. »Zar vi dečki ne biste trebali biti u školi?«

»Upravo mi je prošla migrena«, rekla je Elisa.

»Nismo imali matematiku jer je profesor bolestan«, istog trena odgovorio je Tuukka.

Lumikki je kroz otvor u vratima gledala kako Elisin tata proučava trojac. Imao je kratku plavu kosu i torzo osobe koja provodi vrijeme u teretani. Ormar je bio mračan, ali prostran. Mirisao je poput ženskog ormara. Lumikkin ormar nikada ne bi tako mirisao.

Opet se skrivala. Opet se trudila da je ne zamijete.

Lumikki je zatvorila oči.

Ne možeš pobjeći. Uvijek ćemo te pronaći. I kada te pronađemo, ubit ćemo te. Ubiti te.

*Nećeš vjerovati da ljeto dolazi,
 Ako ga netko ne navijesti I učini da postane ljeto,
 I pomogne cvijeću procvasti.
 Ja ću navesti cvijeće da procvjeta,
 Ja ću učiniti da se zazeleni brijeg,
 I sada je stiglo ljeto,
 Jer ja sam otjerala snijeg.
 Punim izvor bujicom vode.
 Tako da šumi i žubori.*

Svibanjsko drvo. Baloni, baloni i još balona, od kojih su neki pobjegli prema plavome nebu. Najljepša noć u godini na otocima Aland. Već se spuštala noć, ali još je uvijek bio dan. Cijela tatina obitelj na okupu. Mirisi ljeta, udaljeno kliktanje galebova, pjesma lastavica. Lumikki je nosila bijelu haljinu i vijenac od maslačaka koji joj je isplela majka. Pjevala je »Idinu ljetnu pjesmu« od Astrid Lindgren. Nije imala prekrasan glas i nije bila naviknuta na to da govori švedski pred strancima, ali to nije bilo važno.

Sestrična Emma, godinu starija, odjednom se stvorila pred njom. Lumikki je pokušala proći kraj nje. Željela je vidjeti svibanjsko drvo. Željela je balon, stric Erik ih je punio helijem i dijelio djeci. Crveni. Ili plavi. Nipošto žuti. Možda bi crveni bio najbolji.

»Hoćeš se igrati?« upitala je sestrična Emma na švedskom. Lumikki je slegnula ramenima.

»Možemo se igrati da si ti moj rob i da moraš učiniti sve što kažem.«

Lumikki je odmahнула glavom.

»Dobro, onda ja mogu biti kraljica, a ti moj konj.«

»Ne«, rekla je Lumikki.

»Moraš. Ja biram zato što mi ovdje živimo i ja sam starija.«

Lumikki je briznula u plač. »Ne«, ponovila je.

Prišle su im Emmina mama, teta Anna, i Lumikkina mama.

»Lumikki se ne želi igrati sa mnom. Odbija sve igre koje predložim«, Emma je cvilila majci. »Nije ni približno onoliko zabavna kao... «

»Ššš...« Teta Anna je pomilovala Emminu plavu kosu. »Možda se Lumikki samo srami«, predložila je. »Hajde, idemo ti po balon.«

Teta Anna je primila Emmu za ruku. Emma se okrenula nakon nekoliko koraka i isplazila jezik. Teta Anna i mama nisu primijetile. Mama je gledala prema moru. Činilo se da joj suze oči od slanoga vjetra. Obrisala ih je rukom, uzdahnula i rekla Lumikki na finskom: »Nije dobro uvijek samo reći ne. Kada bi malo češće govorila da, mogla bi se sprijateljiti s drugima.«

Prijatelji? Zar Lumikki želi prijatelje? Zar to znači da mora pristati na sve što drugi žele?

»Zbog mene noćno nebo oduzima dah, zbog mene je sve divno.« Riječi više nisu izlazile iz Lumikkinih usta.

»Ne.«

Lumikki je pokušala tonom glasa poručiti da je daljnja rasprava o tome završena.

Elisa ju je promatrala raskolačenih očiju. Taj pogled Bambija koji je upravo izgubio majku nije palio kod Lumikki.

»Ali nitko od nas to ne može«, pokušao je argumentirati Tuukka. »Ti si jedina koju Elisin tata nikada nije vidio.«

»Igranje detektiva možda je zabavno u osnovnoj školi, ali ovo nije igra.«

Lumikki je otvorila balkonska vrata i pustila ledeni zrak u Elisinu sobu. Bila je prisiljena provesti gotovo pola sata okružena slatkastim mirisom ormara dok su Elisa i dečki dolje uživali i jeli pileću juhu koju je skuhao Elisin tata. On se konačno vratio na posao.

Lumikki je duboko udahnula svježi zrak Ignorirala je hladnoću.

»To bi mogao biti jedini način da saznamo što se događa«, ubacio se i Kasper u nagovaranje.

»A možda se možemo prestati zezati i možemo otići na policiju«, rekla je Lumikki.

Ne, ne, ne. Zbog tuluma. Zbog droge. Zbog toga što su provalili u školu. Zbog novca. Zbog toga što je Elisin tata policajac i tko će im

vjerovati ako nemaju više informacija, nešto više od nekoliko slika i izbrisanog e-maila?

»Možda vama nije važno ako markirate iz dana u dan, ali ja ne želim pasti razred.«

Lumikki je odlučno krenula u prizemlje. Elisa, Tuukka i Kasper slijedili su je poput psića. Dobro da nisu isplazili jezike.

»Sutra imaš samo dva sata fizike i tjelesnog«, rekla je Elisa. »A iz tih predmeta nisi puno izostajala.«

Lumikki ju je pogledala. Zar je proučila njezin raspored i izostanke? Pametan potez. Iznenadujuće pametan.

»Kunem se da te više neću gnjaviti ako učiniš još tu jednu stvar.« Elisa je izgledala iskreno.

Lumikki ničime nije pokazala da je ideja mami. I to da je više neće gnjaviti i sam plan. Znala je da bi to mogla dobro izvesti. Znala je biti nevidljiva.

»Dobro, ali sada idem u školu. Još uvijek stignem na likovni.«

Elisa se razvedrila čim je shvatila da je Lumikki pristala. Spontano ju je zagrlila, a Lumikki se osjećala kao da je steže boa. Trebala je odbiti Elisin prvi iznenadni napad. Sada je očito zapala u rutinu grljenja iz koje se nikada neće izvući.

»Hvala, hvala, hvala.«

Lumikki se izmigoljila iz njezina zagrljaja.

»Nemoj da se predomislim.«

Tuukka je stajao iznad njih na stepenicama naslonjen na rukohvat i cerio se. Vjerojatno je mislio da izgleda ironično i seksi s izvijenom usnom, no zapravo je izgledao glupo.

Lumikki je vani pogledala mobitel. Bilo je 12:35. Mora se vratiti ovamo za sedamnaest sati.

Napadač je nasrnuo na Lumikki s desna. Brzo ga je dva puta raspalila u nos pa u bradu s dva aperkata. Istog trena je ponovila niz. Dva udarca, dva aperkata. Tup, tup, bum, bum. Lumikkin puls tutnjao je na 175 otkucaja.

Napadač se zaljuljao na nogama, ali nije se srušio, i dalje je nasrtao na nju. Lumikki je desnim laktom naciljala prema njegovu grudnom košu pa brzo podigla ruku i zarila desnu šaku ravno u protivnikov obraz. Završila je sve brzim bočnim udarcem noge.

Napadač je pao na pod. Niz Lumikkina leđa, listove i lice tekao je znoj.

Napadač je pokušao ustati, ali Lumikki ga je desnom rukom čvrsto pritislula na pod.

Da nisi ni mrdnuo, govнару.

Počela ga je udarati desnom rukom, svom snagom je udarala protivnikov trup i lice. Prvo su udarci bili spori, precizni i neobranjivi. Malo-pomalo su se ubrzavali te postali divlji, ljuti i ispunjeni mržnjom.

Nemoj moliti za milost. Nismo u crkvi i nitko neće dobiti oprost grijeha.

Lumikki je znoj curio u oči pa su je zapekle. Pokušala je to riješiti treptanjem, ali na kraju je morala čvrsto stisnuti oči. Nije morala gledati. I predobro je znala protivnikovo lice.

»With my fist in your face, and your face on the floor.«

Nikada više nećeš ustati.

»Sjajno! A sada isto to s lijeve strane. Već znate ovu kombinaciju. Idemo odmah ispočetka.«

Lumikki je prošetala do ručnika pa obrisala oči i čelo. Zatim je zaglušna glazba opet ispunila dvoranu u kojoj se četrdesetak mladih cura, nekoliko sredovječnih žena i tri muškarca počelo kretati istim sinkroniziranim koracima i udarcima kao da su dobro uhodan stroj. Ovo je bio borilački trening.

Lumikki je u velikim ogledalima na zidovima provjerila je li u niskom čučnju i drži li ruke dovoljno visoko u obrambenom položaju ispred lica, crvenog od napora. Dijagonalno iza nje cura u zelenoj majici s pletenicama pogledala je Lumikki kako bi oponašala njezino držanje. Samo neka gleda. Lumikki je znala da je među najboljima u grupi. Svaki je pokret izvela kako treba. Savladala je tehniku.

Koreografija. Na kraju krajeva, ovo je bilo samo to. Serija pokreta koje su izvodili na vesele pop pjesme i u koje su ubacili malo borilačkih vještina. Koraci su bili dovoljno jednostavni da ih svi mogu pratiti dok se znojenjem pokušavaju riješiti celulita boreći se sa zamišljenim protivnicima pri čemu instruktora daje upute i podršku. Samo nekoliko stupnjeva agresivnije od aerobika.

Lumikki je ipak voljela borilački trening. Oznojite se, mišići vas bole, a njoj je bilo lako pokrenuti taj film u glavi. Nije čak ni željela trenirati prave borilačke vještine ili boks. Znala je savršeno dobro kakav je

osjećaj kad nekome uronite šaku u trbuh. Znala je kako krv šikne iz nosa i kako je neobično topla na koži. Poput toplog želea ili pekmeza. Nije željela pravu, živu metu za svoje napade. Još se uvijek predobro sjećala kakav je osjećaj udariti stvarnu osobu iako je već prošlo više od dvije godine. Plavi nordijski suton toga popodneva na školskom dvorištu urezao joj se u pamćenje. Kad bi na to pomislila, u ustima je osjećala gorčinu, a u nosu sladak miris parfema. Miris ruža, vanilije i dašak sandalovine.

Počela je nova pjesma, ali ritam je i dalje bio silovit.

»Let it rain over me, Fm rising so high, out of my mind, so let it rain over me.«

Lumikki nije trebala kišu, njezina crna majica na bretele bila je promočena znojem.

Poslije treninga sjedila je u svlačionici, čekala da počne normalno disati i odmotavala zavoje na rukama. Oni su pružali podršku zglobu, a uz to su upijali znoj. Prije svega su ipak bili dio igre, rekvizit za tu ulogu, način da dobre male školarke poput nje zamisle da su nešto drugo. Njih stavljamo za stav, govorili su neki u šali, a neki entuzijastično.

»Ovaj novi program je dobar. Žešći od starog.«

Lumikki je pogledala tko joj se obraća. Cura je izgledala nekoliko godina starije od nje i sjedila je na drugom kraju klupe, razmotavala je zavoje i očito se obraćala Lumikki. Imala je dugu crvenu kosu zavezanu u visoki konjski rep. Lice i ruke bili su joj prekriveni pjegicama. Imala je široke, crne hlače i uski crni top, istu odjeću koju je Lumikki odjenula za trening. Viđala je tu curu često na treningu i u teretani. Znala je da je cura i nju vidjela. Lumikki je primijetila kako prati njezine pokrete. Ne samo njezine pokrete već i linije njezina tijela i oblik mišića. Znala je da će joj se ta cura prije ili kasnije obratiti.

»Da, prilično je dobro«, odgovorila je Lumikki.

Opuštenim i prirodnim pokretom crvenokosa se približila i sjela kraj Lumikki. Mirisala je na Calvin Klein One i gel za tuširanje s grejpom koji su se probijali kroz miris znoja. Njezin biceps se napeo dok je odmatala zavoje oko zglobova. Na bicepsu je imala sedam pjegica koje su tvorile oblik nalik zvijezdu Blizanca.

Lumikki su preplavile uspomene. Sjetila se druge osobe koja je upotrebljavala CK One. Na vratu je imao tetovažu Blizanaca. Sjetila se osjećaja kad je usne utisnula na tu kožu vrata i nježno ga ljubila preko zvijezda. Kako bi se usnama zadržala iznad Kastora. Kako je znala da se negdje oko Poluksa vlasnik tetovaže neće moći oduprijeti tome da se okrene, zarobi Lumikkine ruke svojima i poljubi je.

Zar je to stvarno bilo tek prošlog ljeta? Kao da je bilo prije stotinu godina.

Lumikki je zgrabila bocu vode i otpila gutljaj. Cura je očito čekala da Lumikki nešto kaže, da joj da znak kako je približavanje bila dobra ideja. Da malo preuzme inicijativu. Lumikki je predobro znala kamo bi to vodilo. Još razgovora, još osmijeha, oprezan poziv na kavu pa neizbježna situacija u kojoj bi ona morala biti okrutna.

Problem nije u tebi već u meni.

Ne sada. Ne još. Možda nikada.

Možemo biti samo prijateljice. Obje bi znale kako to znači da će se otada nadalje izbjegavati.

A Lumikki joj nikada neće moći reći da su se u toj situaciji našle samo zato što ju je njezin parfem podsjetio na nekog drugog. Da zato nisu mogle ići dalje. Nije mogla biti iskrena. Morat će lagati od početka, a to će dovesti samo do srama, slabašnog žaljenja i blage iritacije.

Besmisleno. Lumikki je odlučila da će ih obje spasiti svega toga, poštedit će curi osjećaje tako da samo nastavi piti vodu. Tišina se razvukla i postala neugodna. Cura se nelagodno promeškollila i zabacila kosu iza uha.

»Dobro, vidimo se kasnije«, rekla je.

Lumikki je slabašno podigla ruku u znak pozdrava. Cura je uzela svoju torbu i pomaknula se na drugo mjesto tako da se nisu vidjele. Lumikki je tiho izdahnula. Onaj dobar osjećaj euforije koji bi imala nakon treninga je nestao. Njezina oskudna osjeća za vježbanje bila je hladna i priljubljena uz tijelo.

»*I surrender. I surrender.*« Posljednja pjesma na koju su vježbali vrtjela joj se u glavi, ali ponavljajući refren nije zvučao ohrabrujuće bez pratećeg techno ritma. Ponekad joj je draže bilo predati se nego pokušati. Ponekad je to bolje za sve.

Lumikki je bila sama u sauni, što se nije često događalo. Nije odmah prelila vodu po kamenju, pričekala je da joj se koža opet zagrije, da se opet orosi znojem koji će joj kliziti s vrata niz kralježnicu. Sjećanja na ljeto i jesen pokušavala su se probiti na površinu zajedno sa znojem iako im je ona pokušavala reći da nije trenutak za to. Nikada nije postojao pravi trenutak za žaljenje i čežnju. Uхватili bi je, stegnuli joj želudac i prisilili leđa da se saviju.

Svijetloplave oči gledale su u njezine. Pa su brzo odvratile pogled u stranu.

»Bilo bi najbolje da se više ne viđamo.« »Nikada više?«

»Barem na neko vrijeme. Shvaćaš da ovo želim sam riješiti? Ne mogu sada biti s tobom. A ne mogu te tjerati da me trpiš, to nije fer prema tebi.«

Lumikki je poželjela vrištati. Kakvog je prava netko drugi imao da kaže koje su granice njezine izdržljivosti ili da odluči što jest ili nije fer prema njoj? Lumikki se znala brinuti za sebe. Najviše ju je naljutilo što je tako usputno izbačena iz života te druge osobe i njegovih izazova. Kao da je malo, osjetljivo dijete koje treba zaštititi. Lumikki mu je poželjela prosiktati da je prošla puno gore i da je ne mora držati pod staklenim zvonom.

Međutim, shvatila je da nema koristi od vikanja. On je odlučio umjesto nje. Lumikki je to morala prihvatiti. Tako je pisalo u scenariju za tu scenu.

»Što znači *neko vrijeme*? Mogu te i dalje zvati?«

Lumikki je prezirala piskutav i molećiv ton svoga glasa. Osjećala je knedlu neisplakanih suza kako joj bubri u grlu i znala je da je se neće znati riješiti. Prošle su godine otkako je izgubila sposobnost plakanja. Prošlo ljeto je mislila kako će je opet pronaći, ali za vrijeme tog razgovora shvatila je da će morati živjeti s tom knedlom, progutati je i nadati se da će ona u nekom trenu sama nestati.

Nije bilo poziva, e-mailova, poruka na Facebooku, pisama, Morseovog koda sa svjetiljkom u noći, dimnih signala ispisanih toplim dahom u pro hladnu jesensku večer, nije

bilo misli tako intenzivnih da bi mogle probiti maglu, zidove i vrata. Ništa. Potpuna tišina. Kao da je druga osoba nestala s lica zemlje. Ili barem jednim brzim pokretom nestala iz Lumikkina života. Jednako neočekivano i arogantno kao što je i ušla.

Lumikki se prisjetila toga svibanjskog dana. Zasjalo je jarko sunce, a temperature su se poput lopova uspele na više od dvadeset stupnjeva po prvi put toga proljeća. Hodala je prema centru pretopio odjevena. Na obali uz brzace skinula je jaknu i sjela na klupu kako bi promatrala brzu, tamnu vodu i osjetila toplinu sunca na licu. Zaključila je da bi trenutak bio savršen kada bi pojela prvi sladoled u sezoni. Srećom, odmah kraj nje bio je štand sa sladoledima. Prebacila je jaknu preko ramena i stala na kraj dugog reda. Drugi su također željeli prvu hladnu ljetnu poslasticu.

Čekajući u redu, Lumikki se pitala želi li slatki korijen ili limun. Obično je uzimala slatki korijen. Voljela ga je. Ali i limun je zanimljiv. Možda zbog svjetlosti svibanjskog sunca koja je najavljivala dugo, vruće ljeto. Došla je na red, a još nije odlučila.

Svijetloplave oči dečka iza pulta odmjerile su Lumikki kad je otvorila usta da naruči. Dečko ju je preduhitrio.

»Nemoj ništa reći. Pogodit ću. Ne želiš ni čokoladu ni jagodu. Definitivno ne vaniliju. Ne zanima te karamela ili drugi novi okusi, njih uglavnom smatraš zamkom za glupe i znatiželjne. Ti voliš slatki korijen. To je posve očito.«

Zaškiljio je pa opet izoštrio pogled svijetloplavih očiju.

»Ali sada želiš limun. Zato što ustvari više nije proljeće, ali još nije ni ljeto. Želiš nešto kiselo i žuto. Sladoled za svibanjsko sunce.«

Lumikki je ostala bez teksta.

»Želiš jednu kuglicu, ali ne želiš kornet jer misliš da ima okus po slatkom kartonu. Zato ću je staviti u čašicu.«

Prodavač sladoleda se okrenuo da izvrši narudžbu. Lumikki je odjednom bilo izuzetno vruće. Bilo bi joj vruće i da se tog trena skinula u donje rublje. Dugo mu je trebalo. Neugodan trenutak se razvukao. Lumikki još uvijek nije uspjela ništa izustiti. Konačno se dečko okrenuo i dao Lumikki salvetu i čašicu sa sladoledom. Lumikki je turila ruku u džep da potraži novac, a njegove svijetloplave oči veselo su bljesnule.

»Sve je u redu. Ja častim.«

Lumikki je uspjela promucati nešto poput hvala pa se okrenula na peti crvenih obraza. Osjećala se kao da ju je skenirao. Osjećaj je bio izuzetno neugodan, ali osjetila je i neobične trnce. Kad se vratila do klupe kraj brzaka primijetila je da nešto piše na salveti.

»Nazovi me. Znaš da želiš.« I broj telefona.

Lumikki je odmahнула glavom. Kako umišljeno, pomislila je. Vjerojatno je kreten. Te je večeri otipkala broj znojnim prstima.

Sebični kreten. Patetična kukavica. Niškoristi dečko koji lako odustaje. Koliko god puta Lumikki ponovila te riječi u dugim i beskrajnim satima koje je provela budna nakon prekida, nije u njih posve vjerovala. Voljela je kretena, kukavicu, dečka koji odustaje. Razumjela je njegovu odluku iako je nije željela razumjeti. Čekala je i nadala se, nadala se i čekala, skakala svaki put kad je telefon zazvonio, sjedila kraj prozora i promatrala ulicu zamišljajući da vidi njegov poznati hod. Kuhala si je jaku crnu kavu usred noći jer je znala da ionako neće moći spavati. Jaki miris kave bio je utješan, omotao bi je poput toplog prekrivača. Namjerno je pila vrelu kavu kako bi otopila knedlu u grlu.

Kako su prolazili tjedni i mjeseci, knedla se smanjivala, a čežnja se povukla u pozadinu. Namjerno je odustala od nade. Nikada se više neće vidjeti.

Lumikki je počela lijevati vodu na kamenje i nije prestala sve dok više nije čula ljuto siktanje. Vrela para bolno se zalijepila za njezina leđa i vrat. Lumikki se ispravila i osjetila kako lopta u želucu popušta. Oči su je pekle pa ih je obrisala rukom. Bio je to znoj, samo znoj.

Navečer je Lumikki stala pred bijeli zid u svome stanu i razmislila o slici koju je radila za likovni. Nije bila pretjerano talentirana slikarica ni ilustratorica iako je voljela vizualnu umjetnost. Nije gajila nadu da će ikada postati nešto više od osrednjeg amatera. Na likovni je išla iz zabave, uživala je u prilici da se igra i opusti uz slikanje. Sumnjala je da će kasnije u životu imati pristup besplatnim bojama, platnima i studiju kao što je imala u školi.

Crno, crno, crno. Površina je već bila ujednačena, ali Lumikki je željela još crne, još tekstone, udubine i izbočine tako da slika ne bude dvodimenzionalna. Kad je nanijela dovoljno slojeva, položila je platno na pod garsonijere, na novine, popela se na stolicu i s visine počela sliku kapati crvenom bojom. Kapi boje prskale su na crnom platnu poput crvenih kapi kiše, poput kapi krvi.

Lumikki je danas zamalo završila sliku.

Sada je znala i njezin naziv. *Prijateljice*.

15
ČETVRTAK
3, OŽUJKA

Bijeli, mekani, pahuljasti, prozračni, planine tučenog vrhnja. Daleko, još dalje, kotrljaju se jedan preko drugog, jedan kraj drugog, jedan ispod drugog. Lijeni, usporeni oblaci.

Bliži se večer, zahladilo je... Još uvijek je bilo toplo. Prolazio je najtopliji dio dana. Zrak je bio poput nektara. Kao da joj miluje tijelo velikim perom, njezine nožne prste, bedra i ruke. Na doku su mogli ležati posve goli i gledati nebo i oblake. Čekati. Žudjeti. Žudjeti za onim drugim iako su bili jedno uz drugo. Smješkala se sebi u bradu osjećajući njegov pogled na koži.

Uzmi žudnju s mojih uskih ramena5...

Toplina iz zraka i toplina iz tijela. Toplina koja je raspršivala lijene misli. Požurena dokolica, troma žurba. Beskrajna prijelaznost ljeta. Onaj trenutak dok je sve još dobro i ljepše vam je kad ste zajedno nego biti sam. Pomisao da bi taj trenutak mogao trajati i trajati. Možemo samo ostati ovdje. Mogu biti s ovom osobom. Mogu primiti tu ruku desecima, stotinama, tisućama puta. U tišini. Tiho slušati naše disanje i tražiti isti prirodni miran ritam koji također može zajedno ubrzati, u harmoniji.

Kad je ljeto prošlo i zapuhao prvi hladniji vjetar koji je raspuhao žute listove s breza, te su misli bile poput sna. Poput sna neke druge osobe.

Lumikki je uzdahnula i spustila pogled s neba na policijsku stanicu. Golemi prozori autobusne stanice pružali su joj neometen pogled. Već je tri sata ovdje čekala da se nešto dogodi.

Ovo je besmisleno.

Po tom je ledenom vremenu slijedila Elisinog tatu, Terha Vaisanena, od njegova doma u Pyynikkiju do autoceste. Tada je Vaisanen skrenuo i otišao na posao, a Lumikki je zauzela svoj položaj na autobusnom kolodvoru. Nije planirala otići i čekati u policijskoj stanici. Iako su redovi za izdavanje putovnica bili poznati

po tome da su užasno spori, cura koja satima sjedi u čekaonici bi u nekom trenutku postala sumnjiva.

Ovako je nitko ne promatra. Dovoljno je dobro odjevena da ne izgleda poput skitnice, a dovoljno je neprimjetna da je nitko poslije ne upamti.

Ipak, osjećala je da je ovo suludi gubitak vremena. Najvjerojatniji scenarij je da će Vaisanen ostati na poslu do četiri ili duže pa se vratiti kući istim putem kojim je i došao. Kakvo ludo uhođenje.

Lumikki je ispijala četvrtu crnu kavu iz papirnate čaše. Mora nekako pokušati ostati budna.

Novac. Muškarci koji su htjeli dograbiti Elisuu. Mlada žena na fotografijama. Polarni medvjed.

Kako je sve to povezano?

Vaisanen je bio ključ svega. Bila je uvjerena u to. Elisa je isto bila sigurna, iako o svom ocu nije željela vjerovati ništa loše. Nije imala izbora. Kad je ugledala one slike, lice joj je nekako posivjelo. Nešto se urušilo u njoj.

Nestao je ostatak djetinje nevinosti koji je posjedovala i dio njezine ličnosti se rasplinuo.

Lumikki je znala taj osjećaj. Sjećala se kako se promatrala u zrcalu negdje ujesen prvog razreda, malo prije Božića, i kako je vidjela preplašenu šokiranu djevojčicu koja nije mislila da bi se njoj ikada moglo takvo što dogoditi. Da takvo nešto uopće postoji. Ja više nisam ja. To je tada pomislila. I to je bilo točno. Postala je nešto drugo, neka drugačija djevojka.

Jednom davno živjela je djevojčica koja je naučila bojati se.

Umorna od promatranja policijske postaje, Lumikki je razgledala autobusni kolodvor. Obnovljena prije godinu dana, zgrada je bila lijepa i funkcionalna. Jutarnja svjetlost probijala se kroz velike prozore. Ako ste samo promatrali svjetlo, a ne zasljepljujuće blještavilo vani, mogli ste zamisliti da je ljeto.

Lumikki se poželjela nasloniti na stolac u čekaonici, zatvoriti oči i još jedanput sanjati o toplini i napuštanju. Prihvatiti radost i tugu tih uspomena. Koga vruga ona radi ovdje?

Viivo Tamm jedno je oko držao na policijskoj stanici dok je u novinama rješavao sudoku. Počeo je sumnjati u mentalno zdravlje Borisa Sokolova. Čekati cijeli dan u zasjedi policajca na dužnosti nije

se baš činilo pametnim. Ali Sokolov je bio uvjeren da se nešto sumnjivo događa. Zbunilo ga je što Vaisanen nije odgovorio na Natalijin e-mail. Navodno se Natalia jednom našalila kako Vaisanen obično odgovori na njezine mailove prije nego što ih ona stigne poslati.

Sokolov je imao predosjećaj da će se danas nešto dogoditi. Kad Sokolov ima predosjećaj, besmisleno se svađati s njim.

Viivo je pitao Sokolova zašto jednostavno ne ode porazgovarati s Vaisanenom. Objasniti da mu nije pametno zezati se s njima. Viivo je bio dobar u uvjeravanju drugih da ne prave probleme. I da šute. Neki ljudi više nisu ni riječ progovorili nakon njegova posjeta.

Navodno to ovog puta nije bilo moguće. Niti jedan od njih nije mogao biti viđen s policajcem u slučaju da nastave suradnju. Zato je samo morao promatrati.

Sokolov je bio uvjeren da Vaisanen igra svoju igru i želio je znati ima li suradnike.

Ide li u ovaj kvadratić sedmica ili devetka? Trebao je odabrati sudoku označen s tri zvjezdice, a ne s pet. Zašto komplicira? Nije pokušavao postati sudoku majstor ili tako nešto, samo je ubijao vrijeme. Viivo je zagrizao olovku i bacio pogled prema policijskoj postaji.

Ovako će potratiti cijeli dan.

Lumikki je u torbi potražila mobitel kako bi nazvala Elisu i povukla svoje obećanje. Već je potratila dovoljno vremena u ovoj besmislenoj zasjedi.

Terho Vaisanen je razmišljao o e-mailu koji je primio kasno prošle noći. Naravno da nije mogao komunicirati izravno s Polarnim medvjedom, ali uspio je stupiti u kontakt s jednim od njegovih »pomoćnika« koji je isto imao alias. Suradnik je napisao da Terho treba posjetiti Konferencijski centar Tampere, uzeti mobitel skriven u kotliću trećeg zahoda u muškom toaletu i nazvati prvi broj s liste kontakta. Tada će primiti daljnje upute. Mobitel će se samo danas nalaziti na tom mjestu.

Je li ovo ipak prevelik zalogaj za njega?

Mogao bi nastaviti raditi s Borisom Sokolovom i Estoncima. Oni su izravni kriminalci srednjeg ranga. Sokolov je malo više u lancu od Estonaca, ali i dalje samo potrčko. Polarni medvjed je druga priča. O

njemu postoje samo glasine, nema nikakvih konkretnih podataka. Terho nije poznavao nikoga tko ga je vidio.

Međutim, ako želi svoj novac, mora nešto poduzeti. Zaista je želio taj novac. Trebao mu je. Računao je na njega, bližila mu se naplata nekoliko kockarskih dugova.

Terho je navukao kaput, utišao želudac u kojem je kruljilo i odlučio stanku za ručak provesti u zahodu Konferencijskog centra.

Muškarac je izašao iz policijske stanice. Viivo Tamm se uspravio. Lumikki se uspravila.

Srećom po Lumikki, Viivo je bio malo brži, a ona je shvatila zašto joj je poznat muškarac koji je naglo ispustio sudoku. Kad se pokrenuo, Lumikki ga je prepoznala po dužini koraka, po pomalo pogrbljenom držanju i načinu na koji je mahao rukama.

Jedan od njezinih gonitelja.

Muškarac je brzo izašao van. Istoga trena Lumikki je shvatila da njih dvoje nisu slučajno ovdje u isto vrijeme i da ne izlaze slučajno van u isto vrijeme. Jedna je činjenica povezivala nju i tog muškarca.

Ista meta.

Kvragu. To će sve otežati. Sada je dva muškarca ne smiju primijetiti.

Lumikki je trenutak neodlučno stajala u Konferencijskom centru.

Do sada je sve teklo glatko. Elisin je tata bio toliko usredotočen na svoj cilj, a njegov gonitelj posve usredotočen na praćenje, tako da niti jedan nije obraćao pozornost na Lumikki. Držala se najdalje što je mogla, a da pritom nijednog muškarca ne izgubi iz vida. Sad me vidiš, sad me ne vidiš. Znala je tu igru.

Nakon što su prešli željeznički most, prošli su kraj sveučilišta i krenuli na sjever prema Konferencijskom centru. Unutra je naišla na problem.

Terho Vaisanen odlučno je koračao glavnim hodnikom slijedeći Plavu liniju Kimmoa Kaivantoa, niz pločica koje su se protezale sredinom poda i povremeno se uzdizale prema stropu u obliku krupnih kobaltnih kipova. Zatim je skrenuo u muški zahod. Njegov je gonitelj pričekao nekoliko sekundi, osvrnuo se pa ušao za njim.

Lumikki je razmotrila svoje mogućnosti. Može čekati u predvorju, skrivena od pogleda. Međutim, u zahodu bi se moglo odviti nešto bitno. Vjerojatno će se nešto ondje dogoditi. Nema šanse da je Elisin tata hodao tako daleko samo da gleda drugačije i šarenije pločice dok piša. Imao je drugi razlog i Lumikki je morala otkriti koji. Nije mogla ući unutra jer bi kao žena privukla previše neželjene pažnje. Morat će ući kao dečko.

Lumikki se pogledala u zrcalu pored garderobe. Nosila je tamnu odjeću i sivu usku kapu. Sve je to bilo prikladno neutralno. Debeli zimski kaput skrivao je oblik njezina tijela. Brzo je ugurala kosu ispod kape, promijenila držanje i malo prebacila centar ravnoteže tijela. Promijenila je izraz lica.

Transformacija je bila zapanjujuća. Iz ogledala ju je gledao tinejdžer nisko navučene kape.

Najvažniji od svega je hod. Mora se opustiti, rastvoriti kukove i malo se pogrbiti. Zatim se uputila prema vratima zahoda, zgrabila kvaku i samouvjereno je povukla.

Terhu Vaisanenu poskliznuti su se prsti kad je pokušao podići poklopac kotlića. Bio je iznenađujuće težak i nepomičan. Pokušao je ugurati nokte u tanušnu pukotinu, ali to nije pomoglo. Trebao je nešto duže. Terho je prekopao džepove. Reflektirajuća traka za rukav neće mu pomoći, kao ni vozačka dozvola. Srećom, na dnu džepa svoga kaputa pronašao je stari ključ od lanca za bicikl i uspio ga zagurati ispod poklopca. Zatim je počeo podizati poklopac što je tiše mogao. Odjednom je čuo kako netko ulazi u susjedni odjeljak.

Eto kakve on ima sreće. Zar mu nikada ništa ne može ići od ruke?

Ključ se opasno izvinuo, no srećom, poklopac se počeo pomicati. Glasno je zveknuo o rub kotlića. Udarac je u tihom zahodu zvučao poput eksplozije.

Vrata su se opet otvorila. Super, još jedan par ušiju. Pridošlica je ušao u drugi susjedni odjeljak. Terho se osjećao okruženim. Sada se samo morao smiriti, duboko disati i pokušati ne biti paranoičan. Konferencijski centar je javni prostor s besplatnim zahodom. Naravno da će ovdje biti i drugih ljudi.

To je samo nesretna slučajnost da tri muškarca žele isprazniti crijeva u isto vrijeme. Ili barem dva.

Terho je skinuo kaput i zavrnuo rukave košulje. Gurnuo je ruku u kotlić i opipao. Ispočetka je prstima zagrabio samo vodu i osjetio gađenje premda je dobro znao da je čista. Nalazi li se sigurno u dobrom odjeljku? Što ako su već zvali ili maknuli mobitel? Što ako su ga prevarili?

Zatim je rukom udario u nešto.

Pogodak.

Terho je izvadio crnu kutiju koja je očito bila vodootporna. Oprezno ju je otvorio i pronašao mobitel zamotan u plastiku. Gurnuo ga je u jedan džep, kutiju u drugi i vratio poklopac kotlića. Srce mu je nabijalo u ušima poput ludoga bubnjara. Shvatio je da mu se ruke tresu. Koljena su mu zaklecala od straha iako se nije imao čega bojati.

Obukao je kaput, otvorio vrata i brzo prišao umivaonicima. Žustro je nasapunao ruke, temeljito ih isprao pa zatim sve još jedanput ponovio. Borio se protiv poriva da ode obrisati otiske s kotlića. To bi bilo pretjerano.

Iz druga dva odjeljka nije čuo ni zvuka. Možda pate od konstipacije, pomislio je Terho, pažljivo obrisao ruke pa žurno izašao van.

Lumikki je brojala sekunde. Brzo je spustila pogled i namjerno ušla u odjeljak pored Vaisanena. Mučio se s nečim, s kotličem, sudeći prema zvukovima. Kada je završio, oprao je ruke i otišao.

Čula je njegova gonitelja kako pušta vodu. Valjda zbog privida. Zatim je i on izašao iz zahoda, ali nije oprao ruke. Lumikki je mrzila kad ljudi ne operu ruke poslije korištenja zahoda. Nije bila opsjednuta čistoćom, ali to je bila osnovna higijena.

Pet, šest, sedam, osam...

Nakon deset sekundi Lumikki je otvorila vrata odjeljka, oprala ruke i izašla iz zahoda. Točno na vrijeme da vidi Terha Vaisanena kako izlazi iz zgrade i kako ga drugi muškarac slijedi. Mora se požuriti.

Park i jezerce izgledali su bajkovito. Svako deblo i svaka grana bili su prekriveni debelim injem ili snijegom zaleđenim u profinjenim kristalima. Sunce se odbijalo od svih površina. Bljeskalo, svjetlucalo, blistalo, sjajilo, hipnotiziralo. Snježna kraljica raspuštene je kose prošla saonicama kroz park i za njom su ostali samo sitni kristali leda. Učinila je sve bijelim i čarobnim.

Dah Snježne kraljice. Led i vjetar.

Lumikkin dah. Vodene pare koje su se brzo pretvorile u mraz na njezinu šalu i nježnim, gotovo nevidljivim dlačicama na njezinim obrazima.

Stala je do sprava za vježbanje kraj staze za trčanje i napravila nekoliko zgibova pažljivo oslušujući. Terho Vaisanen upravo je iz džepa izvadio mobitel, nekoliko sekundi tipkao po njemu pa ga prisionio na uho i zaputio se prema jezercu.

Njegov gonitelj stajao je ispod obližnjeg stabla pretvarajući se da pali cigaretu. Vaisanen ga očito još uvijek nije zamijetio. Možda je primijetio Lumikki kako radi zgibove, ali sigurno je bio uvjeren kako nekog klinca koji džogira ne zanima njegov telefonski poziv. Vjerojatno je mislio da je dovoljno daleko da ga nitko ne čuje. Međutim, na savršeno mirnom zimskom zraku, zvuk se jako dobro prenosi.

Tri, četiri, pet.

Lumikki je nabrojala pet zgibova čekajući da Elisin tata započne razgovor.

»Halo? Ovdje... dobro, znate tko je.«

Govorio je na engleskom pa joj je bilo teže razumjeti. Vaisanen je tiho govorio, licem okrenut prema jezeru pa su se neke riječi izgubile putem. Bilo bi joj lakše popuniti te praznine da je govorio finski.

Lumikki su počele boljeti ruke. Očito u zadnje vrijeme nije radila dovoljno zgibova. Međutim, nije stala.

Gonitelj je očito također napeto slušao. Dvanaest, trinaest.

»Polarni medvjed? Tako brzo? Sutra u osam navečer? Dobro. Svečana odjeća. Ako biste samo mogli... «

Nije dovršio zadnju rečenicu. Očito mu je netko spustio slušalicu. Lumikki je čula dovoljno. Znači Elisin tata ipak ide sutra na zabavu kod Polarnog medvjeda.

Lumikki su izdale ruke i pala je na tlo, mišići su je boljeli od naprezanja.

Sranje. Toliko o tome da je nevidljiva.

I Vaisanen i gonitelj su se okrenuli i pogledali prema njoj. Nema šanse da ih može nastaviti slijediti. Sada je najvažnije da ne stane i da nastavi glumiti nedužnog sportaša.

Lumikki je počela trčati oko jezera trudeći se da se i dalje drži poput dečka. Vojničke čizme su joj se pokliznule na zaleđenoj stazi preočito uništavajući tu iluziju. No neće se pretvoriti u tenisice za trčanje samo zato što ona o tome razmišlja. Samo mora nastaviti uzdignute glave.

Ovdje nemate što vidjeti, ljudi, to je samo klinac koji trči.

Kad bi samo mogla obići jezerce, mogla bi nastaviti ravno kući do tople šalice kave i prilike da Elisi podnese izvještaj.

Lumikki je znala da joj je nada uzaludna kad je iza leđa začula zvuk teških koraka.

Boris Sokolov pokušao je nazvati Estonca, ali on se nije javio. Vjerojatno je prebacio mobitel na bešumno kako bi se mogao koncentrirati na praćenje. To je bilo pametno, ali sada je cijela operacija bila bespotrebna. Boris je upravo primio poruku od Polarnog medvjeda da mu se Terho Vaisanen javio te da su mu ljudi Polarnog medvjeda na jedan neortodoksan način uručili poziv na zabavu. Boris nije uvijek razumio metode Polarnog medvjeda. Ponekad se pitao je li on zaista tako oprezan ili su njegovi zahtjevi samo dio igre. Druga mogućnost činila mu se jednako vjerojatnom kao i prva. Ponekad je slijeđenje naredaba Polarnog medvjeda bilo iscrpljujuće. Boris je znao da se nalazi na privilegiranom položaju, čak i da je svojevrsni miljenik, ali i da mu se taj položaj može u svakom trenutku oduzeti. Živio je u vječnome strahu s nevidljivom omčom oko vrata. Nije smio počinuti niti jednu pogrešku.

Zato je bilo najbolje ostati koncentriran na trenutni posao. Nije bilo razloga da riskiraju time da netko Estonca poveže s njihovim policijskim doušnikom. Ili da Tamm učini nešto naglo. Viivo Tamm je bio dobar čovjek, profesionalac, ali povremeno je znao planuti. Kad se to dogodilo, znao je biti nepredvidljiv i bilo ga je teško kontrolirati.

Boris mu je poslao poruku. Pisalo je: Stop. Prekini misiju.

Viivo Tamm je ubrzao. Ovaj mu put mala kuja neće pobjeći. Ovaj će joj put pokazati. Prvi put je bila slučajnost. Sada je ovo bilo osobno. Mobitel mu je zavibrirao u džepu. Netko ga je pokušavao nazvati, ali Viivo se nije imao vremena javiti. Imao je posla.

Isprva Viivo nije znao odrediti zašto mu je dečko koji radi zgibove poznat. Onda ga je bolje pogledao. Taj kaput. Negdje ga je već vidio. Tamm se sjetio kad je dečko počeo trčati. To nije dečko, to je cura. Trčala je na malo drugačiji način, ali opet dovoljno slično da je prepozna.

Zašto je Terho Vaisanen nije prepoznao? Vlastitu kćer?

Tamm je nekoliko sekundi obrađivao taj podatak, a kad je shvatio, to ga je pomelo s nogu. Ova cura nije policajčeva kći. Ova cura je

netko posve treći i nekako je u sve to upletena. Viivo će saznati kako.

Kad je cura ubrzala, Viivo je poludio od bijesa. Neće njega zezati neka tinejdžerska kuja. Zbog nje su mu se zaledili prsti na rukama i nogama, potratila je njegovo dragocjeno vrijeme kad je mogao dilati, a morao se skrivati u grmlju po Pynikkiju i ispunjavati sudoku slagalice na autobusnom kolodvoru. Cura s crvenom kapom od njega je napravila majmuna.

Ulovit će je i natjerati da mu otkrije kako je povezana s time.

Naučit će je da ne smije igrati igre odraslih ako ne zna njihova pravila.

Uzbrdo prema uskoj stazi koja prolazi uz Konferencijski centar, uzbrdo prema Ulici Kaleva pa preko nje. Ledeno, sklisko, s posve neprikladnom obučom za trčanje. Hladnoća koja ledi pluća i teški kaput. Zimsko trčanje očito nije bio njezin sport.

Lumikki se osvrnula.

Muškarac se približavao.

Pokušala je disati kroz zube. Siktala je trčeći. Riba ribi grize rep. Ledeni zrak nije imao milosti.

Preko Ulice Kaleva na drugu stranu.

Hladno, hladno, hladno, hladno. Hladne ruke, hladno srce. Hladne ruke, hladno srce. Riječi su odzvanjale Lumikkinom glavom dok je pokušavala racionalno razmišljati. Da nastavi dalje tom ulicom? Prednost su drugi ljudi i auti. Nedostaci su poledica i mogućnost da se gonitelji suradnici skrivaju u kombiju i da će je svakog trena ugrabiti. Bi li se usudili? Usred dana?

Lumikki je stigla do zebre i brzo odlučila. Staza je ondje bila manje zaleđena. Skrenula

je i potrčala prema groblju.

Muškarac ju je slijedio. Srećom, činilo se da i njemu poledica predstavlja problem.

Hladne ruke, hladno srce...

Prestani.

Lumikki je pokušala misliti o nečem drugome.

»Run baby run baby run baby run...«

Spasila ju je Sheryl Crow. Vojničke čizme su joj se i dalje klizale. Lumikki je opsovala u bradu. Morat će od sada nadalje sa sobom

nositi cipele za led i tenisice za trčanje. U slučaju da je netko počne goniti. Što je s obzirom na nedavne događaje bilo moguće.

Skrenula je na groblje. Vaino Linnin grob je prošla s desne strane. Juice Leskinenov s lijeve. Mrtvi pisci i pjevači možda je mogu spasiti od dosade usred dugih zimskih noći, ali sada joj ne mogu pomoći. Zar će stvarno umrijeti okružena grobovima? Kako ironično.

Čula je kako joj se koraci cijelo vrijeme približavaju. Znala je da se više nije pametno osvrnati. Samo bi izgubila dragocjene sekunde. Može li otrčati do kapelice? Ili do vrata krematorija? Hoće li netko biti ondje? Hoće li moći ući unutra?

Nema trčanja na groblju.

Glas njezine majke. Majčina pravila. Žao mi je, mama. Čak ni ti ne možeš sve znati ili sve kontrolirati. Ponekad jednostavno moramo trčati.

Mrtve nije briga. Mrtvi su mrtvi. Trupla ne zanima što neka cura trči preko njihovih grobova kako i sama ne bi postala truplo. Zato je morala trčati iako su joj se stopala na svakom koraku užasno klizala, iako je hladnoća probadala njezina pluća sitnim rupama, a znoj joj je curio niz leđa ispod teškog kaputa i veste.

Visoke smreke na groblju izgledale su oblo zbog snježnog pokrivača. Nisko su spustile grane otežane od snijega prema spomenicima i posjetiteljima.

Mrtvi i živi. Živi i mrtvi.

Vratit će se kako bi nam sudili.

Lumikki je sada čula muškarčevo disanje. Još malo i rukom će je zgrabiti za kaput.

A tada se nešto dogodilo. Lumikki je začula udarac, povik i bujicu psovki na estonskom. Nije ih razumjela, ali shvatila je što su. Nije se okrenula, nada je njezinim nogama dala novu snagu.

Viivo Tamm se poskliznuo i u padu bolno opalio lijevim koljenom po ledu. Odmah je znao da je igra gotova. Neće više moći trčati za curom. Imat će sreće ako će moći odšepati kući.

Poput išibanog psa.

Poput prebijene džukele.

Opet su mu se prsa ispunila bijesom. Ali on je sada bio veći, crveniji i još ga je jače zaslijepio. Kleknuo je i izvadio pištolj.

Nije razmišljao, samo je svakim djelićem svoga bića osjećao da tu djevojku treba zaustaviti. Pod svaku cijenu. Podigao je oružje i nanišanio.

Lumikki je začula prigušeni prasak. Zatim je nešto prošišalo kraj njezina bedra i raspalilo spomenik ispred nje, tako da je komad kamena otpao. Metak.

Muškarac puca na nju.

Lumikkino srce odjednom je zakucalo dvadeset puta brže. Sada je letjela, više nije zamjećivala sklisko tlo ili hladan zrak ili potoke znoja koji su joj tekli niz leđa.

Usudila se osvrnuti tek kad je daleko odmakla. Muškarčeva silueta bila je sitna, ali još uvijek vidljiva na središnjoj stazi. Držao se za koljeno. Neka prijazna starica mu je prišla da mu pomogne.

Nije vidjela pištolj. Meci više nisu letjeli prema njoj.

Lumikki je nastavila trčati, više nije osjećala napor. Znala je da je pobjegla.

Ovaj put.

Kroz boju na stropu probijale su se pukotine. Formirale su neobične staze koje nisu vodile nikamo.

Lumikki je ležala na krevetu, promatrala njihova sjecišta i puštala da u njoj raste bijes. Na truhu je čvrsto stezala izlizanoga plavog plišanog zeca kojem je nedostajalo jedno uho. Zeko je prihvatio čvrst i grubi stisak njezinih ruku.

Došla je kući, izula čizme i bacila zimski kaput na stolac. Skinula je mokru vestu i još mokriju majicu dugih rukava pa pola sata stajala pod tušem i pustila da voda pada po njoj poput teške kiše. Oprala je kosu šamponom bez mirisa, a tijelo oprala sapunom bez mirisa. Uvijek je koristila proizvode bez mirisa. Nije bila alergična ili pretjerano osjetljiva na miris parfema, samo nije željela imati prepoznatljiv miris.

Prelako je osobu prepoznati po mirisu šampona, sapuna ili losiona koji koriste, a losion poslije brijanja ili parfem da ne spominjemo. Čak je i osobi sa začepljenim nosom dovoljna nota voćnog sapuna i znat će da je određena osoba nedavno bila u prostoriji. Većina ljudi ne može odrediti miris tijela druge osobe na javnom mjestu - za to trebate razvijenije osjetilo mirisa - ali svi osim osoba s gripom mogu osjetiti jake mirise parfema.

Mirisi su također budili sjećanja. Miris šampona od borove smole vraćao je ljetnu večer i vilin konjice koji u letu dodiruju površinu vode. Mošusni gel za tuširanje donosio je sliku žilavih mišićavih ruku i leđa s predivnim, istaknutim lopaticama. Podsjećao ju je na trenutke kad su ležali zagrljeni i smijali se nekoj sitnici koja nikome drugom ne bi bila smiješna. Podsjećao ju je na oštar upitni pogled tih svijetloplavih očiju poslije kojeg se uvijek osjećala ošamućeno. Srce joj je uvijek jače zakucalo, a noge zaklecale kad je prošla pored nekoga tko je koristio isti gel za tuširanje. Iako je vidjela i znala da taj miris ne okružuje osobu za kojom ona žudi. Toliko je jak učinak mirisa na pamćenje.

Ljudi se možda neće sjećati kako je neki stranac izgledao, ali kada na drugom mjestu osjete njegov losion za brijanje, odmah će pred očima vidjeti njegovo zbijeno tijelo, kratku kosu, traperice i zakopčanu plavu košulju. Na primjer. Sjetit će se kako je taj čovjek hodao i kamo je išao. Je li prošao kroz određena vrata.

Lumikki to nije željela. Nije htjela da je stranci upamte. Pa čak ni poznanici. Htjela se kretati nevidljiva i nezapamćena po mirisu.

Lumikki je isprala strah i paniku s kože. Posvetila se žuljevima na stopalima nastalim zbog trčanja u čizmama.

Javila se mami na telefon.

»Dobro. Ne, u školi nije loše. Da, još uvijek imam novaca.«

Laži. Dobronamjerne laži.

Kada je prestala mami sve govoriti? Kad je krenula u školu? Vjerojatno tada. Možda čak i ranije jer se u njezinoj obitelji uglavnom nije razgovaralo. Lumikki nikada nije dokučila o čemu sve ne razgovaraju, ali šutnja se zadržavala u svakoj prostoriji, tako gusta da ste se zapleli u nju kao u paučinu. Svatko je brinuo svoje brige. Tabu teme mogle su biti posve bizarne, stvari koje neki stranac ne bi nikada pogodio. Na primjer, plišana životinja koju je Lumikki držala. Mama ju je donijela posljednji put kad je posjetila Tampere i rekla da je zec bio Lumikkina omiljena igračka u djetinjstvu. Gledajući crne oči zeca, Lumikki se odmah sjetila da je to nekome drugome bila omiljena igračka. Ne njoj iako se i ona s njime igrala. Izrazila je tu misao naglas.

»Ne, sigurno si krivo upamtila«, rekla je mama. »To je bila tvoja omiljena igračka i zvao se Oscar.«

Lumikki je odmahнула glavom.

»Kasnije sam mu dala ime Oscar. Prvo se zvao Zany. Možda sam ga dobila od neke sestrične.«

Mama nije na to odgovorila, a Lumikki je zaključila da je to jednostavno još nešto o čemu neće razgovarati.

Pukotine na stropu bile su poput mape sazviježđa nepoznatog neba. Mane. Obožavala ih je. Bile su zanimljive. Međutim, sada se Lumikki usredotočila na ljutnju jer joj je to davalo snage. Po drugi put su je gonili, a sada je netko i zapucao na nju. Po svoj bi se logici trebala udaljiti od svega toga još više nego prije. Ali sada je željela znati, željela je razrješenje, željela je da to završi. Najviše od svega, željela je da ti muškarci plate za svoje zločine. Više se nije željela bojati.

Strah će nestati tek kada se otkriju sve karte.

Zato je znala što namjerava učiniti idući dan. Ljutito je bacila plišanog zeca u kut, izvadila mobitel i nazvala Elisu.

Viivo Tamm je pomoću štapa došepao do vrata pa se mučio s ključem. Bilo mu je teško držati štap i okretati ključ te istovremeno ne opterećivati lijevu nogu. Zaljuljao se i napravio grimasu.

Pretjerano uslužna starica na groblju praktički ga je prisilila da nazove hitnu pomoć. Vjerojatno bi poslala s njime da se uvjeri kako je dobro da je medicinsko osoblje nije uvjerilo kako je Viivo u najboljim mogućim rukama.

Rendgen je otkrio prijelom, a doktor iz hitne mu je dao longetu i poslao ga kući sa štapom i jakim lijekovima protiv bolova.

Sad je konačno bio kod kuće. Viivo nije pamtio da je njegov spartanski sumoran stančić ikada izgledao tako divno. Hladno pivo, nekoliko ibuprofena i možda još nešto. Lijekove je uvijek najbolje kombinirati. Zatim će nazvati Sokolova koji mu je već ostavio nekoliko bijesnih poruka na govornoj pošti.

Ludi lajavi Rus. Poželio mu je ne odgovoriti na pozive, ali znao je da bi mu Sokolov tada došao lupati na vrata.

Ustajali vonj dočekao je Viiva na ulazu. Stvarno bi uskoro trebao riješiti hrpu suđa u sudoperu. Ali čekaj, osjećao je i neobičan dašak pepermint. Kao da je netko u stanu upravo cuclao pastilu za grlo.

Zatvorio je vrata i odšepao u spoj dnevnog boravka, spavaće i radne sobe. Nije stigao upaliti svjetlo jer je to učinio netko drugi.

Međutim, imao je vremena shvatiti što taj miris znači.

Ljudi Polarnog medvjeda.

Začuo se prigušeni pucanj. Viivo je pao na leđa, a krv mu je nabubrila iz usta poput crvene boje.

18

PETAK 4. OŽUJKA

Koža bijela kao snijeg.

Golema četkica za puder prešla je preko Lumikkina lica. Bila je blijeda poslije zime, ali nisu to pokušavale sakriti. Dapače. Podloga je bila za nijansu svjetlija od njezina tena. Kao i puder. Prijelaz je vješto skriven ispod linije čeljusti. Šminka je ujednačila boju njezina tena i prikrila sitne nedostatke pa joj je lice djelovalo neprirodno glatko. Izgledala je poput porculanske lutke.

Usne crvene kao krv.

Elisa je pažljivo obrubila Lumikkine usne. Olovkom je krenula od sredine gornje usne ulijevo, pa udesno. Slijedila je donja usna koju je obrubila jednim sigurnim potezom. Izbrisala je linije prema sredini. To je stvaralo dojam dubine.

Jedan sloj ruža. Višak pažljivo uklonjen maramicom. Još jedan sloj. I konačno, crveno sjajilo nasred usana da stvori vizualni privid punoće.

Kosa crna kao ebanovina.

Elisa je složila Lumikkine šiške pa ih je poprskala sprejem za kosu. Natapirala je ostatak bob frizure pa je učvrstila još jednim slojem laka.

Boja za kosu se dobro primila. Lumikki se prisjetila neobičnog prizora kada je isprala kosu nakon bojenja i kada su potoci plavo-crne boje klizili preko bijelih pločica. Boja je tvorila divne, nezemaljske uzorke sve dok je odvod nije usisao u cijevi. Lumikki je ispirala kosu dok voda nije postala bistra.

Još se neobičnije osjećala kad ju je Elisa posjela na stolicu, omotala joj staru plahtu oko ramena i počela je šišati. Prvo do ramena pa malo ispod ušiju. Crni uvojci padali su na pod. Lumikki je trebalo vremena da se privikne na pomisao da padaju s njezine glave.

Crni, mokri uvojci na podu. Poput upitnika bez točke. Cijela situacija bila je poput upitnika. Lumikki je žudjela za tom nepostojećom

točkom, za nečime što će zaustaviti sve što se događalo. Zato je bila ovdje.

»Ne premissljaš se valjda?« pitala je Elisa usred svega. Lumikki se umalo nasmiješila. »To su samo mrtve stanice.«

Elisa je zadrhtala. »Ja nikada ne bih mogla tako razmišljati.«

Elisa je šiške odrezala zadnje, izravnala joj kosu i provjerila da nigdje ne strše zalutale vlasi.

Predala je Lumikki dugu, crvenu večernju haljinu na kojoj su se boje prelijevale od boje ruže do narančaste, od ljubičaste do boje crnog vina, ovisno o tome kako se tkanina pomaknula i reflektirala svjetlo. Lumikki ju je odjenula. Večernja je haljina bila jednostavna, s tankim naramenicama i krojem koji je savršeno obgrlio njezine obline.

Lumikki je podigla pogled.

Ogledalce, ogledalce...

Preljepa žena koja joj je uzvrćala pogled bila je neznanka uspravnoga držanja, tajanstvenih tamnih očiju i izraza na usnama koji može biti osmijeh, a može biti prijezir. Lumikki je bila zadovoljna. Ta žena nije ona. Ta je žena netko drugi. Netko tko može ući na tulum Polarnog medvjeda.

Elisa je skakutala oko nje i proizvodila neobične zvukove. Lumikki je zaključila da je to dobar znak.

»Bože, prelijepa si! Stvarno sam dobra. Kog vruga idem u srednju kad mogu biti najbolji vizažist na svijetu?«

Bilo joj je drago što je Elisa sretna. Boja joj se vratila u obraze, a pogled joj više nije bio mutan i prazan.

»A sada malo ovoga«, rekla je Elisa i poprskala Lumikkin vrat parfemom koji je Lumikki smjesta prepoznala kao »Joy« koji je Elisa uvijek nosila.

Lumikki je zadržala dah kako ne bi udahnula tu mješavinu esencijalnih ulja i alkohola koji su lebdjeli zrakom.

Sada je i mirisala poput druge osobe. Dobro. Na zabavi je nitko neće upamtiti. Upamtit će ženu koja izgleda poput Snjeguljice iz bajke i miriše poput skupog parfema, spreja za kosu i mirisnih sapuna.

»Dečki, dođite pogledati!«

Tuukka i Kasper su ušli iz susjedne sobe.

»Opa, uspjela si je... ideš!« Tuukka je stao usred rečenice kad se Lumikki okrenula. Kasper je doslovno rastvorio usta.

»Ovaj, nije li to neka druga priča u kojoj se neugledna, prljava cura pretvori u ljepoticu?« rekao je konačno Kasper. »Pepeljuga?«

»Ja bih te povalio«, rekao je Tuukka. Očito nije imao vremena razmisliti prije nego što su mu riječi pobjegle iz usta.

»Samo ti sanjaj«, vratila mu je Lumikki i suzdržala se od daljnjih komentara.

Bilo je 7:20 navečer. Tri sata ranije Lumikki je došla k Elisi gdje su je dočekali Tuukka i Kasper. Početak sastanka je bio suzdržan. Svi su znali da su sada prešli nekakvu granicu. Do sada je sve bilo nekako bezopasno, moglo se kontrolirati, bilo je uzbudljivo, ali ne preuzbudljivo. To se promijenilo. Netko je pucao na Lumikki i sada je ona odlazila na mjesto gdje bi joj život zaista mogao biti u opasnosti.

Lumikki im je predstavila plan.

Nije bio razborit. Nije bio racionalan. Bio je opasan.

Lumikki nije bilo briga. Sada je željela biti u opasnosti. Željela je krenuti prema onome čega se najviše bojala.

Kad je Lumikki došla do dijela plana u kojem bi se potajno ušuljala na zabavu na stražnji ulaz, Kasper je otvorio usta i rekao: »Nećeš uspjeti.«

»Kako znaš?« pitala je Elisa.

»Ne možeš se jednostavno >ušuljati na stražnji ulaz< kod Polarnog medvjeda. Koliko ja znam, to mjesto je stvarno zaštićeno. Ograde, čuvari, kamere, sve to.«

Kasper je stavio ruke iza glave i naslonio se na stolici. Očito je uživao u tome što zna više od njih.

»Dobro. Onda možemo zaboraviti cijeli plan«, rekla je Lumikki.

Kasper se lukavo nasmiješio. »Možeš ući na prednja vrata dok te svi gledaju.«

»A zašto bih to mogla?«

»Zato što žene mogu ući. Barem one mlade žene koje pozivaju na te zabave da prave muškarcima društvo i izgledaju zgodno. Glavno je da si odjevena u skladu s temom večeri i nitko te neće ništa pitati. A ovaj je put tema bajka.«

Tuukka je mineralna voda potekla iz nosa. »Jesi li ti ozbiljan? Zar stvarno misliš da možemo srediti našu malu eko-anarhističnu

lezbijku da izgleda poput vrhunske kur - pardon, eskort dame?»

Elisa je procjenjivački odmjerila Lumikki od glave do pete. Zatim je izjavila da se dečki mogu ići zabavljati nekoliko sati gledajući filmove ili igrajući igrice.

»Kladim se da postoji nekoliko stvari koje ja mogu, a vi tikvani ne možete«, rekla je s osmijehom. »Ako tata dođe kući, držite ga podalje od moje sobe i recite da spavam, da gola radim jogu ili nešto slično.«

Lumikki je bila spremna. Bilo je 7:45. Nosila je crvenu večernju haljinu i bijele cipele na pete. Vježbala je hodanje u njima nekoliko minuta dok nije naučila držati ravnotežu i hodati posve drugačije nego u ravnim cipelama. Ipak na kraju nije bilo tako teško. Ovo je bila samo nova uloga koju je morala zaigrati, prilagoditi svoje pokrete osobi koju je stvorila tom odjećom.

Lumikki ne zna normalno hodati. Ona se gega. Stvarno je čudna.

Riječi koje je čula deset godina ranije. Lumikki se točno sjećala boje glasa kojim je to izrečeno. Izraza i gesta koje su naglasile riječi. Pretjerane mimike.

U tom je trenutku odlučila naučiti hodati na sve moguće načine. Normalno i pretjerano, zamamno i neprivlačno, brzo i sporo, tromo i afektirano. Tako da joj više nitko ne može takvo što reći. To je nije tada spasilo, ali ta joj je vještina često bila korisna kasnije.

Elisa je pomogla Lumikki da obuče kratak kaput od lažnog krzna pa joj je predala svoje duge, crne rukavice koje su sezale do lakta. Na kraju malu torbicu od perlica.

»Nemoj je izgubiti. Bolesno je skupa«, rekla je Elisa.

Iz prizemlja su čuli lupanje, Elisin se tata isto spremao na zabavu. I Tuukka i Kasper su sišli u prizemlje, bili su na odlasku. Lumikki je otvorila torbicu. Unutra je ugledala puder, ruž boje krvi u zlatnoj kutijici, sto eura i nešto mekano i ružičasto. Zgrabila je tu pahulju i prsti su joj utonuli do nečeg tvrdog. Izvadila je predmet iz torbice. Roze lisice.

Elisa je odmahнула glavom i zacrvenila se.

»Ne pitaj. Ne želim se prisjećati tog tuluma.«

Lumikki je nezatno izvila obrvu pa vratila lisice u torbicu. Nije ju se ticalo što Elisa radi na zabavama i s kime.

»I još ovo.«

Elisa je predala Lumikki dugu, crnu parku s kapuljačom koja joj je dosegala skoro do gležnjeva.

»Ne znam što mi je bilo kad sam to kupila. Izgledam kao da nosim vreću za spavanje. Ali sada je konačno korisna.«

Lumikki je obukla parku. Ispod je nosila krzno pa joj je bila malo uska u rukavima, ali osim toga bila je savršena. Zakvačila je drukere, oprezno povukla kapuljaču preko glave i posljednji se put odmjerila u ogledalu.

Crna rođakinja strašnoga Snježnog čovjeka?

Elisa i Lumikki su se promatrale nekoliko sekundi. Niti jedna nije imala što za reći. Lumikki je poželjela zagrliti Elisu i reći joj da će sve dobro završiti. Iako uopće nije bila u to sigurna. Nikada nije poželjela nekoga dobrovoljno zagrliti, osim možda mamu i tatu dok je bila mala.

Elisa se bojala. Lumikki isto. Elisa je bila spremna odigrati svoj dio. I Lumikki isto.

Sada nije imalo smisla pitati Elisu je li zaista sigurna da želi još dublje kopati u tatine tajne. Vrijeme za pitanja i oklijevanje je prošlo. Elisa je možda razmažena tinejdžerica koja misli da živi san srednjoškolske debitantice. Možda je prije mislila da će se moći provući kroz život kupujući dizajnersku odjeću i torbice tatinim novcem, organizirati divlje zabave koje će kasnije netko drugi počistiti, opijati se i miješati to s drugim supstancama, igrati se s dečkima i muškarcima kako joj puhne. I sve to skrivajući ranjivost iza zida šminke. Pretvarajući se da je gluplja no što je.

Ali Lumikki je vidjela da je Elisa znala da će ova noć sve promijeniti. Da će zauvijek razbiti maštarije koje je stvorila gledajući svijet kroz ružičaste naočale. Prve su napukline nastale u nedjelju navečer kad je Elisa izvukla ruku iz one plastične vrećice i zapitala se zašto je ljepljiva. No ono što će ova noć otkriti se nikada neće moći isprati vodom i sapunom.

Elisine oči odlučno su bljesnule pa se Lumikki zapitala koliko su uopće njih dvije različite. Nikada neće živjeti u posve istim svjetovima, ali u ovakvim prolaznim trenucima dijelile su isti prostor, osjećaje i misli.

Elisa je duboko udahнула pa polako izdahнула. »Sada ću zagrliti tatu na rastanku«, rekla je. Lumikki je kimnula. Sat je pokazivao

7:52.

Terhu Vaisanenu prsti su klizili po glatkom satenu dok je pokušavao namjestiti leptir-kravatu. Ruke su mu se stalno znojile i morao ih je brisati kuhinjskim papirom.

Već je jako kasnio. Trebao je biti vani i čekati auto koji će doći po njega. Ni pod koju cijenu nije želio kasniti. Auto ga neće čekati. Izgubit će tu priliku, provući će mu se kroz prste poput ove satenske leptir-kravate.

Svečana prigoda. Kad je zadnji put nosio smoking? Davno na zabavi koju je organizirao ženin šef. Nikada neće zaboraviti tih pet sati neprekinute pretencioznosti koja je trajala od zdravice dobrodošlice do trenutka kad je taksi došao po njih. Nije volio takva druženja gornjih slojeva. Iako je ovih dana po mnogočemu bio član tih »gornjih slojeva«.

Leptir-kravata je konačno odlučila surađivati. Nervozno je još jednom počeo kosu, iako ju je brijlač savršeno namjestio. Terho je shvatio da dugo nije bio tako nervozan. Podsjetio se da na zabavu ide iz samo dva razloga.

Kako bi razgovarao direktno s Polarnim medvjedom i u nadi da će vidjeti Nataliju.

Još uvijek nije odgovorila na njegove mailove. Terho je znao da je već bila na zabavama Polarnog medvjeda, ali nikada mu nije željela govoriti o njima.

To je tajna, ljubavi.

Nevjerojatno kako je Polarni medvjed držao ljude u šaci. Terho je sumnjao da će moći puno pregovarati s njim. Na kraju krajeva, bio je samo patetičan inspektor za narkotike, nebitan igrač. Tijekom deset godina odigrao je svoj dio i malo pomogao poslovanju Polarnog medvjeda, ali vjerojatno bi mu dobro išlo i bez Terha. No morao je pokušati.

U ranim satima prethodnoga jutra donio je odluku. Nije više želio nastaviti. Želio je izlaz iz toga dvostrukog života. No kako bi uspio, trebao je nekakvu kompenzaciju od Polarnog medvjeda. Nekako treba popuniti golemu prazninu koja će mu se pojaviti u prihodima.

Želi otplatiti svoje kockarske dugove i srediti stvari za sebe i Nataliju. Poslije toga se može usredotočiti na običan, miran život bez događaja od kojih bi mu srce jače zalupalo. Bez zločina, bez kocke, bez Natalije, bez novaca.

Shvatio je da više ne podnosi taj stres i strah. Tajnovitost zbog koje je kao mladić osjećao navalu adrenalina sada ga je samo umarala. Možda bi mogao nastaviti još nekoliko godina, no tada će ga izdati zdravlje. Možda srce, možda živci, ali u svakom slučaju srlja u propast. Predugo je samoga sebe zavaravao.

Terho je gledao čovjeka u zrcalu koji je izgledao stariji nego što je bio. Imao je vrećice ispod očiju, ispod čeljusti mu je koža mlohavo visjela, trbuh mu je visio preko remena. Sve na njemu ili je bilo obješeno ili se nadimalo. Izjedale su ga godine stresa i krivnje pa je konzumirao sve što mu se našlo pred nosom, zanemario je zdravlje i dobrobit, zanemario je vlastitu obitelj. Morao si je to priznati. Ako nikome drugome, barem sebi.

To mora stati. I viđanje s Natalijom mora prestati. S obzirom na povijest koju su dijelili, nikada se neće moći zajedno pojaviti u javnosti. On mora započeti nov, iskren život. Zbog toga će pokušati učiniti nešto nesmotreno što nema velike šanse za uspjeh. Namjeravao je ucijeniti Polarnog medvjeda.

Terho je bacio pogled na sat. Vrijeme je za odlazak. Kretao je prema predvorju kad se Elisa spustila niz stepenice, zgrabila ga za ruku i povukla prema podrumu.

»Što je sada? Moram krenuti«, rekao je Terho razdraženo.

»Moram ti pokazati nešto važno. Samo na tren.« »Ne sada. Ne smijem kasniti. Idem na zaista važnu zabavu.«

»Kako odlazak na zabavu može biti važniji od mene?«

Elisa nije popuštala snažan stisak na očevoj ruci i gledala ga je raskolačenim očima punima osude. Umjesto sedamnaestogodišnje kćeri Terho je vidio sedmogodišnjakinju koju nije mogao razočarati.

»Dobro. Imam minutu.«

Lumikki je tiho sišla niz stepenice, što je bilo iznenađujuće teško u petama i vrećastom kaputu koji joj je ograničavao kretanje. Tuukka ju je čekao vani, skriven blizu ulaznih vrata.

»Još nije stigao«, šapnuo je.

»Nadam se da ne kasne«, rekla je Lumikki. Temperatura je bila nekoliko stupnjeva ispod ništice, prilično toplo za zimu.

Tanak, bijeli sloj mraza prekrivao je sve površine. Kuće, drveće, kamenje, aute. Odjeću, kosu, obraze, misli.

»Elisa je obećala da će zadržati tatu dok ne nazovem«, rekao je Tuukka.

Zatim su samo čekali u tišini. Lumikki se pitala zašto Tuukka ne dobaci neku razvratnu opasku o njezinu kostimu crnog snjegovića ili da joj dobaci nešto što će sigurno čuti na zabavi. Tada je zamijetila da je napeto stegnuo čeljust. Tuukka je bio nervozan. Možda se čak bojao. Vjerojatno po prvi put u životu.

Jednom davno živio je dječak koji se naučio bojati.

Lumikki je pak bila iznenađujuće mirna. Sada je samo slijedila osmišljeni plan. Samo se morala usredotočiti na ono što slijedi.

U 7:58 crni Audi je skrenuo u ulicu i stao pred kućom. Tuukka je pogledao Lumikki i izvio obrvu. Ona je kimnula. Tuukka je počeo hodati. Ležerno je prošao kraj crnog auta pa se, kad ga vozač više nije vidio, sakrio iza auta parkiranog niže na ulici i počeo kretati natrag prema Audiju pazeći da ga ne vide. Zatim je stao i čekao.

Bio je red na Kasperu.

Pojavio se na uglu, krenuo prema crnom autu pa zakoračio ispred njega. Vozač nije reagirao. Kasper je izvadio ključ iz džepa, teatralno ga pokazao vozaču, pritisnuo ga na poklopac motora i nastavio hodati grebući površinu auta. Cvilež metala na metalu proparao je tihu zimsku večer. Isprva je vozač zurio u Kaspera kao da ne razumije što se događa.

Kasper je zlurado podigao srednji prst.

Vozač je konačno oživio. Zaurloao je nešto nerazumljivo i iskočio iz auta. Tuukka je pojurio brzinom munje i otvorio prtijažnik. Kasper je već bježao, smijući se poput luđaka dok ga je vozač natjeravao zastavši samo na sekundu da se okrene i zaključa auto na daljinsko zaključavanje prije nego što je nastavio juriti za Kasperom koji je trčao dovoljno sporo da ga mami svojom blizinom.

Lumikki je već bila kod auta. Tuukka joj je pomogao da se uvuče u prtijažnik. Nasreću nije bio malen, ali Lumikki je ipak morala pažljivo saviti ruke i noge kako bi stala. Konačno je stavila komad svilene

tkanine preko mehanizma za zaključavanje i podigla palac prema Tuukki, znak da je spremna.

Tuukka je odgovorio istom gestom pa što tiše zatvorio prtljažnik automobila.

Kad je Lumikki okružila tama, morala je potisnuti trenutak panike. Nalazila se u neudobnom, skućenom prostoru koji je smrdio na benzin. Nadala se da put neće dugo trajati.

Lumikki je čula da se vozač vraća i psuje. Bip bip, brave su se otključale. Vozač je ušao u auto i zalupio vratima.

Lumikki je isprobala može li izvaditi mobitel iz torbice. Jedva. Pogledala je sat na mobitelu, bilo je 8:05. I taj kratak trenutak svjetlosti s monitora joj je pomogao.

Zatim je začula korake kako se približavaju iz smjera Elisine kuće. Otvorila su se vrata
auta.

»Gdje si do sada?« pitao je vozač razdraženo na engleskom.

»Oprosti, obiteljski problemi«, Lumikki je čula odgovor Terha Vaisanena.

»Polarni medvjed mrzi kad ljudi kasne.«

»Nemojmo mu onda više trošiti vrijeme.«

Amen. Lumikki se u potpunosti slagala s Elisinim tatom. Nije željela provesti u prtljažniku ni sekundu duže nego što je stvarno morala.

Audi je zapreo.

»U ovoj ulici ima kriminalaca.«

Lumikki je jedva razumjela vozačeve riječi. Nasmiješila se. Uozbiljila se kad je auto ubrzao, a hladni zrak počeo nadirati kroz pukotine u prtljažniku.

Više nije bilo povratka.

Tama je bila neprobojna. Kroz nju nije postojao put. Nije popuštala. Nikada neće izaći. Nikada neće doći do zraka. Umrijet će.

Sitni šljunak urezivao joj se u leđa. Stisnula ga je u šakama, osjetila oštre rubove sitnoga kamenja, pustila da joj curi između prstiju.

»Pustite me!« zavrištala je.

Već je to povikala deset puta, stotinu puta, tisuću puta. Udarala je po poklopcu šakama, udarala ga je stopalima, okrenula se i pokušala ga je podići leđima. Ništa.

Sjedile su na njemu. Vjerojatno su lamatale nogama i lizale lizalice, uživajući u okusu jagode. Nije im se žurilo. One su imale svu moć.

Suze su se već sasušile u Lumikkiriim očima. Počela ju je obuzimati panika. Osjećala je da će se ugušiti ako istog trena ne izađe.

Počela je vriskati. Što je glasnije mogla. Pomislila je na zov galeba kad bi glasno rastvorili kljun. Ona je bila galeb. Vrištala je.

Što glasniji zvuk, to je življa. Postala je zvuk. Bila je jedno sa zvukom. Ista bijesna, visoka nota.

U nekom je trenu shvatila da više nije mrak. Poklopac kutije pune šljunka bio je otvoren. Sjela je i obrisala suze. Za obraze joj se slijepila prljavština i sitan šljunak.

Nije im bilo ni traga ni glasa.

Čekale su sljedeću priliku. Znale su, kao i Lumikki, da će se ona ukazati.

Lumikki je polako nabrojala do deset.

Sada si nije smjela dopustiti paničarenje. Sada nije ista cura kao onda. Promijenila se. Naučila je. Može provesti puno vremena u skučenom prostoru.

Za sada je sve teklo prema planu. Skoro sve.

Da, imala je modrice od udaraca o prtljažnik na oštrim zavojima. Da, pomislila je da će joj nos ostatak života biti ispunjen smradom benzina. Da, drhtala je od zime i protrnula je od glave do pete. Ali to su bile sitnice.

Audi je vozio trideset i pet minuta, zatim je usporio i konačno stao. Terho Vaisanen je prvi izašao iz auta.

Vozač ga je slijedio trenutak kasnije, zaključao je vozilo i otišao.

Lumikki je osluškivala i kada je sve oko nje utihnulo, ukočenim je prstima zgrabila komad svile i ravnomjerno povukla, istovremeno gurajući prtljažnik nogama. U nekom je trenutku morala poduzeti taj rizik. Materijal uguran u mehanizam trebao je otključati bravu da ona može izaći.

Zvuk kidanja tkanine bio je nešto najgore što je Lumikki čula u dugo vremena.

Ne paničari. Ostani mirna.

Lumikki je prstima opipala tkaninu da otkrije gdje se pokidala. Nije ništa napipala. Izgubila je gotovo sav osjet u prstima, a sve je bilo još teže zbog dugih rukavica koje je nosila. Lumikki je zubima povukla lijevu rukavicu i skinula je. Zatim je prste zagurala u usta da ih zagrije i da joj cirkulacija proradi.

Novi pokušaj.

Prstima je prelazila preko brave i napipala je tkaninu. Znala je da će joj se mokri prsti smrznuti u trenu.

Da. O, da. Ostalo je dovoljno svile da je može primiti. Zgrabila je tkaninu i silovito gurnula nogama povlačeći materijal polako, polako, polako i mirno prema sebi.

Brava se nije otvorila.

Lumikki je stegnula zube, gurala i vukla. Uprla je svom snagom.

Klik.

Brava se otključala. Prtljažnik se otvorio. Primila je poklopac i umirila disanje. Osluškivala je. Drugi je auto skrenuo i stao kraj njezinog. Ljudi su izašli.

»Mogao bi ponekad usisati taj auto«, rekao je ženski glas. »Pogledaj mi cipele. Trebale su biti ružičaste.«

»Ti si odlučila biti Trnoružica. Mislim da si mogla biti zla maćeha. Tada bi mogla obuti crne cipele«, odgovorio je muškarac.

Glasovi para koji se prepirao su utihnuli. Nastupila je tišina.

Lumikki je malo više podigla poklopac i provirila. Nalazila se na nekakvom malom parkiralištu. Srećom, crni je Audi bio odmah uz rub, u sjeni skriven drvećem. Nikoga nije bilo u blizini.

Nije smjela gubiti vrijeme pa je skinula kaput, navukla crnu rukavicu, izašla iz prtljažnika i tiho ga opet zatvorila. Morala je ostaviti parku. Vozač će se pitati odakle se stvorila sljedeći dan ili

sljedeći put kad otvori prtljažnik. Lumikki je rukama opipala frizuru. Začudo, činilo se da je u dobrom stanju. Elisa nije pretjerivala kad je rekla da je njezin sprej za kosu čaroban.

Izvadila je kompaktni puder iz torbice. Brzo je provjerila šminku. Obrisala je višak ruža s kuta usana. Bila je spremna.

Lumikki se okrenula prema ulazu na zabavu.

Boris Sokolov je proučio svoju kreaciju i kimnuo. Snježna je kraljica izgledala onako kako je trebala. Ako pogled na to ne natjera Terha Vaisanena da prestane stvarati probleme, Boris će pojesti kantu leda. Odjedanput.

Boris je istovremeno osjetio nedefiniranu tugu i zadovoljstvo. Razlog za zadovoljstvo bio je jasan. Osjetio je olakšanje. Izgladio je situaciju s Polarnim medvjedom i nije mu zamjerao to što je upucao Viivo Tamma.

Polarni medvjed mu je objasnio da je Viivo viđen kako trči okolo s pištoljem usred bijela dana na groblju. To se tako ne radi. To pokazuje da je izgubio dodir sa stvarnošću, da je počeo raditi greške. Kad čovjek počne griješiti, više mu nema pomoći, po tom su se pitanju Polarni medvjed i Boris slagali.

Stoga je Viiva trebalo eliminirati. To nije bilo ništa osobno.

Sokolov je pogledao Natalijine otvorene smeđe oči. Na licu je imala zbunjen i iznenađen izraz.

Jadna mala Natalia - stvarno si mislila da veliki zločesti Boris neće otkriti tvoj plan za bijeg? A tu je i novac. To bi bila krađa. A kao što znamo, krasti je pogrešno. Da si samo ispravno postupila, sada bi sve bilo drugačije.

Natalia, Natalia.

Snježna kraljica s mrazom na usnama. Zabava može započeti.

Kasperovi izvještaji bili su točni. Visok kameni zid okruživao je zdanje, veliku trokatnicu s početka 20. stoljeća koja se nalazila usred šume. Samo je uska cesta vodila iz šume prema kući.

Lumikki se pitala je li kuća uopće na karti. Postojala su mjesta koja su određeni ljudi voljeli držati u tajnosti i bilo je načina da se to postigne.

Lumikki se zaputila prema ulaznim vratima gdje su čuvari zaustavljali ljude i nešto bi ih pitali. Pokušala se poistovjetiti s likom koji je glumila. Skupom eskort damom.

Kad je došao red na Lumikki, prošla je kraj stražara, samouvjereno i polako, kako priliči nekome poput nje.

»Hetkinen. Stani«, rekao je jedan golemi muškarac, ponovio je to i na finskom i na engleskom.

Lumikki je zalupalo srce. Je li ovo kraj igre?

»Kannykka. Mobitel«, zahtijevao je čuvar i pružio ruku.

Lumikki je napučila usne pa izvadila mobitel iz torbice i demonstrativno ga gurnula u golemu pruženu ruku. Učinila je to s toliko prijezira da nikada ne biste pomislili da je u pitanju samo Elisin stari odbačeni mobitel. Čuvar ga je spremio u torbu, a sudeći prema zveckanju, nije bio prvi. Bez pitanja ja zgrabio Lumikkinu torbicu, pregledao je pa vratio uz mumljanje.

Jedva primjetan pomak glave bio je signal da Lumikki može nastaviti dalje. Naredila je nogama da ne drhte od hladnoće i olakšanja. Glavu je držala visoko. Hodanje po ledenom puteljku u petama bio je mazohizam, iako je okolo pažljivo posipan šljunak. Korak po korak. Mirno.

Bila je okružena tamom. Lumikki je hodala po obasjanoj stazi. Prilaz je bio ukrašen lampionima čiji je plamen nemirno pucketao. Na kraju puteljka nalazila su se vrata na kojima je stajao starinski batler. Imao je zalizanu kosu i kratke, bijele rukavice. Istovremeno je izražavao superiornost i poniznu uljudnost. Muškarac je Lumikki otvorio vrata i neznatno se poklonio. Lumikki je zakoračila u prostoriju.

Uspjela je.

Stvarno je upala na tulum Polarnog medvjeda. Sada još samo mora otkriti u što se to upleo Elisin tata.

Drugi svijet. Druga stvarnost.

Boje, svjetla i zvukovi. Modra koja se istoga trena mijenja u zelenu i žutu. Narančasta koja prelazi u valove zlatne boje. Ljubičasta koja polako prerasta u boju crnog vina, u lila i u boju ciklame. Glazba, pjev sirena, uzdah šume, zveckanja kristala, zaboravljeni odjeci dubokih spilja, orkestri iz palača i dvoraca, odzvanjanje sitnih zvona, sve bi vas to preplavilo, zgrabilo s leđa, nestalo da bi se opet vratilo.

Zemlja čudesa.

Zvučna pozadina, svjetla i ukrasi vješto su svaku prostoriju pretvarali u neku drugu stvarnost. Lumikki je iz mračne šume prepune tajni zakoračila u srebrnu plesnu dvoranu čije su zidove ukrašavali vijenci od pravih ruža. Prošla je kroz podvodno kraljevstvo.

Zavirila je u drvenu kolibu i ugledala malu, srednju i veliku stolicu.

Iluzije su je toliko opčinile da nekoliko trenutaka nije zamjećivala detalje u prostorijama. Konobari i konobarice s pladnjevima bili su posvuda. Naravno, u svakoj su dvorani nudili fantastična pića koja su odgovarala temi. Neka su izgledala kao da se dime, neka su mijenjala boju iz ljubičaste na dnu čaše do svijetloplave na površini. Dio osoblja bio je odjeven u likove iz bajki, a dio je bio obojen u zlatno poput živih kipova.

Gosti su lutali iz sobe u sobu s pićem u ruci. Lumikki je u žamoru glasova prepoznala finski, engleski, švedski i ruski. Učinilo joj se da je čula i španjolski, ali nije bila sigurna. Većina žena izgledala je poput nje. Bile su mlade i sređene, a činilo se da ne poznaju druge goste. Kasper je imao pravo. Mnoge od ovih djevojaka plaćene su za svoj dolazak. Stvarni su gosti pretežno bili sredovječni muškarci, ali bila je i nekolicina starijih i onih mlađih također. Uočila je i poneki par. Lumikki je prepoznala pomalo uvenuulu Trnoružicu i njezina princa.

Izgledali su kao da bi se oboje trebali pošteno naspavati. Možda ne punih sto godina, ali barem nekoliko sati.

Lica nekih gostiju bila su joj pomalo poznata. Jesu li to političari? Poslovnjaci? Nije znala.

Lumikki je pokušala brzo vizualizirati kako su prostorije povezane. Očito su dva kata bila rezervirana za zabavu. Na trećem su se katu nalazile prostorije u koje su se ljudi mogli povući i »odmoriti«, a podrum je bio za osoblje. Tamo su barem nosili prazne pladnjeve i izlazili s punima.

»Mogu li ti možda ponuditi jedno od ovih pića?«

Lumikki se okrenula i ugledala muškarca s dvije čaše. Čini se da se obraćao njoj. Imao je sijede u kosi, ali većina ljudi za njega bi rekla da je zgodan. Imao je tamne obrve, smeđe oči i iznimno dobro iskrojeno odijelo. Krajičkom oka ugledala je namjerno ostavljenu etiketu i pročitala da je to Hugo Boss odijelo. Znači želio je potrošiti puno novaca na odijelo, ali bio je staromodan što se tiče marke. To se uklapalo u sliku koju je stvorila o njemu. Što se tiče godina, mogao je biti Lumikkin djed.

Muškarac joj se poklonio. Lumikki je obuzdala poriv da se odmakne od smrada cigare i njegova losiona za brijanje. Isto Hugo Boss. Kao da je stvarno želio naglasiti činjenicu da je i sam veliki šef.

»Nažalost, u piću ima jabuke«, tiho je progovorio kao da joj otkriva tajnu. »Pretpostavljam da je to otrovno za vas Snjeguljice.«

Preko njegova preplanulog lica preletio je samozadovoljan osmijeh. Očito je mislio da je duhovit.

Lumikki je iz repertoara izraza lica odabrala glupav, polaskan i koketan osmijeh.

»Da. Alergične smo na njih, ali ako mi nađeš nešto drugo, nešto jako i slatkasto, onda možemo još razgovarati.«

»Nešto dobro što će te zagrijati ovako hladne večeri«, rekao je muškarac, spustio dlan na Lumikkinu golu ruku i pomilovao je.

Ruka mu je bila znojna. Lumikki je poželjela zadržati od gađenja, ali nije to pokazala.

»Čitaš mi misli.«

»Tvoja želja je moja zapovijed«, rekao je muškarac. »Ostani ovdje.«

»Nastojat ću da se ne izgubim u šumi. I da ne postanem kućni rob za sedmero niskih muškaraca.«

Muškarac se šire nasmiješio.

»A ako te netko pokuša odjenuti u korzet koji ti je preuzak, obećavam da ću ga svući s tebe«, rekao je i namignuo joj.

Opa, siva pantera bio je dobro upoznat s Grimmovim bajkama. No, poznavanje te građe neće mu pomoći kod Lumikki. Niti će mu se posrećiti. Lumikki je gledala kako se plećati muškarac udaljava. Zatim se brzo uspela na kat.

Terho Vaisanen se osvrnuo. Nataliji nije bilo ni traga ni glasa. Leptirkravata neugodno ga je stezala oko vrata. Olabavio ju je.

Obrve su mu poletjele u zrak kad je vidio neke od gostiju. Zar je on stvarno ovdje? I on? Popis gostiju mogao bi ispuniti stranice državnih novina i žute štampe. Gledao je kako poznati političar gricka za uho Zvončiću koja izgleda kao da joj je neugodno.

Terho je znao da gosti nikome neće ni zucnuti o zabavi. Ljudi Polarnog medvjeda masakrirali su izdajice. Ne samo njih, već i njihove obitelji, rođake, prijatelje i ljubavnike. To su svi znali i nitko nije želio biti primjer upozorenja ostalima.

Ugledao je mladu ženu odjevenu u Snjeguljicu. Nešto na njoj bilo mu je pomalo poznato. Nema li Elisa sličnu haljinu? Čini se da je to popularan model, a ne unikat kako je tvrdila prodavačica. Još jedan primjer da čak ni novcem ne dobijete uvijek ono što želite.

Ipak, novcem možete svašta pribaviti. Njime možete ispraviti svoj život. Zbog toga je on došao na zabavu.

Sobe u prizemlju predstavljale su divne, očaravajuće svjetove iz bajki, a one na drugom katu bile su pune divljih mora iz istih priča. Stabla čije su grane lovile prolaznike poput ruku. Vilenjaci iz močvara koji su pjesmama mamili ljude u kaljuže bez dna. San koji ni poljubac princa nije mogao prekinuti.

Jedna je prostorija bila obojena u crno i nudila je iluziju vrana koje prijetećim pandžama lete na vas. Lumikki se umalo instinktivno pognula kako joj imaginarne pandže ne bi dohvatile kosu.

U prostoriji su bila dva konobara u crnom sa srebrnim pladnjevima. Na pladnjevima su bile malene čaše pune crne tekućine. Konobari su razgovarali prigušenih glasova. Lumikki je željela čuti što govore pa im se približila pretvarajući se da namjerava uzeti piće.

»Gdje je Polarni medvjed?« pitao je jedan konobar.

»Zar nisi čuo da on nikada ne dolazi prije ponoći?«

»On? Mislio sam... «

Drugi ga je konobar ošinuo pogledom i pružio srebrni pladanj prema Lumikki. Ona je uzela čašu, nasmiješila se i okrenula.

»Polarni medvjed ima strogo pravilo da svi uvijek moraju govoriti >on<«, šapnuo je konobar.

Razmišljajući o njihovim riječima, Lumikki je nagnula čašu tako da joj je tekućina dodirnula usne. Pogledala je velik, ukrašen sat na zidu. Devet i petnaest. Još gotovo tri sata.

Drugi dio razgovora bio joj je nejasan. Zašto za Polarnog medvjeda ne bi govorili »on«? Čudno. Valjda će se i to razjasniti u ponoć.

Lumikki je na temelju zabave u glavi stvarala sve neobičniju sliku Polarnog medvjeda. On - ako je u pitanju on - je uz pomoć velikih svota novca stvorio sve ove fantastične scene za samo jednu noć. Dala se kladiti da većina gostiju nije sposobna cijeliti bogato ukrašene

sobe. Njima je najvažnije bilo da ne ponestane alkohola, da su djevojke lijepe i koketne. A možda i spremne na još ponešto.

Svinje u leptir-mašnama.

Ocijelo od tisuću eura i sat od dvadeset tisuća eura ne znači da imate stila. Ne znači ni da se imate pravo ponašati kako god želite. Ako imate novaca, nema pravila. Ako nema pravila, vi ste kralj.

Lumikki je odjednom bilo zlo od svega. Željela je ići kući. Željela je umjesto potpetica obuti sive papuče koje joj je isplela baka. Čak si je željela skuhati čaj, iako ga je uglavnom smatrala samo besmislenom toplom tekućinom. Sada bi je umirio, podsjetio na dom, na tapete s ružama i bakine nježne ruke dok joj plete kosu.

Lumikki je pažljivo oblizala usne. Votka od slatkog korijena, to je i mislila. Oštar, slankast okus ublažio joj je mučninu.

Upamti, ti zapravo nisi ovdje. Ovaj lik, to nisi ti. Netko drugi korača ovim prostorijama u bijelim cipelama na petu, u crvenoj svečanoj haljini. Ne dopusti da te išta od ovog uznemiri.

Lumikki se uspravila. Nije se ovamo došla zabaviti. Došla je obaviti posao.

Nataliji nije bilo hladno. Mrtva je već 128 sati. Sto dvadeset i osam sati je smiješno kratko razdoblje za živu osobu. Za mrtvu je još kraće. Natalia je živjela dvadeset godina, tri mjeseca i dva dana. Mrtva će biti čitavu vječnost. U usporedbi s vječnosti, 128 sati je ništa.

Da je Natalia još uvijek bila živa, bi li se željela vratiti u trenutak kada ju je Boris Sokolov prvi puta kontaktirao? Natalia ga je susrela nekoliko puta s tadašnjim dečkom, dilerom koji se zvao Dmitri, i znala je da je Sokolov velika zvjerka u svom poslu. Nije bio veliki šef, ali ipak je bio šef. Imao je utjecaja. Sokolov je pozvao Nataliju da se pridruži njegovu timu. Navodno su trebali mladu ženu koja pristojno izgleda i kojoj mozak nije pomućen alkoholom ili drogama.

Bi li donijela drugačiju odluku? Da nije potvrdno odgovorila Sokolovu, nikada ne bi došla u Finsku, nikada ne bi upoznala Terha Vaisanena, nikada ne bi pokušala pobjeći s novcem i nikada ne bi dobila metak u trbuh. Ne bi sada bila mrtva na minus osamnaest stupnjeva zureći u prazno, blago rastvorenih plavih usana kao da se sprema nešto šapnuti.

Da je Natalia tada sve to znala, naravno da bi odbila. Ali znala je samo da ne želi odgajati kćer u stanu koji smrdi po plijesni i kroz čije kartonske zidove čuje burne svađe susjeda i jednako glasan pomirbeni seks. Tako da je pristala. Isti je tjedan Sokolov Nataliji sredio bolji stan za nju, njezinu majku i Olgu.

Prošla je godina dana. Natalia je prodavala drogu mladim, bogatim i utjecajnim Moskovljanima i počela se osjećati kao da je jedna od njih. Bila je mlada, bogata i lijepa.

Život je mogao biti dobar. Isplatilo ga se živjeti. No u devetnaest godina života Natalia je već naučila da će se svaki put kad nešto djeluje dobro dogoditi nešto što će to uništiti. Tada je u pitanju bila naredba da otiđe sa Sokolovom u Finsku kako bi ondje vodili posao. Zamišljala je da će doći u Helsinki odakle bi joj bilo relativno lako letjeti kući. Međutim, morala se preseliti u Tampere koji joj je od trenutka kad je stigla izgledao žalosno malen. Prije toga Sokolov je

polu vremena provodio u Moskvi, a pola u Tampereu, ali sada se i on za stalno preselio u Finsku.

Slijedimo naredbe Polarnog medvjeda, rekao je

Sokolov. To je bio prvi put da Natalia čuje to ime. Kasnije je bila pozvana na zabave Polarnog medvjeda i shvatila je kako je njezina uloga u cijeloj toj operaciji zapravo mala. Bila je beznačajni zupčanik koji se u tren oka može zamijeniti.

U Tampereu se Natalia osjećala posve izvan svog elementa. Pogrešno je govorila i pogrešno se oblačila. Njezin muf od zečjeg krzna i čizme na visoku petu ovdje su bili pretjerani. Ljudi su na ulici zurili u nju. Muškarci su joj pokušavali nuditi novac, ali ne za drogu, već za seks. Natalia je ponekad ogorčeno mislila kako je jedini način da se uklopi među mještane taj da nosi skijaško odijelo zimi, trenirku u proljeće i najesen, a da ljeto provodi na trgu Tammela i da sa šiltkapom na glavi i crocksicama na nogama jede krvavice.

Nije poznavala nikoga u gradu osim Sokolova i njegovih Estonaca. U početku je svake večeri zvala kući, malo slušala Olgin glas pa plakala dok nije utonula u san.

Ponekad je promatrala finske srednjoškolce koji su joj izgledali poput beba iako je od njih bila starija samo godinu dana. Pitala se kako bi to bilo živjeti poput njih. Ići u kafić poslije škole i razglabati o tome što znače riječi nekog zgodnog dečka ili što bi profesor mogao pitati u sljedećem testu iz povijesti. Razmišljati o mogućem studiju i o tome da uzme slobodnu godinu prije faksa. Sanjati o iseljavanju od roditelja, kupovini vlastitog čajnika i slaganju kreveta s onim plahtama marke Finlayson koje djedovi i bake poklanjaju kao dar za maturu. Proživjeti egzistencijalnu krizu jer ne zna što želi raditi kada odraste.

Tada je Natalia upoznala Terha koji je bio posve drugačiji od Sokolova i Estonaca iako je Sokolov rekao da je on »naš«. Detektiv iz odjela za narkotike koji se upleo u taj posao, krtica.

Terho i njegove hrapave ruke. Naklonost koju je Natalia osjećala prema njemu već pri prvom susretu. Bio je tako sramežljiv, tako sladak i nesiguran jer nije znao kako s njom razgovarati i kako je dodirnuti. Bio je posve različit od njezinih prijašnjih dečki i svih drugih

muškaraca koji bi je odmah ugurali u neki kalup, zaokrenuli je poput lutke u pozu koju su željeli.

Je li to bila ljubav? Činilo se poput ljubavi. Natalia se uz njega osjećala sigurnom. Terho je govorio o svom domu, obitelji, normalnom životu. Natalia je znala da i ona želi takav život. Ne ovu tajnovitost, strah, osjetljive membrane u nosu i tragove igala na preponama. Obećao je da će nešto srediti za nju, da će joj pomoći. Natalia mu je dugo vjerovala, ali nikada se ništa nije dogodilo. To su bila prazna obećanja, ista poput obećanja svih drugih muškaraca u Natalijinu životu.

Riječi koje se pretvore u laž istog trena kad izađu iz usta.

Natalia je do sada već trebala naučiti. Može vjerovati samo sebi. Mora donositi svoje odluke i snositi njihove posljedice.

Zato je odlučila iz Sokolovljeve kuće uzeti 30000 eura namijenjenih Terhu i nestati. Smislila je plan. Ukrala je Sokolovljev rezervni ključ što on nije primijetio. Pronašla je skrovište na selu. Trebalo je biti lako. U nedjelju se Sokolov i Estonci nisu trebali vratiti do večeri, ali vratili su se ranije. Zbog toga je Natalia Smirnova sada bila mrtva i gola u mraku.

Snosila je posljedice svojih odluka, posljedice koje su bile gore nego što je mogla zamisliti.

Natalijin život kao da je bio niz naizgled neizbježnih pogrešnih odluka. Pogrešne odluke servirane su joj kao ispravne, nuđene na srebrnom pladnju mirišući poput ruža. Ona nikada nije pogledala ispod pladnja ili dalje od osobe koja ga je držala i nije u pozadini vidjela bijeli snijeg poprskan crvenim kapljicama.

Zbog toga je Natalia Smirnova sada ležala sama u hladnoći koju nije osjećala.

Isto kao što je ležala i proteklih 128 sati.

No čak joj ni smrt nije donijela mir. Boris Sokolov smislio je još jedan način da je iskoristi.

Lumikki se žurno spuštala u podrum. Povremeno se osvrnula da vidi je li je muškarac slijedio. Nije, hvala Bogu. Uspjela ga se riješiti.

Degustirala je desetke različitih delikatesa serviranih na švedskom stolu kad ju je muškarac koji joj je ranije pristupio iznenadio s leđa i zahtijevao da objasni svoj nestanak.

»Ponekad je nemoguće shvatiti zašto žene rade ono što rade«, odgovorila je koketno.

Muškarac je predložio da odu na kat i pomnije istraže kakve još ženske varke skriva. Lumikki ga je zamolila da je prvo pusti da se najede. On je dlanove spustio na njezine bokove i rekao kako bi bilo šteta uništiti takav divan i vitak struk prekomjernom proždrljivošću. Lumikki je odgovorila da cijeli dan nije jela i da bi mu vjerojatno bilo draže da se ona ne onesvijesti. Muškarac se nasmijao.

»Sigurno si prava divlja mačka.«

Da, izgrebat ću ti oči, pomislila je Lumikki, ali njemu je odgovorila samo tihim mijaukom. Zatim ga je preduhitrila tako da mu je predala svoj tanjur i rekla da ide napudrati nos. Ostao je stajati sa zadovoljnim izrazom lica očito smatrajući kako drži zajam da će se Lumikki vratiti. Budala.

Lumikki se osvrnula u podrumu. Ravno pred njom nalazila se velika kuhinja u kojoj su, ako je suditi prema zvukovima, kuhari radili punom parom i spremali nova, svježja jela. Čula je cvrčanje tava, sjeckanje noževa na daskama i izvikivanje naredaba koje su nadglasavale buku. Konstantan red konobara i konobarica prolazio je kroz dvostruka vrata noseći pladnjeve, zdjele i velike posude. Lumikki je gledala kako hrana nestaje iz vida.

Samo je nekoliko puta ugledala Elisina oca, uvijek je nestao kad bi ga pokušala slijediti.

To kao da je bio znak i odjednom je začula glas Terha Vaisanena iz obližnjeg hodnika. Razgovarao je s nekim na engleskom. Glas druge osobe isto joj je bio poznat, ali nije se mogla sjetiti odakle.

Glasovi su joj se približavali. Lumikki se sjetila. Čula je glas drugog muškarca dok su je lovili kroz šumu. To je Rus.

Lumikki je razmislila. Da ostane na mjestu i da se pretvara da je izgubljena ili znatiželjna te da je zbog toga u podrumu? Oni je neće prepoznati. Međutim, privući će njihovu pažnju. Nalazila se na pogrešnom mjestu, odmah će je vidjeti, a to baš nije pametno s obzirom na ono što je smjerala. Stvarno nije željela da je netko od njih kasnije prepozna na ulici.

Lumikki je pokušala otvoriti najbliža vrata. Bila su otključana. Oprezno je zavirila unutra, ali prostorija je bila prazna. Vidjela je samo nekoliko velikih škrinja za zamrzavanje i naslagane plastične sanduke s alkoholom. To je vjerojatno neko dodatno skladište. Ušla je kako bi pričekala da Vaisanen i Rus produže dalje.

Ali nisu. Stali su.

»Želim ti nešto pokazati«, čula je kako Rus govori na engleskom.

Osvrnula se. Nije bilo stražnjih vrata. Nije bilo nikakvog skrovišta. Nikamo nije mogla otići i nije mogla izaći.

Tu su bile samo ledenice.

Podigla je poklopac najbliže škrinje, udahнула i brzo je zatvorila.

Osjetila je da će povratiti. Ruke i noge su joj drhtale. Međutim, nije imala vremena stajati i razmišljati o tome što je vidjela. Zabava je bila prepuna stravičnih rekvizita, ali ono što je bilo u zamrzivaču bilo je stvarno. Lumikki je zavirila u susjednu škrinju i odahnula. Na dnu je ugledala samo nekoliko paketa zamrznutog graška. Isključila je ledenicu. To joj neće puno pomoći, ali barem neće odmah izgubiti svu tjelesnu toplinu kad se škrinja počne

naprezati da rashladi pedeset i pet kilograma mesa koje je naglo ubačeno s temperature od 36,3 stupnjeva na -18 stupnjeva.

Lumikki je vidjela da se vrata otvaraju.

Uskočila je u ledenicu i čučnula što je udobnije mogla pa zatvorila poklopac u trenu kad su muškarci ušli u prostoriju.

Istoga trena hladnoća ju je počela ujedati za голу kožu. Čini se da ni u zatvorenom nije mogla pobjeći od ledene hladnoće. Ova je zima ukleta.

Terho Vaisanen bio je nestrpljiv. Nije mu sada bilo do Sokolovljevih igrica. Trebao je vremena da osmisli strategiju kojom će nagovoriti Polarnog medvjeda da zaslužuje poštenu otpremninu. Sve su glasine ukazivale na to da se Polarnog medvjeda ne može ucijeniti

niti mu se može prijetiti. Nitko u tome nije uspio, premda su mnogi pokušali. Morat će pregovarati.

»Gdje je Natalia?« upitao je Terho, i dalje su razgovarali na engleskom.

Boris Sokolov je iskesio zube. To je vjerojatno trebao biti osmijeh.

»Baš sam ti to želio pokazati«, odgovorio je. »Tvoja Snježna kraljica je ovdje.«

Vaisanen je zapanjeno gledao kako Sokolov otvara poklopac najbliže ledenice.

Lumikki je čula da se Elišinom tati diže želudac i znala je što je upravo vidio. Ta će mu slika vjerojatno ostatak života ostati urezana u pamćenje. Materijal za buduće noćne more.

Mlada žena u zamrzivaču, gola i mrtva.

Imala je otvorene oči, lice joj je bilo plavo, usne prekrivene tamnom, sasušenom krvi. U trbuhu je imala golemu rupu.

»Što... što si joj to napravio?« čula je kako Elisin otac pita drhtavoga glasa.

»Mislio sam da si kao policajac već vidio mrtvo tijelo.«

»Ali zašto?«

»Stvarno želiš reći da nisi znao? Natalia je pokušala pobjeći s novcem. S tvojim novcem. Našim novcem. Zaustavili smo je. Sigurno si to zaključio kad si dobio vreću punu krvavog novca.«

»O kakvom to novcu stalno govoriš?«

»O tvojoj naknadi.«

»Kvragu, stalno ti govorim da nisam dobio novac.«

»To je tvoj problem, a ne naš. Mi smo ga isporučili dvadeset i osmog veljače, kao što smo se dogovorili. Tri puta godišnje, na dane koje si ti odredio. Samo smo ga ovaj put donijeli do tvoje kuće, nismo ga sakrili u šumi. Mislili smo da ćeš cijeliti tako dobru uslugu.«

»Ovo je... mučno.«

»To je stvarnost. Nismo si mogli dopustiti da Natalia ode s novcem. Mogli smo pretrpjeti gubitak trideset tisuća eura, ali ne i mogućnost da nas ona izda.«

»Ja ne... ja... « Elisin je tata ostao bez teksta. »Ne želim više imati nikakve veze s tobom ili tvojim ljudima. Nikada. Je li to jasno? Ovo se nije trebalo dogoditi. Nitko nije trebao umrijeti.«

»Oh, ali jesu. Prvo Natalia, a zatim Viivo.«

»Viivo Tamm?«

»Ljudi Polarnog medvjeda. Nije bitno. Ponekad se takvo što jednostavno dogodi. Treba biti profesionalan oko toga. Uvijek postoje gubici. Pošiljke nestanu, novac se ukrade, ljudi umru. Sve je to dio posla.«

»Da pokušam biti profesionalan? Profesionalan? Prokletniče. Ubio si ženu!«

Lumikki je čula kad je Terhu Vaisanenu pukao glas. Bio je na rubu hysterije. Osjetila je kako joj prsti trnu. Nožni prsti su joj već utruli. Srećom, imala je dosta kisika u zamrzivaču. Zasad.

»Riješio sam se nepouzdanе zaposlenice. I evo ti jedan mali savjet, Terho Vaisanen: dobro razmisli prije nego što mi počneš sрати. Dovoljna je jedna moja naredba i ležat ćeš ovdje kraj svoje kurvice. Tko zna, možda to čak i sam učinim.«

Vaisanen se nasmijao, ali smijeh mu je bio prožet očajem.

»Trebaš me. Već me deset godina trebaš.«

»Naš je dogovor savršeno funkcionirao. Ti si nam pružao informacije, a mi smo tebi zauzvrat otkrivali određene podatke. Naša trgovina drogom je cvjetala, a statistike tvog odjela za narkotike nikad nisu bile bolje. Svi smo bili na dobitku. Samo meni možeš zahvaliti na svojem promaknuću. Ali slušaj me dobro, ja tebe ne trebam. Ti si nebitan. U bilo kojem trenutku mogu pronaći novoga doušnika.«

»Drago mi je što tako misliš jer ja sam završio s time.«

»Ja odlučujem kada ćeš završiti.«

»Ne, Borise, neće to tako ići. Ovako će biti: ja odlazim, a ti tu ništa ne možeš.«

Lumikki je slušala dok se neugodna tišina protezala između dva muškarca.

»Hmm«, rekao je konačno Sokolov. »Kako mogu biti siguran da nećeš prepjevati ako prestaneš raditi s nama?«

»Morat ćeš mi vjerovati.«

»Ne, ja ću ti reći. Mogu ti vjerovati zato što, ako ikada pogaziš riječ, svoju ćeš lijepu kćer pronaći kod kuće u zamrzivaču baš kao što je sada Natalia.«

»Gade prokleti.«

Lumikki je čula natezanje kad je Elisin tata napao Sokolova. Trenutak kasnije začula je povik pa tišinu.

»Nisam pretjerivao kada sam rekao da te i sam mogu srediti ako treba.« Sokolov je bio zadihan.

»Dobro. Dobro. Jasno mi je. Makni to. Žao mi je što sam planuo.«

»Upamti. Tvoja kći u zamrzivaču. Prisjeti se toga ako ikada pomisliš učiniti nešto glupo. Ostvarit ću tu prijetnju tako brzo da će ti se zavrtnjeti u glavi. Znaš da sam ja čovjek od riječi.«

Lumikki je začula kako se otvaraju vrata i muškarci su izašli.

Konačno. Počela je ozbiljno trnuti od hladnoće i dobivati ozeblina na mjestima gdje joj je koža dodirivala ledenicu. Lumikki je podigla ruku da otvori škrinju.

Vrata su se opet otvorila. Začula je korake dvije osobe. Napeti razgovor na finskom.

»Ne razumijem kako su tako brzo ispili toliko alkohola. Upijaju ga poput spužava.«

»Navikni se. To je tek početak. Trebaš vidjeti kako će to izgledati poslije ponoći.«

Konobari, brzo je zaključila Lumikki.

»Što sada najviše trebamo?«

»Pjenušac. Njega uvijek najviše piju u početku. Poslije prijeđu na bijelo i crno vino, u jednakim omjerima. Možda po ovakvoj zimi malo više piju crno vino. Poslije ponoći uglavnom prelaze na nešto žešće, viski i slično. Ispiju i začudno mnogo ruma. Te, naravno, votke. Neki cijelo vrijeme piju isto, ali većina voli raznolikost.«

Daj uzmite šampanjac i izlazite odavde, požurivala ih je Lumikki u mislima. Oдите brbljati nekamo drugamo.

»Ma super. Netko je opet naslagao crno vino na pjenušac, iako sam jasno rekao da pjenušac ide na vrh, a vino ispod. Kao što sam rekao, crno vino počnu piti tek kasnije.«

»Nije bitno. Hajde, nema veze. Maknut ćemo ga.«

»Meni je bitno. Sve će nam se obiti o glavu ako ljudi ne znaju slijediti jednostavne upute. Gle, nemaš pojma kakav ćeš kaos ovdje vidjeti prije kraja večeri. To je pandemonij. Stalno ćemo nositi pića, a ipak će ga ponestati. Probaj ti pronaći ovdje stari konjak kad neka budala zezne sustav slaganja.«

»Dobro, jasno mi je. Idemo to srediti.«

Lumikki je osjetila zahvalnost prema drugom konobaru što je preuzeo inicijativu kad je čula da pomiču sanduke. Boce su prigušeno zveckale.

»Ne na pod. I tamo će samo smetati. Staviti ćemo ih na ovu ledenicu.«

»Ima li unutra nečeg bitnog? Nečeg što bismo uskoro mogli trebati? Ne želim ove sanduke razvlačiti po cijeloj prostoriji. Stvarno su teški.«

»Unutra je samo nekoliko paketa smrznutog povrća. Provjerio sam prije sat vremena.«

»Možda bih se ipak trebao uvjeriti.«

Lumikki je čula kako je jedan od konobara primio ručku.

Nemoj je otvoriti. Nemoj, nemoj, nemoj. Zatim je nešto teško zveknulo po poklopcu škrinje. »Hej, jesi ti lud? Mogao si mi zgnječiti prste.« »Da, ali nisam. Hoćeš li mi pomoći ili sve moram sam napraviti?« »Smiri se.«

Još jedan udarac po poklopcu. Pa treći. I četvrti. Četiri puna sanduka boca crnog vina.

»Hajde sada dohvati pjenušac.«

Zveckanje boca kad je svaki konobar dohvatio jedan sanduk. Koraci koji se povlače prema vratima.

»Hej, samo malo«, rekao je jedan od njih i okrenuo se. Koraci su se opet približavali škrinji. Začula je škljocaj i ledenica je počela brujati.

»Netko ju je, izgleda, zabunom isključio. Moraju biti uključeni čak i kada je unutra samo nekoliko vrećica graška. Nikada ne znaš kada će netko odlučiti unutra ubaciti pola losa.«

Koraci su se opet udaljili prema vratima. Vrata su se otvorila i zatvorila. Lumikki je ostala sama u skladištu.

To jest, ako ne računa tijelo žene po imenu Natalia koja je ležala u susjednoj škrinji.

Uskoro bi se broj zamrznutih trupala mogao popeti na dva.

»Hajde! Potrudi se! Moraš ga upucati u glavu prije nego što te vidi! Stalno gubimo bodove.«

»Odbij. Dajem sve od sebe. Prestani me gnjaviti. Ne mogu se koncentrirati.«

»Sada! Sada! Pucaj! Pucaj, kvragu!«

»O, da. Gotov je.«

»Bravo. Tako treba.«

Elisa je osjetila kako joj glavobolja nabija u sljepoočnicama i zatiljku. Sjedila je ispred laptopa i zurila u crvenu točku koja se satima nije pomakla. To je vjerojatno bilo dobro. To je značilo da je Lumikki upala na zabavu. Da je ostala zarobljena u prtljažniku, do sada bi već nazvala ili poslala poruku. Elisa je odbijala razmotriti bilo koju drugu mogućnost, primjerice, da je vozač ili netko drugi otkrio Lumikki i da je prtljažnik sada njezino trenutno počivalište.

Prste je podigla do usana i počela gristi zanoktice. Ružičasti lak s crnim uzorkom odavno se ogulio. Zar je to bitno? Stvari poput noktiju i frizure sada joj nisu bili ni na kraj pameti.

»Mislim da bi ovoj sobi dobrodošao novi sloj boje. Što kažeš na crvenu? Hajde, uljepšaj mi dan!«

Sada je dosta. Elisi je prekipjelo. Otišla je do utičnice i izvukla utikač Playstationa iz zida. Nije se obazirala na Tuukkine i Kasperove proteste. Idite se kući igrati, ako samo to znate. Djeca.

»Daj, mogli smo oboriti rekord«, prigovorio je Kasper. »Rasturali smo.«

»Možete li se sada barem pokušati koncentrirati na ovo?« pitala je Elisa i pokazala na laptop.

»Daj, ljubavi. Slika se dva sata nije promijenila. I ako sve bude po planu, neće se niti promijeniti. Sada ne možemo napraviti ništa da pomognemo Lumikki. Misliš da joj možemo slati dobre vibre ili sličnu glupost ako dovoljno dugo zurimo u ekran?«

Tuukka je prišao Elisi s leđa dok je govorio i sada je položio ruke na njezina ramena. Elisa ih je ljutito otresla. Nije podnosila da je Tuukka sada dodiruje. Gadilo joj se sve na njemu. Nije mogla vjerovati da je

nekoć bila zaljubljena u njega, da je prije samo nekoliko dana mislila da bi opet mogli biti zajedno kad prođe dovoljno vremena i dokažu svoju privlačnost i poželjnost s dovoljnim brojem drugih ljudi. Da će oni biti ljubavna priča stoljeća.

Da nije bilo Tuukke, Elisa ne bi morala zuriti u crvenu točkicu koja predstavlja Lumikki. Ne bi morala sada biti u strahu za Lumikki ili svog oca. Tuukka je želio zadržati novac. Tuukka je smislio genijalnu ideju da ga operu u školi. Dobro, Elisa je znala da se ponaša nerazumno i da ustvari ne može ovog jadnog dečka, koji se ponaša poput kretena, kriviti za sve, ali bilo joj je lakše gađenje usmjeriti na Tuukku nego razmišljati o očevim manama.

Otac. Tata, kako ga je zvala. Oduvijek je bila tatina curica, pogotovo jer je mama putovala zbog posla otkad Elisa pamti. To je tata s kojim je izmišljala blesave igrice. Tata s kojim je dovlačila madrace, pokrivače i jastuke u dnevni boravak kako bi sagradili golemu utvrdu. Ponekad su i spavali u njoj. To je tata koji joj je pekao palačinke u obliku medvjedića i pjevao sladunjave pop pjesme s njom na sav glas. Tata kojeg njezino neumorno čavrljanje nikada nije zamaralo i kojeg njezine čudne mušice nisu frustrirale. Tata kojem je plakala kad joj je prvi put slomljeno srce. A jedva da je prošlo godinu dana od njihova zadnjeg maratona Ratova zvijezda koji bi uvijek završio međugalaktičkim ratom kokica. Mama bi samo kolutala očima.

Protekli su dani Elisi oduzeli tatu kojeg je oduvijek znala. Sada je umjesto njega dobila nekog čudnog muškarca koji je varao mamu s mlađom ženom i koji je upleten u nešto opasno i ilegalno. Elisa je željela da ga može pogledati u oči i pitati tko je on zapravo.

Bojala se za Lumikki, ali bojala se i onoga što će ona otkriti. Upravo joj je oduzet najsigurniji dio života, ono na što se uvijek mogla osloniti, i nije bila sigurna da može podnijeti još novih otkrića. Međutim, nije imala izbora.

Kasper je lupio prstom po smartphoneu i naglo podigao pogled.

»O ne. Upravo sam nešto shvatio.«

Elisi je brže zalupalo srce. »Što?«

»Sumnjam da tamo ljudima dopuste da zadrže mobitel. Polarni medvjed navodno je jako strog glede takvih stvari«, rekao je Kasper.

»I toga si se sad sjetio?« odbrusio je Tuukka. »Kako će nam onda javiti kako napreduje?«

Elisa nije izgubila živce. »Ne vidim zašto bi to bio problem za Lumikki. Smislit će neki način da nam javi da je dobro.«

»Čini se da joj stvarno vjeruješ«, rekao je Tuukka i ispitivački pogledao Elisu.

Više nego vama dvojici, pomislila je Elisa. Naravno da je bila zahvalna što ne mora ovu noć provesti sama u toj velikoj kući i gledati GPS lokator kako treperi na ekranu. No odlučila je da će, kad se sve to završi, zauvijek prekinuti prijateljstvo s Tuukkom i Kasperom. Više nikada neće biti sretan trojac kao prije.

Elisin pogled vratio se na crvenu točku koja je pokazivala lokaciju Garminovog GPS lokatora. On je navodno pomagao njezinim roditeljima kad je sama išla na trčanje, ali Elisa je sada osjećala samo jezu i krivnju znajući gdje se Lumikki nalazi. Što ona sada radi? O čemu razmišlja? Elisa je ovila plavi uvojak oko prsta pa vrhove kose gurnula u usta. Cuclanje kose smirivalo ju je još od djetinjstva. Znala je da to iritira Tuukku, ali nije ju bilo briga.

»Ako nam ne javi da je dobro...« Kasper je pustio da neizrečena misao ostane lebdjeti u zraku.

»Onda slijedimo prvotni plan«, rekla je Elisa i pokušala primiriti glas.

»Gdje se nalazi GPS?« pitao je Tuukka.

»Na njezinu bedru«, odgovorila je Elisa. »Na podvezici.«

»Što ako ga netko primijeti?« pitao je Kasper. »Kako znamo da ga netko nije otrgnuo, bacio u smeće i da Lumikki nije mrtva i zagurana u neki ormar ili bačena u šumu?«

Elisa je ustala stisnutih šaka. Jedva se suzdržala da ne raspali Kaspera.

»Da si smjesta prestao s time. Takve ideje nikome neće pomoći. Obojica začepite ako nemate ništa korisno za reći. Lumikki je na zabavi i dobro je i sve će teći prema planu. Da nas sada čuje kako paničarimo, vjerojatno bi umrla od smijeha.«

Tim je riječima Elisa odmarširala u kuhinju. Htjela je nešto da smiri živce. Pogled joj je završio na maminom stalku s vinima. Mama vjerojatno ne bi primijetila da jedna boca nedostaje. Nekoliko čaša vina ublažit će njezine misli i strahove pa će ih lakše podnositi.

Elisa je već čeznutljivo milovala grlo boce, ali predomislila se.

Ne, mora ostati prisebna. Mora biti spremna u slučaju da Lumikki zatreba njezinu pomoć.

U svakom je sanduku bilo šesnaest boca crnoga vina. Bila su četiri sanduka. U svakoj je staklenoj boci bilo 0,75 litara. Lumikki se sjetila da je negdje pročitala kako prazna boca vina teži 450 grama. Kada tome uračuna i same sanduke, na poklopcu zamrzivača stajalo je gotovo sedamdeset i sedam kilograma utega. To nije bila ugodna misao.

Lumikki je jednom u teretani uspjela na nožnom potisku podići 100 kilograma. Međutim, ovo nije bila sprava za vježbanje. Ovo je ledenica.

Lumikki je izula visoke pete. Utisnula je leđa što je udobnije mogla na dno škrinje i podigla stopala na donju stranu poklopca. Počela je gurati. Ništa se nije dogodilo.

Hipotermija: kada vam se tjelesna temperatura spusti ispod trideset i pet stupnjeva Celzija.

Simptomi: drhtanje, hladnoća, nedostatak koordinacije, grčevi u mišićima.

Središnja temperatura tijela nastavi padati i osjećaj hladnoće nestane, grčenje mišića prestane i počnete gubiti sposobnost rasuđivanja. Disanje i otkucaji srca se uspore. Kada temperatura padne ispod trideset stupnjeva, povećava se rizik od aritmije.

Mehanizmi za samoobranu tijela počnu tjerati toplu krv bliže vitalnim organima, a hladnu krv u ekstremitete. Izgubite kontrolu nad rukama. Kretanje postane otežano. Nepotrebno pomicanje ekstremiteta može potaknuti cirkulaciju hladne krvi, a kada ona dođe do srca, hlađenje mišića srca koje uslijedi može uzrokovati ventrikularnu fibrilaciju, pa čak i smrt.

Jake hladnoće nisu bile strane Lumikki. U jesen poslije prekida počela je redovito plivati u jezeru u sauni Zimskog plivačkog kluba. Što je voda bila hladnija, to je osjećaj bio bolji. Kad je prvi put uronila u rupu u ledu nakon što se jezero zaledilo, to je bilo jedno od najnevjerojatnijih iskustva njezina života. Plivanje zimi bilo je poput droge. Kad bi izlazila iz vode, sitni kristali leda klizili bi joj s kože,

toplina bi joj preplavila tijelo, a ona bi bila puna endorfina. Bio je to nevjerojatan osjećaj. Samo ste se poželjeli vraćati.

Lumikki se izdvajala u sauni. Većina redovnih posjetitelja bili su starci. Neki su nosili vunene kape u naparenoj sauni na 120 stupnjeva i svi su nosili službene šlapice za zimsko plivanje. Lumikki svoj par još nije kupila. Djedovi i bake uglavnom su je zvali »curica«. To je nije smetalo. Lumikki nikada u sauni nije vidjela osobu mlađu od dvadeset godina. Povremeno bi došla grupa tridesetogodišnjaka ako su imali lude momačke ili djevojačke večeri.

Rupa za plivanje, koja je bila otvorena cijele godine jer je voda neprestano tekla iz crijeva, obično je bila prilično mirna. Pravi su se plivači spustili u ledenu vodu bez vapaja ili stenjanja. Nekoliko su puta zamahnuli pa izašli, stali na trijem zgrade saune i pustili da im se para uzdiže s tijela. Lumikki je voljela taj trenutak. Rijetko je u životu osjetila nešto što bi nazvala svetim, ali nakon što je jednom posjetila saunu tjedan dana prije

Božića kada su lampioni gorjeli na trijemu, zvijezde blistale na nebu, kada su joj stanice u tijelu bile posve razbuđene nakon kupanja, osjetila je kako je preplavljuje neobična zahvalnost. Mješavina žudnje, melankolije i sreće u kojoj je bilo i zrno nečeg svetog. To je bila njezina božićna misa, promatranje zvijezda i smreka koje su nepomično i ozbiljno stajale, grana otežanih od teškoga snijega.

Dok je povremeni skok u ledeno jezero bio dobar za zdravlje, ležanje u zamrzivaču to nipošto nije bilo. Voda od nula stupnjeva nije ista kao lijes u kojem je minus osamnaest stupnjeva.

Lumikki je sada zažalila što je tako pažljivo slušala na satu zdravstvenog odgoja. Zabranila je mozgu da razmišlja o svemu što će joj nedostatak kisika učiniti. Mora se samousredotočiti na to da gurne taj poklopac. Isto joj je hoće li previše pomicati ekstremitete ili će prebrzo iskoristiti sav kisik u ledenici. Ili će se osloboditi ili će umrijeti.

Noge su joj bile poput dva zaleđena trupca.

Duboko je udahnula, napela sve mišiće na tijelu i počela je gurati.

Poklopac se malo pomaknuo. Premalo. Lumikki je napustila snaga i poklopac se opet spustio na mjesto.

Suze koje nije mogla kontrolirati navrle su joj na oči iako je plakanje bilo zadnje što je sada željela. Osjećala se posve beznadno. Tako je glupo i besmisleno ako sve sada završi ovdje. Nije željela umrijeti. Baš je počinjala misliti kako se život isplati živjeti otkako se preselila u Tampere.

Snjeguljica u staklenom lijesu. Spava vječni san.

Ne, ova priča neće tako završiti.

Lumikki se sjetila kakva je bila u djetinjstvu. Pomislila je na djevojku u kakvu je odrasla. Nikada se nije predala. Čak ni kada je bilo najteže.

Malo je promijenila položaj. Čvrsto je zatvorila oči i usredotočila svu svoju snagu na mišiće nogu. Nije valjda uzalud radila sve one čučnjeve, iskorake, nožne potiske i trčanje uzbrdo.

Gore joj mišići? Neka gore. Bol je samo slabost koja napušta tijelo. A sada još jedna runda. Pjevaj uz muziku ako ti to pomaže!

Lumikki je gurala, gurala i gurala. Kvadricepsi su joj drhtali. Bol joj je žarila u bedrima. Neobični uzorci bljeskali su joj pred zatvorenim kopcima.

Osjetila je kako se poklopac podiže. Nije stala, mišićima nije pokazala nimalo milosti. Čula je pomicanje sanduka. Čula je kako se naginju i padaju na pod. Čula je kako se staklo razbija.

Zvuk razbijenoga stakla bio je poput začaranih zvona kojima zveckaju vile. Najslađi zvuk na svijetu.

Sada je mogla ustati i otvoriti poklopac do kraja. Drhtala je od hladnoće i umora. Pod je bio prekriven crnim vinom i komadima stakla. Ponovno je obula cipele i izvukla se iz škrinje. Prednost cipela na petu bila je ta da je samo mali dio potplata dodirivao tlo. Oprezno je stala između dva komada stakla i polako krenula prema vratima.

Tek je sada shvatila da je vjerojatno mogla zvati nekoga upomoć. Vjerojatno bi je netko

čuo.

To joj uopće nije palo na pamet. Nikada nije zvala upomoć.

Boris Sokolov promatrao je goste koji su se počeli sve više opuštati. Polako je ispijao Jack Daniels, omiljeni viski. Polarni medvjed se sjetio. Sokolov sada nije radio pa se mogao usredotočiti na piće i na pogled. Preljepe žene - njih je uvijek volio gledati. Međutim, osjetio

je ubod melankolije shvativši da je dovoljno star da tim ženama bude otac. Neka od njih mogla bi mu praviti društvo na jednu noć, ali ne duže od toga. Sokolovljeva šansa da ima normalnu dugotrajnu vezu je davno prošla. Čekali su ga deseci godina u kojima će mu jedini prijatelj na kojeg se može osloniti biti Jack.

Polarni medvjed na ovim zabavama nije dopuštao ništa ilegalno. Bila je to posve razumna mjera opreza. Ako policija jednoga dana izvrši raciju, neće biti razloga da itko nastrada. Ovo more alkohola je savršeno legalno.

Ponekad je Sokolov mrzio droge. No, davale su mu posao i ugodan život. Lijepu kuću i susjede koji mu nisu bili preblizu. Utjecaj. Žene. I ne, nije bio toliko trezven da odbije nekoliko lajni kada bi se pružila prilika. Ali nikada ga nije zanimala igla.

Međutim, živio je pod neprestanim stresom. Morao je osigurati da pošiljke stignu u Finsku. Morao je rješavati distribuciju, paziti na dilere, nalaziti nove klijente i brinuti da se stari klijenti ne izlaju. Stalno je morao žonglirati. Loptice su neprestano padale na pod.

Prije je bilo dovoljno samo sve druge Sergeje, Jorgeje, Mahmude i Petterse otjerati sa svoga teritorija, ali sada su se borili i protiv .comova i @hotmailova također. Dizajnerske droge su uhvatile korak s običnima, u nekim su ih slučajevima i prestige. Da njih nabavite, trebali ste samo sjesti za računalo, otići na neku ilegalnu nizozemsku web-stranicu, unijeti narudžbu i čekati da vam stigne poštar. Borba protiv njih bila je beznadna.

Ideja Polarnog medvjeda bila je da su njihova ciljana skupina bogati, lijepi i uspješni, i to je bilo super, ali u praksi nemoguće za provesti. Kako bi spojili kraj s krajem, morali su prodavati i ljudima koji su bili u takvom minusu da su mogli plaćati samo gotovinom. Ljudima koji su već prodali računala ili ih zamijenili za drogu. Ljude čije je bankovne račune socijalna služba motrila poput jastreba. Kojima online naručivanje droge nije bila moguća.

Da posao nije bio tako opasan, Sokolov ne bi morao ubiti Nataliju. Na neki svoj način bilo mu je stalo do nje više nego što je i sam sebi priznao. Čak je dopustio njezino nalaženje s Terhom Vaisanenom iako je to bio rizik.

Boris je to sam sebi opravdao, govoreći si da je veza s Natalijom samo još jedno oružje kojim će moći ucjenjivati Vaisanena ako to u

budućnosti bude potrebno. Glupog policajca koji se zaklinjao da je gotov s poslom. Vidjet ćemo. Boris je bio uvjeren da će Vaisanen dopuzati natrag i moliti da ga opet prime. Boris će, naravno, pristati, ali imat će određene uvjete. Dopuštali su svome ljubimcu iz Odjela za narkotike da previše lagodno živi. Vaisanen je izgledao iznenađujuće iskreno kad je tvrdio da nije primio novac. Možda je čak govorio istinu. Možda je netko usred noći iz vrta ukrao plastičnu vrećicu. Borisa to nije zanimalo. Novac je bio namijenjen Vaisanenu, tako da Boris neće noćima razbijati glavu oko toga. Važnije je bilo to što se činilo da je i Vaisanen prebolio tu isplatu. U budućnosti neće dobivati ni približno tako velike svote.

Da je Natalia samo bila poslušna. Čekala ju je dobra, sigurna budućnost. Mogla je postati Borisova desna ruka. No postala je nemirna i počela je sanjariti. Boris je to vidio na njoj, osjetio je to na njezinu licu i u boji glasa. Dovoljan mu je bio jedan odlazak u Moskvu i Natalijin brat mu je priznao sestrin plan.

Boris je mogao osujetiti Natalijine planove tako da novac ne ostavi u svojoj kući. No želio ju je iskušati, provjeriti koliko je odana. Kazaljka je prešla u minus iako se on do samoga kraja nadao da će se ona opametiti. Natalia mu nije ostavila drugog izbora osim eliminacije. Šteta. Boris se stvarno nadao da ga, od svih ljudi na svijetu, Natalia neće razočarati.

Gladak i topao Jack Daniels klizio mu je niz grlo. No Boris je ipak nekoliko puta morao progutati slinu.

Sutra će se riješiti tijela.

Sada nije vrijeme za prljave poslove.

Bližila se ponoć. Zabava je postala glasnija i življa. Glazba je treštala. Više se nisu pili pjenušci, već žestoka pića. Ženama je počela blijedjeti šminka. Muškarci su olabavili kravate.

Međutim, još nije bilo vrijeme za pravi raspašoj, gosti još nisu zaboravili na svaki stid, nalijevali se besplatnim alkoholom, započeli tučnjavu ili nestali na kat kako bi se »odmorili«. Još se čekao vrhunac večeri.

Dolazak Polarnog medvjeda.

I Lumikki je ostala iz toga razloga. Nakon što je pobjegla iz ledenice, otišla u ženski toalet, skinula haljinu, nadvila se nad zahod pa pustila tuš iz bidea kako bi joj topla voda tekla po rukama i nogama. Polako joj se u ruke i noge vratio osjet. Osušila se papirnatim ručnicima, obukla haljinu i popravila šminku koja je ostala u začudno dobrom stanju. Možda bi Elisa zaista mogla razmisliti o karijeri vizažistice. Tako je dobro našminkala Lumikki da je šminka ostala postojana i nakon jela i pića, pa čak i nakon smrzavanja.

Na ljute poglede žena koje su čekale u redu ispred toaleta odgovorila je samo izvijanjem obrve.

Lumikki je mogla otići. Ostvarila je svoju misiju. Znala je da Elisin tata radi s dilerom po imenu Boris Sokolov. Znala je da daje informacije Sokolovu i da skriva informacije od policije u zamjenu za novac. Znala je da se u zamrzivaču u podrumu nalazi tijelo žene po imenu Natalia i da ju je Boris Sokolov ubio. Najvjerojatnije ima dosta podataka da Sokolov završi u zatvoru. I Elisin tata isto, ali tu nema pomoći.

No Lumikki je ipak ostala. Neće utožiti znatiželju sve dok ne ugleda tog mitskog, legendarnog lika o kojem svi šapuću. Stoga je nastavila prolaziti bajkovitim prostorijama, koje kao da su se protezale u beskraj.

Jedna je soba bila posve ružičasta. Ta bi se Elisi vjerojatno najviše svidjela. Možda ne bi, shvatila je Lumikki malo kasnije. Osjetila je blagu mučninu kad je primijetila da se između svih tih sljezovih kolačića, jednoroga, pupoljaka i čipkastih jastuka skrivaju razne

ružičaste seksi igračke, od delikatnih bičeva do golemih umjetnih penisa. Ovo je stvarno bila bajka za odrasle koja se mogla prilagoditi svačijem ukusu. Lumikki je nastavila dalje kad je u sobu uteturao par, činilo se da bi svakog trena mogli početi koristiti ono što soba nudi.

Što je ponoć bila bliže, to je atmosfera bila električnija. Svi su čekali. Svi su bili gladni. Odbrojavanje je počelo deset sekundi prije ponoći. Svi su se okupili u golemoj plesnoj dvorani na drugom katu. Ljudi su se gurali i nagurali.

Deset.

Lumikki se osvrnula i vidjela Terha Vaisanena kako u ruci nervozno vrti praznu čašu. Devet.

Glazba se stišala pa ugasila. Osam.

Svjetla su se prigušila. Gorio je samo projektor koji je strop osvjetljavao svjetlošću zvijezda.

Sedam. Šest. Pet. Četiri. Tri.

Lumikki je odjednom pomislila kako je situacija apsurdna i prasnula u smijeh. Ona je najobičnija tinejdžerica koja je slučajno ušetala u tamnu komoru u školi u pogrešnom trenutku.

Dva.

Ljudi više nisu izvikivali brojeve. Sada su ih izgovarali mirno, s poštovanjem. Jedan.

Sobu je ispunila tama. Svi su zašutjeli. Čulo se tiho zveckanje, zvuk zvonca na saonicama u daljini. Sa stropa su počele padati pahulje koje su izgledale poput pravoga snijega. Lumikki je jednu dotaknula i ona se rastopila.

Odjednom su sredinu prostorije obasjali jarki reflektori.

Dvije žene. Obje u kostimu Snježne kraljice. Taj im je opis pristajao tisuću puta bolje nego zamrznutoj Nataliji. Blizanke. Pojavile su se nasred prostorije kao da su se stvorile iz zraka. Lumikki im nije mogla odrediti godine. Mogle su imati dvadeset, mogle su imati pedeset. S te udaljenosti nije vidjela izdajničke bore na njihovim rukama i vratovima.

Dvoranom je zaorio pljesak. Žene su mahnule poput kraljica. Lumikki je primijetila da jedna od njih oko vrata nosi srebrni privjesak u obliku kristala leda. Druga je nosila srebrnog medvjeda.

Led i medvjed. Ledeni medvjed. Polarni medvjed. To nije jedna osoba već dvije. A opet su jedno.

Žene su pričekale da se pljesak stiša. Zatim su počele govoriti, cijelo se vrijeme izmjenjujući tako fluidno da Lumikki nije mogla pratiti koja im se od njih dvije obraća u kojem trenutku.

»Zima je čarobno vrijeme. Zato sam željela da tema ovoga slavlja budu bajke. Snovi, fantazije i noćne more. To su sve sastojci bajki. Prisutni ste ovdje jer vam se želim zahvaliti. Sudjelovali ste u stvaranju sna. Sna o društvu koje je elegantnije, učinkovitije i korisnije. Za nas ograničenja postoje kako bismo ih nadvladali, pravila postoje kako bi se promijenila, norme postoje kako bismo ih izazvali. Proslavimo! Zaboravite na tren ograničenja i očekivanja vanjskoga svijeta. Ovo je sve za vas. Život je za vas.«

U njihovim riječima nije bilo ničega za što biste se mogli uhvatiti. Nisu rekle ništa konkretno. Govorile su na engleskom bez naglaska. Čak i da je Lumikki imala diktafon, ne bi snimila materijal koji bi im naštetio. U što su te žene upletene? Zar one povlače konce kojima kontroliraju sve ove goste na zabavi? Koji je dio njihovih aktivnosti ilegalan?

Lumikki je pogledom preletjela po očaranoj gomili i shvatila da to vjerojatno nikada neće otkriti. Stvarne aktivnosti Polarnog medvjeda bile su poput lažnoga snijega koji pada sa stropa. Ako ih pokušate uhvatiti, one se rastope i nestanu.

Nikada ne bi imala šanse protiv tih ljudi. Žene su možda samo fasada. Nitko ih neće uhvatiti. Nitko im ništa ne može.

No Lumikki se može pobrinuti da Boris Sokolov završi iza rešetaka. Događaji koji su započeli otkrivanjem novčanica zamrljanih krvlju u tamnoj komori će se razriješiti. To će biti dovoljno.

Sada je poželjela otići kući.

»Ne trebam ogledalo da mi kaže tko je najljepša žena na ovoj zabavi.«

Lumikki je osjetila topli dah na uhu, a čvrste ruke zgrabile su je za struk. Opsovala je ispod glasa. Njezin ju je gonitelj opet pronašao i uspio je stisnuti u iznenađujuće jak stisak i to baš u trenutku kad je planirala otići. Po njegovu je dahu znala da je ispio više čašica konjaka. Čvrstoća njegova stiska obznanila joj je da se neće uspjeti izmigoljiti iz njegovih ruku. Ako pokuša, samo će privući neželjenu pažnju.

»Pobojao sam se da si nestala. To bi bilo neprihvatljivo. Nažalost, ranije smo bili prekinuti«, šapnuo je muškarac i utisnuo široka prsa u Lumikkina leđa.

Ima barem 90 kilograma, zaključila je Lumikki. Mogao bi biti iznenađujuće snažan ako ga isprovocira. Sada je vrijeme za drugačiju taktiku.

»Nisi se valjda već ohladila od mene?«

Srećom, nisam se ohladila, pomislila je Lumikki.

Okrenula se i pogledala muškarca u lice. Oči su mu bile krvave. Negdje je ostavio sako. Velike tamnoplave mrlje širile su mu se ispod pazuha na svijetloplavoj košulji. Malo je olabavio kravatu. Primila ju je puna lažnog samopouzdanja, privukla usta do njegova uha i šapnula: »Hajdemo gore otkriti ima li ova priča sretan kraj.«

Zagrizla mu je usnu resicu i potisnula gađenje. Može ona igrati i ovu ulogu.

Muškarčevim se licem proširilo zadovoljno rumenilo i oblizao je usne.

»Što još čekamo?« pitao je.

Uspinjući se uz stepenice, Lumikki je osjećala kako muškarčev pogled počiva na njezinim leđima. Nema smisla pokušati pobjeći. Noge su joj malo podrhtavale, ali prisilila se da zamamno njiše bokovima pri hod. Kako bi to izgledalo da se zaista uspinje stepenicama ispred osobe s kojom želi biti, da zatvori vrata iza njih i zaključa ostatak svijeta s druge strane? Miris mlijeka za sunčanje i

kože ugrijane zrakama sunca. Trčanje uz drvene stepenice kolibe na doku i smijeh. Koraci koji je prate. Trnci uzbuđenja dok sluša kako joj se približavaju.

Prisjećanje je besmisleno. To je bilo prošlo ljeto. Prije čitave vječnosti.

Sada je sadašnjost i ovo mora učiniti.

Lumikki je odvela muškarca u slobodnu sobu nasred koje je stajao veliki krevet sa željeznim uzglavljem.

Gurnula ga je na madrac. Bilo je važno da bude što samouvjerenija i hrabrija.

»Znao sam da si divlja mačka! Ali to je u redu. Pripitomit ću ja tebe. No mačkica se prvo može zabaviti«, rekao je muškarac i ležečke počeo skidati hlače. Lumikki je zatvorila pa zaključala vrata. Prišla je muškarcu koji ju je pokušao zgrabiti znojnim rukama.

»Pec, pec, maca se prvo želi poigrati, zar si zaboravio«, rekla je i gurnula ga na krevet.

Osjetila je olakšanje kad su njegove pijane oči bljesnule. Bio je prepušten njoj na milost i nemilost, barem na neko vrijeme. Lumikki se popela na krevet i zajahala svoju žrtvu, a on joj je odmah počeo gladno milovati bedra.

»Što je ovo... ?« pitao je muškarac i zbunjeno se namrštio.

Sranje. Lumikki je brzo zgrabila muškarčeve ruke i snažno ih povukla prema uzglavlju.

»Moraš biti dobar«, šapnula je držeći njegove zglobove lijevom rukom dok je desnom iz torbice izvlačila nešto rozo i pahuljasto.

»Oh, voliš vezivanje?« pitao je muškarac i nacerio se. Lumikki mu je stavila lisice na ruke i prikvačila ih za željezni okvir.

»Ne baš«, rekla je i ustala. »Ali nadam se da ti to voliš.«

Muškarcu je trebalo nekoliko sekundi da shvati kako se Lumikki nema namjere vratiti u krevet. Kad se to konačno probilo kroz njegov mozak natopljen konjakom, bijesno je zarežao, ali bilo je prekasno. Lumikki je već zaključavala vrata na izlasku.

Prišla je prozoru na kraju hodnika. Otvorila ga je, bacila ključ od sobe i ključ od lisica i gledala kako istog trena nestaju u snijegu. Sada ima jednu prepreku manje da se vrati kući.

Terho Vaisanen gledao je u tamu kroz veliki prozor.

Predao se shvativši kako nema šanse da Polarnog medvjeda nagovori da ga potplati i pusti. Ili Polarne medvjedice. Kako bi ih uopće trebao osloviti? Pokušao je razgovarati s tjelohraniteljem jedne od žena i zatražiti sastanak. Njegov je zahtjev odbijen. Objasnio je da je primio posebnu pozivnicu da se sastane s Polarnim medvjedom, ali tjelohranitelj mu je hladno rekao da to ništa ne znači. Da ne troši vrijeme misleći da bi Polarnog medvjeda zanimala nebitna osoba poput njega.

Kad se osvrnuo i promotrio ostale goste, shvatio je da je tjelohranitelj imao pravo. On je Polarnom medvjedu bio nebitan poput crva. Čak je i Boris Sokolov bio samo crv ili u najboljem slučaju muha. Svi su oni bili posve nebitni igrači u puno većoj igri.

Terho je mogao samo otići podvijena repa. Otići kući, zagrliti kćer i napisati ženi e-mail da mu nedostaje. Razmisliti kako će spajati kraj s krajem bez najvažnijeg izvora prihoda. Situacija nije beznadna.

Da, ima dugove, ali ima i posao. Kao i njegova žena. Mogu srezati svoje troškove. Naravno, morat će prestati s kockanjem, ali o tome već neko vrijeme razmišlja. Više ne treba novac da pomogne Nataliji jer Natalije više nema. Terhu su ruke počele drhtati i osjetio je mučninu kad se toga sjetio. Morao je pokušati ne misliti na to. Nije si mogao dopustiti da ga sada nadvlada bol. Morao je ostati racionalan. Morao je razmišljati praktično. Njegova kći ne mora uvijek imati najskuplje stvari. Usporit će, početi živjeti jednostavnije i provoditi više vremena zajedno kao obitelj, to će im činiti dobro. Živjet će normalnim životom, kao i svi drugi.

Životi normalnih ljudi ne uključuju odavanje informacija kriminalcima o tome kada i gdje će policija vršiti sljedeću raciju, koji dileri su doušnici, koji će kamioni biti zaustavljeni na granici ili koje se kampanje planiraju kako bi se zaustavila trgovina drogom. Životi normalnih ljudi također ne uključuju primanje informacija o drogi i kompromitirajuće podatke o nebitnim kriminalcima kojih se Sokolovljeva banda iz nekog razloga želi riješiti. Tijekom godina je Terho riješio sramotan broj zločina uz Sokolovljevu pomoć. Mislio je kako obojica imaju koristi od tog dogovora.

Sokolov je želio vladati trgovinom droge u Tampereu, a Terho je želio zaključati opasne dilere koji su prodavali lošu robu i čisti otrov

umjesto pravog proizvoda i koji su bili krivci za najveći broj smrti uzrokovanih drogom.

Umirivao je savjest govoreći si da Sokolov uglavnom prodaje ljudima koji kontroliraju svoju ovisnost i koji neće završiti na hitnoj zbog predoziranja. Povremeni korisnici. No već je dugo znao da je to samo djelomice točno. Sokolov je bio savršeno sretan uzimajući novac od ljudi kojima bi bilo puno pametnije da su djeci kupili kruh i mlijeko. Terho je samo odabrao gurati glavu u pijesak.

I sada je poželio gurnuti glavu u pijesak. Odjednom je bio posve premoren. Želio je otići.

U tom je trenu Terho primijetio mladu ženu čija mu je haljina ranije privukla pažnju. Sada je uočio i njezinu bijelu torbicu od perlica. Uglavnom nije znao ništa o ženskim torbicama, ali o ovoj je torbici znao puno. Bila je originalna Hermesova torbica i koštala je stotine eura. Znao je jer ga je Elisa dugo molila da joj kupi istu takvu torbicu što je i učinio za njezin rođendan.

Slična večernja haljina može biti slučajnost.

Slična torbica može biti slučajnost.

Oboje zajedno na istoj ženi ne može biti slučajnost.

Terho je prišao ženi u nekoliko koraka, čvrsto je primio za ruku i zahtijevao objašnjenje.

Boris Sokolov postao je znatiželjan kad je vidio kako se Terho Vaisanen svađa s nekom mladom ženom. Približio se i razumio dovoljno Vaisanenovog finskog da shvati kako on tvrdi da je toj ženi kupio haljinu i torbicu. A čini se i cipele.

Boris je frknuo. Izgleda da Natalia nije jedina žena na koju je Vaisanen trošio. To si više neće moći priuštiti. Boris se već okrenuo kad je čuo riječ tytar. Kći.

To je zaustavilo Borisa. Mozak mu je jurio sto na sat. Ako je djevojka u crvenoj haljini Vaisanenova kći, očito previše zna. Zna tko ju je lovio u šumi. Možda zna i za Nataliju. I novac. Zašto bi inače bila na zabavi?

Najbolje bi bilo popričati s njom i uvjeriti se da, poput oca, zna kako joj je najpametnije šutjeti.

Lumikki je pokušala osloboditi ruku iz stiska Elisina oca, ali očito je kao policajac bio naviknut na razgovor s ljudima koji odbijaju

suradnju. Imao je željezni stisak.

»Odgovori mi! Zašto imaš Elisinu torbicu?« Lumikki je vidjela da im se približava Boris Sokolov. Nešto u njegovu pogledu ju je preplašilo.

Vaisanen je bio neugodno blizu nje.

Onjušio je zrak. »Čak nosiš i njezin parfem!« odbrusio je.

Sokolov je bio udaljen samo tri koraka.

Lumikki je morala pobjeći.

Grubo je gurnula Elisinu torbicu na njegova prsa.

»Dobro, uzmite je. Nažalost, parfem ne mogu vratiti.«

Vaisanen je bio dovoljno zbunjen da malo popusti stisak. To je bilo dovoljno. Lumikki se otrgnula od njega i pojurila prema stepenicama. Čula je da Sokolov stiže za njom i da urla nešto na ruskom.

Na stepenicama je susrela konobaricu odjevenu poput Alise u zemlji čudesa koja je nosila nekakva mliječna pića. Možda White Russian. Lumikki se tiho ispričala pa gurnula njezin pladanj. Niz stepenice se razlila tekućina i razbijeno staklo. Čula je da se Sokolov poskliznuo i opsovao.

To je Lumikki pružilo nekoliko dodatnih sekundi. Brzo je izula cipele i pojurila kroz mnoštvo noseći ih u ruci. Do ulaznih vrata pa van. Nastavila je trčati puteljkom obasjanim svijećama.

Vatro, hodaj sa mnom. Sve se više osjećala kao da je u Twin Peaksu. Nedostajao je samo patuljak.

Sokolov je povikao stražarima na stepenicama.

»Zaustavite je!«

Muškarci su se okrenuli i blokirali joj put, bili su veliki poput ormara kroz koje se neće moći probiti.

Lumikki je naglo promijenila smjer. Sokolov ju je slijedio. Zdanje je sa svih strana okruživao visok zid. Lumikki je otrčala do najudaljenijega kuta. Bilo je mračno. Nosila je samo tanke najlonke i snijeg ju je peckao po tabanima.

Brzo je opipala zid prstima. Nije se imala za što primiti. Čak se ni majmun ne bi mogao verati po tom zidu. Međutim, pronašla je rupicu. Ugurala je petu jedne cipele u rupu, popela se i stala na cipelu. Zamalo je izgubila ravnotežu. Sokolov se približavao.

Zabila je i drugu cipelu u zid i uspjela se za još jedan visok korak. Sokolov je zgrabio porub njezine haljine.

Porub se poderao.

Peta se odlomila.

Cipela je pala u snijeg i samo je potpetica ostala zabijena u zid. Lumikki je izgubila oslonac pod nogama. Međutim, prstima se držala za vrh zida i uspjela se povući gore u trenu kad je Sokolov dotaknuo njezino stopalo.

Skočila je na drugu stranu i sletjela u nanos snijega. Sokolov se nije pokušao popeti preko zida već je odjurio, vjerojatno prema ulaznim vratima. Lumikki je potrčala kroz snijeg koji joj je sezao do listova. Haljina joj je s jedne strane bila poderana i otkrivala je cijelo bedro.

Dobro, pomislila je Lumikki trčeći. Sada se lakše krećem.

Trčanje po snijegu bilo je teško i hladnoća ju je ujedala zubima oštrim poput sječiva. Šuma je bila mračna poput najcrnje tame.

Sokolov je sve više zaostajao. Lumikki je ubrzala. Ovo je treći put u četiri dana da je netko naganja i da mora trčati po snijegu i hladnoći.

Tri pokušaja. U bajkama junaci uvijek imaju tri pokušaja. Prva dva ne uspiju, ali treći uspije. Znači li to da će ona uspjeti zauvijek pobjeći? Ili da će je gonitelj i konačno uloviti?

Treća sreća. Tri pokušaja i ispadaš. Koje je od toga čeka?

Lumikki je odjednom osjetila kako je nešto bolno grebe po goljoj nozi. Ignorirala je to. Samo je trčala, probijala se i išla dalje. Konačno je zvuk potjere utihnuo.

Lumikki je prešla prstima preko bedra i osjetila nešto toplo i mokro. Krv. Sokolov ju je upucao u bedro, no srećom, metak ju je samo okrznuo. Međutim, obilno je krvarila.

Lumikki nije željela razmišljati o tome.

Samo je trčala. Šuma ju je prigrlila poput tamne vode.

No sada je siroto dijete ostalo posve samo u velikoj šumi. Toliko se preplašila promatrajući beskrajno lišće na granama da nije znala gdje potražiti pomoć. Počela je trčati preko oštrog kamenja i kroz trnje. Divlje su zvijeri izvirile da je pogledaju, ali samo su prošle kraj nje i nisu joj naudile. Trčala je sve dalje dok su je god noge nosile, dok se nije spustio mrak.

Jednom davno živjela je djevojka koja je trčala sve dok je noge nisu odbile slušati. A zatim je nastavila trčati u mislima i snovima. Njezine vitke, jake i spretne noge skakale su preko snježnih nanosa ne ostavljajući za sobom tragove u mekom, bijelom snijegu. Trčala je onako kako trče oni koji znaju da su slobodni, koji znaju da ih nitko neće uhvatiti.

Lumikki je treperila u nekom stanju između svijesti i nesvijesti.

Više joj nije bilo hladno. Bilo joj je toplo. Na nekoj je razini znala da to nije dobro, ali nije je bilo briga. Ležala je na leđima u snijegu.

Pomislila je na krv koja joj s bedra curi u snijeg. Zamislila je kako će crvena stvoriti prekrasne spirale na bjelini, obojiti divan uzorak koji će se raširiti metar oko nje, dva metra, preko cijele šume.

Gledala se iz visine kao da lebdi deset metara u zraku. Crna kosa rasuta po snijegu poput aureole. Crvena večernja haljina, koja čak i razderana blista kao da je satkana od crvenih rubina. Isprepletene figure koje se šire i organski rastu.

Prekrasno. To nije ružno.

Debela. Ružna. Premršava. Ima čudne zube. Iritantan glas. Masnu kosu. Prljave cipele. Dlakave ruke. Glupa. Idiot. Kreten. Šupak. Kurva.

Odakle ti ta odjeća? Iz smeća?

Roditelji se vjerojatno srame da ih netko s tobom vidi u javnosti.

Da ja tako izgledam, nikada ne bih izašla iz kuće.

Sigurno si posvojena.

Nitko te neće htjeti poljubiti.

Nikome se neće sviđati netko poput tebe.

Zašto cviliš? Ako te boli, reci. Oh, boli te? Začepi ili ćeš stvarno saznati što je to bol.

Tako si ružna da zapravo izgledaš bolje s modricama.

Riječi, riječi, riječi, riječi, riječi, riječi, riječi, riječi. Fraze, rečenice, pitanja, povici. Štipanje, grebanje, udaranje, povlačenje, potezanje, guranje, udaranje.

Ti nisi to što oni govore. Ti nisi taj povik i ta uvreda. Te zločeste stvari koje oni ispljunu poput žvakače gume bez okusa, to nisi ti. Ti nisi udarac i masnica koju oni uzrokuju. Ti nisi krv koja ti teče iz nosa. Nemaju kontrolu nad tobom. Ti nisi njihova.

U tebi uvijek postoji dio koji nitko drugi ne može dotaknuti. Ti si ti. Pripadaš sebi, a u tebi postoji cijeli svemir. Možeš biti što god poželiš. Možeš biti bilo tko.

Ne boj se. Više se ne moraš bojati.

»Više se ne moram bojati«, šapnula si je Lumikki tiho.

Topli oblačak zraka izašao joj je iz usta.

Još je uvijek pamtila njihova lica. Glasove djevojčica i njihov smijeh koji je odjekivao, odjekivao i odjekivao školskim hodnicima, čak i kada bi škola završila, a hodnici se ispraznili.

Posebno je dobro pamtila mirise. Prvih godina sladunjave arome mirisnih gumica. Zatim miris slatkiša koje su potajno jele pod odmorom, tvrde bombone od maline i slatkog korijena. Dahnule bi joj u lice taj spoj slatkog i slanog. Sjajilo za usne od karamele, manga i pepermint. Parfem od vanilije iz Body Shopa, prvi koji su im majke dopuštale da nose u školi. Zatim kasnije, pravi parfemi koji su se mijenjali ovisno o danu, raspoloženju, odjeći i trendovima. Escadin miris sezone.

Naučila ih je prepoznavati brzo i precizno, nanjušila bi ih iz daljine i znala kada će se pojaviti iza ugla. Ponekad je to pomoglo. Ponekad je imala vremena nestati i sakriti se tako da je ne uoče. Uglavnom nije. Zatim je naučila koliko joj stvarno može pozliti od mirisaparfema kada se taj smrad pomiješa sa znojem ili kako smrdi neoprani pisoar u muškom zahodu kada vam u njega gurnu glavu i narede da poližete hladan, tvrdi porculan.

Pamtila je njihova imena. Uvijek će ih pamtiti.

Anna-Sofia i Vanessa.

To je trajalo od prvog do sredine devetoga razreda. Svake su godine njihove ruke postajale snažnije, riječi okrutnije, udarci bolniji. Lumikki nije znala zašto su odabrale nju. Možda im se nasmiješila na pogrešan način ili se uopće nije nasmiješila. Možda je u krivom trenutku imala krivi ton glasa. Nije bilo važno. Brzo je naučila da nikada neće moći promijeniti sebe ili svoje ponašanje tako da bude

dovoljno dobra za Annu-Sofiju i Vanessu ili tako da je ostave na miru.

Lumikki nikada nikome nije rekla. Nije to nikada ni razmotrila kao mogućnost. Tišina je bila opće prihvaćena kod kuće. Ne pitaj, ne govori. Sve je dobro ako se ništa loše ne kaže naglas. Masnice, ogrebotine, iščašeni zglobovi, poderana odjeća. Sve se može objasniti ako je to potrebno. Škola je bila ratna zona i Lumikki nikada nije mogla znati tko joj je prijatelj, a tko neprijatelj. Njezine su strategije zahtijevale opsežno razmatranje. Pokušati svesti ozljede na najmanji broj. Da je rekla profesorima, to bi samo pogoršalo situaciju. Morala je pretpostaviti da joj neće vjerovati. Anna-Sofia i Vanessa znale su glumiti pred odraslima. Smješ kale su se nevino poput anđela.

Nasilje, mučenje i ponižavanje. Lumikki nije ono što je doživjela smatrala »vršnjačkim nasiljem« jer joj je to zvučalo poput nečega manje groznog, nečeg prijelaznog i jednostavnog. Malo zezanja. Pokoja šala. Malo guranja. Sama je pala. To je samo naša privatna fora.

U osmom je razredu Lumikki počela potajno trčati i dizati utege. Odlučila se dovesti u najbolju moguću kondiciju tako da može pobjeći. Svaki je put bila malo brža, ali to i dalje nije bio kraj noćne more.

Jednog kasnog zimskog popodneva, kada je sunce već potonulo iza horizonta, a školsko se dvorište ispraznilo, Lumikki se skrivala iza kante za kompost sve dok se nije uvjerila da su Anna-Sofia i Vanessa otišle. Pretrpjela je smrad kora od banana i ostataka juhe od graška koji su se širili ledenim zrakom, topli zbog procesa razgradnje. Čekala je da se sve utiša. Plavi je suton zapao preko školskoga dvorišta. Mir.

Lumikki je napustila skrovište. Bešumno se kretala. Stopila se sa sivim sjenama, bila je samo dašak vjetra na ugaženom snijegu. Čula je zvuk auta nekoliko ulica dalje. Čula je lavež pasa u udaljenom parku. Čula je kako snijeg pada sa školske zgrade. No, ipak je prekasno začula korake Vanesse i Anne-Sofije. Prekasno je pojurila na nogama punima eksplozivne snage. To nije bilo dovoljno. Cure su je satjerale u kut vrta gdje se uzdizao visok cigleni zid. Lumikki je trčeći prema zidu skinula rukavice i zagurala ih u džep. Stigla je do

zida, zgrabila grube cigle i pokušala se uspeti. Nije mogla stopalima pronaći uporište. Prsti su joj se ledili na hladnoći i odbijali su je držati. Bila je zarobljena.

Lumikki se okrenula, utisnula leđa uza zid i pripremila se na njihove udarce. Već je naučila kako primiti batine. Znala je kako se zaštititi. Znala je kada udahnuti, a kada izdahnuti, kada napeti mišiće, a kada ih opustiti. Nadala se samo da je danas neće dugo tući. Bilo joj je hladno i morala je piškiti. Željela je ići kući. Željela je jesti riblje prutiće koji tati uvijek malo zagore i raditi zadaću tako da ne mora razmišljati o drugim stvarima.

Anna-Sofia i Vanessa su se približile. Šutjele su. Tišina je bila gora od uvreda i prijatniji, zgusnula bi se u očekivanje od kojeg bi Lumikki u ustima osjetila gorčinu. Djevojke su se kretale prema njoj meko poput vukova. No Lumikki bi radije susrela gladne, ljute vukove nego ovaj dvojac s kosom koja svjetluca na mjesecini i s blistavim crvenim usnama. Ovo su bila puno opasnija stvorenja, umjesto krvi žilama im je tekao led.

Lumikki je polako brojala od deset do jedan i čekala prvi udarac. Nije znala hoće li je lagano gurnuti u rame, brzo opaliti u trbuh ili joj u lice pljunuti pljuvačku koja miriši poput pepermintu.

Deset, devet, osam, sedam...

Lumikki je odjednom osjetila kako nešto vrelo i crveno raste u njoj. Bilo je čudno. Nije osjećala kao da to dolazi od nje. Ljutnja. Bijes. Zasljepila ju je želja da se više ne boji. Brojevi su nestali, misli su isparile, vrijeme i mjesto su nestali. Poslije više nikada nije mogla reći što se dogodilo. Nedostajao joj je djelić pamćenja. Imala je samo crnu rupu.

Sjedila je na Anni-Sofiji u snijegu i udarala je u lice svom snagom. Na zglobovima prstiju osjetila je nešto toplo i tamno. Nejasno je shvaćala da je to krv iz nosa Anne-Sofije. Bila je svjesna, iako to nije osjetila, da je Vanessa pokušava odvući. Lumikki je zarila lakat u Vanessin trbuh i ona ju je pustila.

Nije znala koliko je dugo mlatila Annu-Sofiju. Gledala se iz velike daljine. Djevojku kojoj su niz obraze i vilicu nekontrolirano tekle suze i šmrklji. Čije su se ruke svakim udarcem sve slabije podizale i spuštale. Je li to zaista ona? Zar ne bi trebalo biti obrnuto? Anna-Sofija je jecala i pokušavala zaštititi lice, Vanessa se držala za trbuh i

vrištala na Lumikki da prestane. Zar to nije pogrešno? Lumikki se naglo vratila u svoje tijelo, osjetila meko i pokorno tijelo Anne-Sofije ispod sebe i bijes se rasplinuo.

Ustala je. Noge su joj drhtale. Ruke su joj mlitavo visjele uz tijelo. Hladnoća joj je bockala prste. Obrisala je mokro lice. Anna-Sofija je pogrbljeno sjela, a Vanessa kleknula uz nju. Nisu pogledale Lumikki u oči. Lumikki njih nije pogledala u oči. Nitko nije progovorio. Tišina je bila glasnija od riječi.

Na drhtavim, iscrpljenim nogama, Lumikki je krenula prema domu. Nije se bojala da bi je djevojke mogle slijediti kako bi se osvetile. Ničega se nije bojala. Ništa nije osjećala. Ni o čemu nije razmišljala.

Na pola puta do doma stala je uz cestu i povratila. Juha od graška izgledala je nevjerojatno slično onome kako je izgledala kad ju je jela.

Kod kuće je otišla ravno u kupaonicu prije nego što je roditelji vide. Djevojka koja joj je uzvraćala pogled iz ogledala bila je stranac. Obrazi su joj bili zamrljani krvlju. Lumikki je začuđeno podigla ruku i dotaknula je. Djevojka u ogledalu učinila je to isto. Krv nije bila njezina. Bila je to krv Anne-Sofije koju je Lumikki prenijela s ruku na lice. Oprala je lice jedanput, dva puta, tri puta, četiri puta najvrelijom vodom koju je mogla podnijeti. Ribala je ruke sapunom dok je nisu zapekle.

Kada je te večeri konačno legla u krevet, smjesta je zaspala i bez snova je spavala do kasna. Kad joj je mobitel zazvonio da je probudi, osjećala se gore nego ikada u životu. Gore nego prije dok su je udarali i lupali.

Lumikki je bila sigurna da incident neće stati na tome. Anna-Sofia i Vanessa to nikada neće dopustiti. Naći će načina da je kažnjavaju, službeno ili neslužbeno. Nikada neće odustati od osвете.

Prošao je jedan dan, pa dva, tri, tjedan dana pa mjesec. Ništa se nije dogodilo. Anna- Sofia i Vanessa jednostavno su je puštale na miru. Da, i dalje je bila izolirana od ostatka razreda i nitko joj se nije dobrovoljno obraćao, ali više je nisu udarale. Nisu je vrijeđale. Nisu joj slale poruke s prijetnjama da će je ubiti.

Sve je jednostavno stalo.

Lumikki je polako počela vjerovati da je gotovo. Lakše je disala. Stiglo je proljeće i donijelo više sunca i manje školskih dana. Dok je

slušala druge kako pjevaju himnu na maturi, Lumikki je osjetila kako nešto teško i crno popušta stisak kojim ju je držalo. S osnovnoškolskom diplomom u ruci, izašla je na svjetlo dana, na ljetu i na slobodu.

Snijeg je blistao žutom bojom. Pa narančastom. Trenutak kasnije zelenom. Lumikki je vidjela svjetla i čula prasak. Zlatne zvijezde padale su s neba. Goleme ruže zatim su naglo oživjele, latice su im se rastvorile, rastopile i nestale. Jednorog se pokušao probiti do mjeseca. Planeti su plesali. Vatromet.

U čast Polarnog medvjeda.

Vjerojatno je bilo oko dvanaest i trideset.

Lumikki je pomislila na mali lokator koji joj je bio pričvršćen za bedro podvezicom. Sjetila se uputa koje je dala Elisi u slučaju da se ne vrati sa zabave ili ako im se ne javi do ponoći.

Trebala je otići sa zabave prije nego što sat otkuca ponoć.

No nije li to druga priča? Pepeljuga?

Pucanje se nastavilo. Lumikki je lebdjela na raznobojnim valovima. Osjećala se dobro. Samo je bila umorna.

»Svake večeri kad se ta lampa ugasi, počinje prava noć.«

Jesu li to riječi uspavanke?

Počinje li tako plavi san?

Plavi, plavi, blistavo plavi.

Lumikki je na trenutak mislila da vatromet još uvijek traje. Shvatila je da više ne čuje eksplozije. Čula je zavijanje sirena.

Bijeli zid. Sterilni miris. Jarka svjetla.

Odvratna, pulsirajuća bol bila je prigušena. Lumikki nije mogla razmišljati o tome. Okus antibiotika u ustima.

Kap, kap, kap. Nešto je teklo u nju. Bila je pričvršćena za nešto. Mutno se sjetila da sve te stvari koje je okružuju imaju nazive. Međutim, nije imala snage da ih se sjeti.

Ispred svjetala kretali su se poznati likovi.

Poznata lica.

Mama. Tata.

Udaljeni zvukovi, s druge strane stakla, iznad površine vode, s druge strane zida.

»Doktor kaže da se oporavlja. Ne plači, dušo. Bit će ona dobro. Ona je borac.«

»Ne mogu se smiriti. Ne bih podnijela da i nju izgubimo.«

»Nećemo. Šššš.«

I nju? Koga su mama i tata izgubili? Lumikki ih je željela pitati, ali nije mogla oblikovati riječi. Otvaranje usta zahtijevalo je previše napora. Samo je željela spavati. Mora se sjetiti i pitati ih kasnije. U neko drugo vrijeme. Nakon što odspava sto godina.

No nije li to druga priča? Trnoružica?

Lumikki je osjetila kako tone u krevet, u mekoću, kako propada kroz madrac kao da je satkan od oblaka i leti.

EPILOG

ČETIRI MJESECA KASNIJE

Na razglednici je bila crno-bijela slika mišićavog, golog muškarca koji je na strateškom mjestu držao mačkicu. Lumikki je znala od koga je i prije nego što ju je okrenula.

Hej, curo!

Ovdje je sve dobro. Mama nije nervozna kao prije, a ja spavam cijelu noć bez buđenja i ne osvrćem se cijelo vrijeme dok hodam ulicom. Dobro mi je došlo malo slobode. Prijavit ću se u kozmetičku školu ovdje. Ako upa.dnem, počinjem najesen. Prilično sam sigurna da ću se time baviti.

Jenna

PS. Već sam se na.vikla na novo ime. Više se ne okrećem ka.d netko vikne moje staro ime na ulici.

P.P.S. Nisam išla posjetiti tatu. Možda jednoga da.na.. Još uvijek ne mogu. Sigurna sam da ti razumiješ. Ne mogu ni pisati o tome, a da se ne ra.splačem.

P.P.P.S. Isplela sam ti ruka,vice. Poslala sam ih poštom. Oprosti što mi je trebalo toliko vremena. Sa.da ih nećeš trebati, ali imat ćeš ih za sljedeću jesen.

Lumikki se nasmiješila. Pogledala je kroz prozor. Elisa, to jest sada Jenna, je imala pravo. Već je bio kraj lipnja koji je bio iznenađujuće vruć. Sve je cvjetalo, mirisalo i bilo divno.

Bilo joj je drago što je Jenna dobro. Tata joj je otišao u zatvor, zajedno s Borisom Sokolovim. Njihovi su slučajevi obrađeni začudno brzo. Policija je vjerojatno što prije željela početi popravljati svoj imidž. Obojica su dobila duge kazne. Sokolovljev estonski pomoćnik Linnart Kask isto je osuđen. Elisa i njezina mama odselile su se na drugi kraj zemlje i promijenile su imena. To je vjerojatno bilo pametno s obzirom na okolnosti. Elisa se zaklela svima u Centru za socijalnu skrb da je raskrstila s drogama. Lumikki joj je vjerovala. Elisa i

njezina mama morat će naći nov život i način da budu obitelj. To nije nužno jako loše.

Lumikki je prstima dodirnula svoju kratku kosu. Još se uvijek nije privikla na novu frizuru premda je osjećaj bio oslobodajući. Donijela je tu odluku čim joj se ispod crnog boba pojavio izrast pa je izgledala kao da ćelavi. Nije ju privlačila ideja neprestanog bojanja kose i nije joj se posebno sviđalo to kako svjetla put i tamna kosa privlače pažnju na njezino ime. Stoga se odlučila za ultra kratku frizuru i svoju prirodnu boju kose. Sviđalo joj se što je frizura tako jednostavna.

U neku se ruku Lumikki osjećala sigurnije jer ju je iz ogledala gledala djevojka posve drugačija od one koja je bila na zabavi Polarnog medvjeda.

Iako se zapravo nije bojala da bi je netko sa zabave mogao prepoznati na ulici. Ljudi su iznenađujuće slijepi kad im se neka slika makne iz originalnog konteksta. Nitko ne bi pomislio da bi djevojka bez šminke koja korača ulicom u starim vojničkim čizmama i zelenoj vojničkoj jakni mogla prisustvovati elitnoj zabavi pa je zaključak bio očit: ona nije bila tamo. Ljudski je um bio tako jednostavan što je njoj olakšavalo život.

U protekla dva mjeseca Elisa je već slala Lumikki razglednice. Lumikki ih je čuvala u ladici s lažnim dnom u komodi u staroj sobi.

Da, opet je živjela kod kuće. U Riihimakiju, u kući u kojoj je odrasla. Nakon svih zimskih događaja prvo ju je ispitala policija, a zatim roditelji. I jednima i drugima je rekla samo ono najnužnije. Roditelji su zahtijevali da se preseli natrag kući »barem na neko vrijeme«. Lumikki je to tolerirala iako joj je stara soba, krcata starim uspomjenama, djelovala premalo. U školu je išla vlakom iako je to značilo da se morala jako rano buditi. Na neko vrijeme.

Lumikki se nadala da će preko ljeta uspjeti nagovoriti roditelje kako je sigurno da opet živi sama u Tampereu.

U školi je nitko nije čudno gledao jer nitko nije znao. Kasper i Tuukka su izbačeni iz škole kad se otkrilo za tulum s drogom i provalu u školu. Sve se to riješilo jako tiho. U školi su naravno, kružile glasine, ali nitko Lumikki nije povezivao s njima. Neke su glasine bile prilično luckaste, ali niti jedna nije bila ni blizu pravoj, ludoj istini.

Terho Vaisanen bio je u zatvoru. Boris Sokolov bio je u zatvoru. Polarni medvjed nije bio. Nisu bile.

Lumikki njih nije spominjala za vrijeme ispitivanja. Znala je da bi štetila samo sebi kad bi se izlajala. Nije imala dokaza da su blizanke u nešto upletene. Ustvari nije znala ništa o njima.

Uostalom, policija nije ništa pitala. Prostor u kojem se održavala zabava bio je prijavljen na ime Borisa Sokolova i sve je drugo isto funkcioniralo preko njega. Službeno, Polarni medvjed nije postajao. Nitko ih nije vidio, nitko nije čuo za njih. Nije bilo važno radi li se o njemu, njoj ili njima.

Lumikki je prstom prešla preko razglednice. Neobično je što Elisa radije šalje razglednice nego e-maile. To je bio još jedan neobičan detalj, anomalija zbog koje se Lumikki još više sviđala. Mislila je na Elisu kad je naslikala sitnu ružičastu ružu u kutu slike Prijateljice. Niste je mogli niti primijetiti, pažljivije ne pogledate.

Spremila je razglednicu s ostalima. Ispod lažnog dna ladice nalazila se i omotnica koju je primila netom nakon što je puštena iz bolnice. Unutra su bile dvije novčanice od 500 eura. Tisuću eura. Bio je to tako malen dio 30000 eura da nikome neće nedostajati. Nije znala jesu li Elisa, Tuukka i Kasper još što sakrili. Nije željela znati.

Tisuću eura bila je dovoljno velika tajna.

Lumikki je bila naviknuta na tajne. Oduvijek ih je imala, neke velike i neke male. Zatvorila je ladicu komode i zamislila je kako posprema i druge tajne za koje nije imala konkretne dokaze kojima bi ih dokazala.

Polarni medvjed i to što ih je upoznala. Anna-Sofia i Vanessa i to što su joj radile u osnovnoj školi.

Važna osoba koju su mama i tata izgubili, ali o kojoj nije imala hrabrosti pitati otkad je došla iz bolnice. U kući punoj tabua, ne možete preko noći okrenuti novi list.

Osoba čiju je fotografiju Lumikki sada držala u ruci. Naravno, fotografija je bila fizički dokaz da je osoba na njoj bila stvarna, ali nije dokazivala da ga je Lumikki voljela. Da je on volio nju. Ako ju je volio. Lumikki je željela vjerovati da je.

Oprezno je pomilovala fotografiju palcem. Kratka, svijetlosmeda kosa koja se prelijeva od boje pšenice do bolje lješnjaka. Obraz, rame, ruka. Opet su je očarale te oči, tako plave da je odmah

pomislila na čistokrvnog huskyja. Neki su mislili da su te oči prodorne i hladne. Lumikki je vidjela iza toga. Vidjela je toplinu, nesigurnost, radost i svjetlost.

Želudac joj se stisnuo od naleta čežnje. Lumikki je mislila da je do sada već popustila. Prevarila se.

Ime joj je već bilo na usnama. Ime koje je izgovorila šapatom i koje je uzvikivala. Još se nije izvukla. Nije bila spremna za to. Ne još, možda nikada.

Lumikki je zaključala ladicu iako je ta mjera opreza bila nepotrebna. Malen, mutan ključ držala je na dlanu. Nije bio pretjerano blistav. Bio je običan i neprimjetan.

Jednom davno bio je mali ključ koji je otvarao svaku bravu.

Bajke ne započinju tako. Tako započinju druge, veselijer priče.

ZAHVALE

Posebno se zahvaljujem sljedećem četvercu bez kojeg Crvena kao krv ne bi bila knjiga koju sada držite u rukama.

Mom suprugu Karu koji je hvalio, podržavao i propitkivao baš onoliko koliko je trebalo i baš u pravim trenucima. Njegovi komentari, uvidi i zahtjevi za objašnjenjima neizmjereno su mi pomogli u svakom trenutku pisanja.

Mojoj urednici Sanni i izdavačici Saari u Tammiju jer su vjerovale u moju ideju od samoga početka i gurale me naprijed kao spisateljicu. Suradnja s takvim toplim, pametnim profesionalkama bila je pravo zadovoljstvo.

Mojoj prijateljici, kolegici spisateljici Siri jer je pretrpjela moje napadaje nesigurnosti i pomogla mi vjerovati da ću poletjeti na svojim krilima.

O autoru

Salla Simukka (1981.) finska je prevoditeljica i autorica romana za mlade. Studirala je nordijsku filologiju i književnost, kreativno pisanje i ženske studije na Sveučilištu u Turku. Živi u Tampereu i dobitnica je prestižne Topelius Prize nagrade za najbolji finski roman za mlade 2013. godine.

Sneguljica trilogija - Lumikki-trilogia

1. Punainen kuin veri - Crvena kao krv
2. Valkea kuin lumi - Bijela kao sneg
3. Musta kuin eebenpuu - Crna kao ebanovina

Table of Contents

[Naslovna strana](#)

[Impresum](#)

[Pocetak](#)

[1](#)

[2](#)

[3](#)

[4](#)

[5](#)

[6](#)

[7](#)

[8](#)

[9](#)

[10](#)

[11](#)

[12](#)

[13](#)

[14](#)

[15](#)

[16](#)

[17](#)

[18](#)

[19](#)

[20](#)

[21](#)

[22](#)

[23](#)

[24](#)

[25](#)

[26](#)

[27](#)

[28](#)

[Epilog](#)

[Zahvale](#)

[O autoru](#)